

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnistvu prejemani:
celo leto naprej K 24.—	celo leto naprej K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan sveder izvezmoti nedotaje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25.—	celo leto naprej K 30.—
pol leta 13.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6.50	celo leto naprej K 35.—
na mesec 2.30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 9. januarja.

Obstrukcija se je komaj pričela in je že zopet končana. Češki agrarci so jo v sporazumu z radikali ustavili, češ, da ne morejo preprečiti prvega branja budgetnega provizorija, ter da imajo še v odseku časa dovolj. Zbornica bo torej še danes izročila začasni proračun budgetnemu odseku, ki bo prišel o njem razpravljati v ponedeljek. V ponedeljek dopoldne se sestane tudi mešana komisija, v katero je zbornica izvolila 26 članov. Gospodom iz prve zbornice se v tej komisiji ne bo baš dobro godilo, stranke so jim poslale najhujše nasprotne h skupnemu posvetovanju in tako bo padla pri pogajanjih marsikatera ostra in odkrita beseda. Smatra se za gotovo, da bo komisija akceptirala stališče poslanske zbornice, zlasti ker zadostuje za to navadna večina, ki se da doseči ako se od glasovanja absentira le eden delegat gosposke zbornice.

Deluje se z vso paro na to, da se gosposka zbornica končno vendar le podvrže sklepom mešane komisije.

Morda se bo to posrečilo, toda past bi morala Stürgkhova glava. Nedvomno obstoja v gosposki zbornici obsežna in dobro zasnovana zarota proti ministrskemu predsedniku, zarota, ki je navezala stike tudi že z zbornico poslancev. Pravi se, da so češki agrarci postavili obstrukcijo na nasvetu zelo odličnega češkega člana gosposke zbornice. Naj si bo kakor hoče, splošno prepričanje je, da so dnevi grofa Stürgkha in njegovega kabineta šteti in da stojimo neposredno pred parlamentarizacijo vlade.

Na koncu današnje seje se je posl. dr. Šmeral v ostrom tonu obrnil na predsedništvo radi nesramnih napadov na zbornico, ki jih je izvršil bivši poslanec grof Sternberg ob priliki nekega »predavanja«. Temu preprečevanju so asistirali grof Berchtold, visoki uradniki kabineta in prestolonaslednikove pisarne, ter razni generali in drugi vojaški dostojanstveniki. Posl. Šmeral je poudarjal, kako nedonostno je sodelovanje dr-

žavnih nastavlencev pri demonstracijah, ki so naperjene proti državemu zboru ter je opozarjal, da sodelujejo najvišji službeniki cesarja pri prireditvi človeka, kateri je kot poslanec opetovano blatil cesarja z najgršimi priimki ter odkrito izjavljal: »Sem sovražnik starega cesarja«. Tozadevni citati iz starih stenografskih protokolov so vzbudili v zbornici veliko pozornost in živahne prizore. Predsednik je obljubil, da stori primerne korake.

Danes je izšel v tisku tudi protokol plenarne seje z dne 30. decembra. Tam stoji napisano, da zahteva graško okrajno sodišče izročitev posl. Wastiana vsled prestopka po § 460. kaz. zak. torej radi tatvine. Zbornična pisarna je to dejstvo do danes zamočevala. Posl. Wastian bo seveda izročen.

Predsednik je na koncu seje izjavil, da bo sklical prihodnjo sejo pismenim putem. Najbrž se bo vršila že v sredo ali četrtek. Smatra se, da bo zbornica do 20. t. m. rešila tudi proračun.

Poslanci so dobili danes predlogo o lokalnih železnih v roke. Lep zvezek z zemljevidi in obširnimi utemeljevanjem, še lepši projekti, takorekoč kompendijum žel. programov, izdelan od vlade pod večjim ali manjšim pritiskom posameznih strank. Tudi železnice so pri nas političnim in »parlamentaricim«. In vladna predloga nam to izvrstno dokazuje. Čim več vpliva ima kaka stranka v parlamentu, tem nujnejše in večje so železniške potrebe dežele ali pokrajine, katero zastopa. Predloga je še v drugem oziru »političnem«. Ona je več ali manj »program«, predložen zbornici in strankam kot tolažba ter vzpodbuda v trenutku, ko bo moral parlament »požrti« bosansko železniško predlogo. Razloček med obema predlogama je namreč ta, da se pričnejo bosanske železnice graditi takoj, avstrijske lokalke pa — bovekdaj, kajti predložiti zakon pooblašča vlado le, »da tekom 15 let zaseda izgradnjo v njem naštetih železnic. Petnajst let je v avstrijski upravi skoraj toliko, kakor v navadnem življenju ona doba, ki končuje o sv. Nikoli. Item

predloga je predložena in poslanci jo pridno študirajo. Vsebuje tri kategorije železnic. V prvo spadajo proge, pri katerih prevzame država le garancijo čistega dobička za dobo največ 76 let in pod pogojem, da prispevajo dežele, oziroma interesi v zakonno določene svote k potrebnim glavnim. Te železnice se smejo graditi še le takrat, kadar je za vsako potreben kapital popolnoma zasil-guran. V tej kategoriji navaja predloga 49 železnic, med njimi se nahajajo: 1. normalnotirna glavna proga druge vrste Gorica-Cervinjan s proračunanimi stroški 8.840.000 kron, h katerim naj prispevajo dežela, oziroma interesi en milijon kron; 2. normalnotirna lokalna železnica Šmohor-Koče s stroški 3.850.000 K, ter deželni prispevkom 250.000 K; 3. normalnotirna zveza Celovec-Velikovec s stroški 4.344.000 K in deželnim prispevkom 1.086.000 K.

V drugo kategorijo spadajo železnice, h katerim prispeva država na ta način, da prevzame gotovo število akcij v določenem znesku. Teh je 31, med njimi 1. proga Ljutomer-Ormož, za katero je potreben kapital 2.315.000 K, od katerega prevzame država 1.040.000 K, štajerska dežela pa 250.000 K; 2. Opčina-Sežana (kot električna železnica), stroški 650.000 kron, državni prispevek 100.000 K.

Štirinajst projektov tretje kategorije izvede država na lastne stroške in sicer deloma s pomočjo deželni prispevkov. Sem spadajo proge: Opčina-Herpelje ki bo stala 5.100.000 kron, Zadar-Benkovac (10.200.000 kron), Domžale-Blagovica (3.000.000 kron, h katerim mora prispevati dežela, oziroma interesi 240.000 kron), Polzela - Braslovče - Motnik (3.600.000 K z deželnim prispevkom 280.000 K), Kastel Sučurac-Trogir (25 milj.), Sv. Lucija-Tolmin (3 milijone).

Poseben kredit 682.000 K naj služi za izvršenje detajlnih projektov za nekatere proge, med drugimi za zvezo Blagovica-Motnik, Split-Metković in zvezo med progama Trst-Poreč in Divača-Pulj.

Predloga določa tudi zvišanje državne garancije za nekatere železnice, med njimi za železnico Gorica-Ajdovščina, Ljubljana-Vrhnika in Trst-Poreč.

Že ta površen pregled nam kaže, kako minimalen je uspeh »veleugledne« klerikalne stranke, ki ima v parlamentu več članov kakor pa železniški repec, ki ga dobi Kranjska od Domžal do Motnika. Kranjska je v predlogi o lokalnih železnih prava pastorka. Nič manj, kakor 2102 km novih prog se nahaja v zakonu, Kranjska pa ne dobi niti 20 km! Od 94 novih železnih odpad na deželo, kjer je »mogoč« dr. Šusteršič gospodar, le ena, od 437 milijonov, s katerimi se angažira država pri novih projektih bodo na Kranjskem investirani le 3 milijoni, in še k tem bo morala dežela, če se ne najdejo drugi interesi, prispevati skoraj četrtilijona. Vsi ostali kranjski železniški načrti, kot katerih zaščitnica se je klerikalna stranka povsod predstavljala, zveze Sv. Lucija-Idrija-Logatec, Rakek - Lož-Sodražica-Žužemberk, Novo mesto-Brežice, Postojna-Senovo-Žeče-Divača, Skofja Loka, Zire-Idrija-Sv. Lucija, so padle v vodo. Dolgo vrsto let se o njih niti govoriti ne bo smelo — saj bo trajalo 15 let, predno bodo po tekstu zakona »zasigurane« tam našete proge! Treba nam je pogledati v druge dežele, na primer v sosedno Koroško, ki je že zdaj prepletena z železnicami, da izmerimo naravnost katastrofalni neuspeh naših klerikalcev. Poslanec dr. Gregorin je kot zastopnik goriškega Krasa več dosegel, kakor cela vesoljna »ljudska stranka«.

Glede edine kranjske proge bi bilo še povrh pripomniti, da klerikalci niso dosegli niti njeno popolno izpeljavo čez Blagovico do Motnika in torej direkten spoj s Savinjsko dolino, in da so, zastavljajoč se za to, da se odcepi nova železnica pri Domžalah, definitivno pokopali gospodarski razvoj Kamnika in okolice, ki se mora gospodarsko posušiti, ker ostane na suhi veji...

Vodiški čudeži in politična oblast.

Velik in sramoten je vodiški škandal. A če že preiskujemo, koliko so na tem krivi različni duhovniki, kako vlogo je pri tem igral ljubljanski škof, kako se je vedla preisko-

valna komisija z zdravnikom dr. Dolšakom vred, potem je pač tudi dolžnost se ozreti na postopanje politične oblasti v tej stvari.

Sleparski čudeži v vodiškem farovžu so se godili mnogo mesecev. Ljudje so od vseh strani kar trumoma romali v Vodice in ker so tem zabitim ljudem, ki se kot klerikalni volilci imenujejo »naše dobro in verno ljudstvo«, različni duhovniki s svojo cerkveno avtoriteto zatrjevali, da so čudeži pristni, ni prav nič posebnega, da je to ubogo ljudstvo verjelo in se dalo tudi oslepariti za lepe denarce.

Politična oblast je bila uradoma obveščena o teh dogodkih. Uradoma ji je bilo pred meseci naznanjeno, da se v vodiškem farovžu gode »čudeži«, uradoma je bilo obveščeno, da se izvajajo lahkovernemu ljudstvu denar in vendar ni politična oblast tega početja ustavila, nego mirno dopustila, da se je nadaljevalo.

Okrajno glavarstvo v Kamniku je po svojem uradnem zdravniku vedelo, da so taki »čudeži«, kakršne je prakticirala Johana v vodiškem farovžu, nemogoči in da so navadna goljufija, izvedelo je tudi iz časopisov, kaj se vse godi, pa se vendar ni ganilo in — ba je na višje povelje — tiho trpelo, da se je goljufija nagnjala naprej, vse dokler ni prišlo do javnega škandala.

Tako postopanje politične oblasti zasluži vsekako najostrejšo grajo. Zdar, ko so vodiški čudeži sodnijsko razkrinkani, je čisto jasno, da politična oblast ni izpolnila svoje dolžnosti in stvar poklicanih faktorjev je, da pokličejo za to postopanje politično oblast na odgovor.

To je toliko bolj potrebno, ker se o tem postopanju politične oblasti napram vodiškemu čudežem z vso jasnostjo zrcali naravnost pogubni sistem. Vodiški slučaj kaže, da je klerikalstvo na Kranjskem tudi v najbolj dvomljivih slučajih deležno take prizanesljivosti in take protekcije, da ogroža že najvažnejše javne interese.

Naj so pri politični upravi na Kranjskem že nastavljeni tako prosvetljeni funkcionarji, da smatrajo take čudeže, kakršni so se vprižarjali v Vodice, za mogoče ali naj ima-

LISTEK.

Moje življenje.

I.

Nedavno je »Slovenska Matica« razpošiljala po naših krajih formular, na katerega naj bi ljudje napisali glavne zanimivosti iz svojega življenja in nehanja. Tudi jaz sem dobil tak formular, pa nisem vedel, kaj bi z njim. Besedilo je bilo namreč hrvaško, moj običajni jezik pa je doma edinole slovenski. Državni uradi so se naučili slovenščine, morda se je bo sčasoma tudi »Slovenska Matica«. Še huje pa je bilo, da so vprašanja na tisti polji razodevala za svojega očeta c. kr. profesorja, ki deli človeško delo v »perijode« (»Schilddern Sie mir die zweite Periode Schillers!«), človeško življenje pa v rubrike sub a), b) in c). Iz teh in takih razlogov sem izročil formular dekli, da podkuri z njim. Domislil pa sem se ob tej priliki, da je v mojem življenju marsikatera dogodivščina, ki je spomina vredna. Te dogodivščine sem spisal za najboljši slovenski leposlovni list, ki mu je ime »Gospodina Cizara«; škoda le, da ne smem povedati, kje, kedaj in kako da izhaja ta imenitni list.

Vsaka mladost je polna sreče in radosti, sijajnega solca in prešerne-

ga smeha. Vsaka mladost. Ako v poznih letih in v grenkih urah pogleda človek nanjo s tujimi, hladnimi očmi, se mu zdi morda nevesela, ke-ljih krivičnega trpljenja in prezgodnje spoznanja. Ali težko je, tako pogledati nanjo. Nenadoma se razmakne, se v nič raztopi megleni zastor in zasmeje se mlado solnce, vse ljubezni in vse hvaležnosti vredno. Spomin je slaček kakor pesem: prsna napne vzdih, zastro se oči in ustnice boža smehljaj.

Okoli mojega spomina seže daleč, prav do tretjega leta moje dobe. Pogorela nam je hiša in obubožali smo docela. Mi otroci, kolikor nas je bilo, smo se igrali na vrhu pri sveti Trojici. Pod večer je bilo, solnce je sijalo milo in toplo, kakor sam božji blagoslov. Spodaj je bila Vrhnika že vsa v senci, lesketala so se le še zorenja okna gosposkih hiš. »Jezus!« je vzkliknila sestra. Zgrabila me je za roko in je tekla; jaz, neroden v nogah, sem kolobaril za njo ter se prevračal nizdol po kamenju in po spolzki travi. Silen dim je bil obsenčil nebo prav tja do ljubljanskega Vrha, do svete Ane in do žalostne Gore; presekal ga je navpikoma sijajen plamen, slok in visok. »Jezus! Jezus!« je kričala sestra. Tukaj, v ta prepleti plamen, je zaklenjen moj spomin; več ga ni. Prikaže pa se nenadoma mati, čisto majhna, čisto drobna, nič preplašena, samo začudena; na cesti stoji ter tišči pod

pazduho staro stensko uro, ki že zdavnaj ni več šla, ne bila. Spomin umolkne, pa se oglasi v izbi tete Mice. Izba je bila prečudno bela, tudi teta Mica je bila vsa bela in na belo pogrnjeni mizi je stala skleda belih, zlahkodisavih štrukljev. Od zunaj je plamenelo zamolklo in rdeče, kakor večerna zarja. To je bil najljepši dan mojega življenja.

Gotovo je, da sem bil sila neroden in cemerav otrok. Sam se ne spominjam natančno, toda mati mi je pravila, da sem bil nadloga že od rojstva. Prišel sem prezgodaj na svet; v svojih bolečinah je zaobljubila mati sebe na svete Višarje, mene pa v lemenat. Nikoli ni bila na svetih Višarjih, jaz ne v lemenatu. Kadar storiš obljubo človeku, jo izpolni, če moreš; kadar pa jo storiš Bogu samemu, jo izpolni, če moreš, ali če ne; zakaj trda je kazen.

Spominim se na stari dom, na zgodnjo mladost, na to prelepo, vso s svetlimi sanjami prepreženo; in takoj se zmislim na peč. Bila mi je visoka in obširna planjava, bila mi je zavetišče v samotnih otroških sanjah. Tam sem sedel ter sem žvečil palec desnice, kar ves dan. Lasje so mi bili predelgi, zato mi jih je bila mati povezala v čop, ki me je ščegetal na tilniku. Palec mi je nazadnje obvezal za veliko in debelo cunjko, ki je bila gnusna. Žvečiti nisem mogel več in sem jokal; izpod solz pa sem videl prostrano izbo, videl

sem mater in očeta, brate in sestre, videl sem okna, neznansko široka in daleč za okni, onkraj ceste, milo vabeče mesarjeve klade. Tam se je nehaj ta prostrani svet.

Mesar je imel pred hišo visoko skladovnico napol obtesanih hlodov. To so bile slavne mesarjeve klade, naša radost in naše hrepenenje. Plezali smo po njih, lovili se, prevračali se in padali; solnce samo se je smejalo našemu veselju. Še zdaj ne vem, kako da so nas neprestano in s toliko skrbjo podili s tistih lepih klad. »Janez je že spet na mesarjevih kladah!« Seveda je in čemu bi ne bil? Stvari so na svetu, ki jih človeška pamet tudi z veliko težavo ne preudari do kraja. Zdelo se mi je, da so nam teh klad nevoščljivi stari ljudje, zato ker so prenerodni in prepusti, da bi plezali nanje. Najbrž sem sodil prav.

Kmalu pa se mi je razširilo obzorje od mesarjevih klad do enajste šole pod mostom; za dobrih sto korakov. Ob vročih poletnih dneh, ko Močilnik usahne, ko je temno Retovje skoraj prazno in ko mila zelena Ljubija sanja svoje tihe sanje globoko pod vrhami, upade Ljubljanka za cel sežen in ošabna Vrhnica je samo še potok. Ves levi del struge je sam bel prod, od solnca spajlen. Takrat se prične enajsta šola pod mostom ter se neha ob prvih jesenskih nalivih. Mnogokaj sem študiral v svojem življenju, ali tako bogate in koristne učenosti, kakor jo daje svo-

jim učencem enajsta šola pod mostom, nisem zadobil nikjer in nikoli. Kakšna čuda prečudna hrani ta goli, posušeni prod! Očem, ki jih iščejo, srcem, ki verujejo vanje, se kažejo čuda ob vsakem pogledu, ob vsakem koraku. Polomljen, star lijak, obroč kolesa, preluknjana ponev, počeni lonci, vilice s poldrugim klinom, pipec brez ročnika — sam Bog nebeški vedi, odkod se je bilo vse to nabralo v Ljubljano! Ali vsaka stvar posebej je bila čudo prečudno in je imela svoj važen pomen. Šimčevevno Lojzetu se je celo posrečilo, da je našel denarnico; res ni bilo nič v nji, denarnica pa je vendarle bila. Čudes največje so bili kapeljini, ki so se skrivali pod mokrim kamenjem kraj zadnjih rahlo pljuskajočih valčkov vode. Lovili smo jih z vilicami, z žebli ali pa z golo roko ter jih pekli na žrjavici kar tam v šoli, ki je bila skrita neumnim očem. Zgodilo se je časih, da je bila glava osmojena, repček pa še moker; toda bili so dobri in sočni, kakor na sosedovem vrtu pobrana jabolka.

V šoli smo bili vsi gologlavi in goloroki, hlače pa smo si zavili visoko do vrh stegna. Nekoč sem v gorečem hrepenenju po nadaljni učenosti zašel malo pregloboko v vodo. Nenadoma se mi je zazdelo, da jaham na ogromnem zelenem konju naravnost proti sijajnemu solncu. Nadvse sladka, brezprimerna sreča me je vsega prevzela in mislil sem, da sem

Jo ti funkcionarji le tako velike ozirne na duhovščino, da se delajo, kakor bi take čudeže smatrali za možne — na vsak način je bila dolžnost politične oblasti, da je takoj, čim je začela Johana uganjati v vodiškem farovžu svoje goljufije, pustila po uradnih zdravnikih Johana natančno preiskati in uradno dognati, kaj je na njenih čudežih. Te dolžnosti pa politična oblast ni izpolnila, nego je celo posvarilo kamniškega uradnega zdravnika ignoriralo.

Tako postopanje politične oblasti ne sme in ne more ostati brez javnega in brezobzirnega ožigosanja v državnem in v deželnem zboru, zlasti se zato ne, ker politična oblast nima nobene zasluge na tem, da je bil tem goljufijam narejen konec, nego je to zasluga privatnih ljudi. To kar je bila dolžnost politične oblasti, je storil preprost izvošček.

Postopanje politične oblasti pri tem škandalu se da prav lahko razlagati. Ne dvomimo čisto nič, da so bili vsi prizadeti oblastveni funkcionarji od prvega do zadnjega in od vsega začetka popolnoma prepričani, da se godi v vodiškem farovžu sramotna goljufija, a ker so videli, kako je škof za te čudeže vnet, kako propagando delajo zanje različni duhovniki, kako je ljudstvo po duhovnikih zbegano, pa so se vstrašili vsakega koraka in raje molče prezirali vodiške škatle, kakor da bi bili, izpolnivši svojo dolžnost, nastopili proti njim.

Ali je pa to vredno pravne države? Saj vemo, da ranžira naša ljuba država po svojih javnih razmerah med prav zadnje in se Nemčiji ali Italiji, Franciji ali Angleški še od daleč ne more primerjati; vemo tudi, da so javne razmere v kulturno mlajših državah, kakor so Rusija, Romunska, Srbija ali Grška veliko bolj zdrave kakor pri nas; toda za pravno državo se Avstrijo vendarle še smatra, pravne države pa je ne vredno, kako pasivno se je politična oblast zadržala napram vodiškim goljufijam.

Pa naj nikar nihče ne misli, da je pasivnost politične oblasti v vodiškem slučaju kaka izjema. Ne, to ni nikak izjema. To je slučaj, ki vzbuja zaradi svojega značaja veliko nevoljo in občno pozornost, a kar se je v tem slučaju pokazalo, to je vendar samo izraz in posledica sistema, ki vlada v naši deželi. Podobne stvari doživljamo namreč pravzaprav leto za letom, samo da dotični slučaj ni so tako kričeči in izjavi, kakor vodiški škandal. Protežiranje klerikalstva presega na Kranjskem že davno vse meje. Če bi se to godilo samo v okviru veljavnih postav, bi opozicijske stranke načeloma še ugovarjati ne mogle, kajti od klerikalne vlade ni pričakovati, da bi bila naklonjena neklerikalnim strankam. A postavbe morajo ostati v veljavi za vse, tudi za klerikalce in tudi proti klerikalcem je vlada dolžna postopati po zakonu in se jim upreti, če greše proti postavam. Na Kranjskem pa vidimo vsak dan stvari, ki napravljajo vtisk, kakor da bi bili za klerikalce razveljavljeni vsi zakoni, posebno za duhovnike, ki so postali nekaka privilegirana karta. Kako daleč sega protežiranje klerikalcev in farjev, to je najbolj drastično pokazal vodiški škandal. Ta nam ni osvetlil samo ljubljanskega in sarajevskega škofa in celo vrsto duhovnikov, osvetlil je

z bengalično lučjo tudi ta protoklerski sistem, ki ga je za klerikalce uveljavila vlada. Dugoszeva gaunerstva in vodiška gaunerstva — res, dve krasni kulturni in politični ilustraciji avstrijskih razmer ob začetku 20. stoletja.

Albanski prestol.

Poročali smo, da se je baže princ Wied odločil nemudoma odstopiti v Albanijo. Sedaj nas je podučila brzobjavka z Dunaja, da je baže edini vzrok, da princ Wied še ni dospel v Albanijo, pomanjkanje denarja. Brzobjavka pravi, da je bodoči knez albanski tako vreden, da noče prevzeti vlade nove države, predno nima finančnih sredstev. Velesile namreč še lo sedaj niso garantirale posojila za novo državo. Glavne ovire garanciji sta delale doslej Francoska in Rusija, na Dunaju pa pravijo, da so sedaj te ovire že odstranjene. Rusija in Francoska pa ne dasta hipoteke na Albanijo, ker veta, da ta realiteta ni dosti vredna in da se lahko izgubi čez noč, pravita pa, da sta pripravljena princu Wiedu samemu dati osebni kredit. Princa Wieda je tudi nekoliko sram beračenja za denar, zato se obotavlja stopiti sam pred Rusijo in Francosko in bi imel rad, da bi storilo za njega vse korake nemško zunanje ministrstvo. Denar je torej ena ovira, druga ovira pa je, da princ Wied še danes ne ve, kam bi se obrnil, ali naj gre v Valono, ali pa naj se izkrcna v Draču. Pa še eno laž so si dovolili nekateri nemški časopisi. Še danes, ko je vendar že znano, da se turški vojniki niso izkrcali v Valoni, pravijo ti časopisi, da so bili tam vjeti. Pa v Albanijo vodijo še druga pota in nikakor ni treba, da bi se turški vojniki vozili na avstrijskih parnikih v Valono in Drač. Le malo jim je potreba potrkati pri drugih vladah in skoraj gotovo je, da se bodo »ubogi« pregančci smeli vrniti v domovino. Sedem let gotovo še ljubši Turke, proti kateremu bi se prebivalstvo vedno puntalo, kakor pa konglomerat najrazličnejših elementov, ki pa se bodo med seboj tudi pisano gledali. Končno bi smeli biti tudi Avstrija in Italija zadovoljni, če pride zopet Turke v Albanijo, potem imata vsaj garancijo, da na napredovanje Albanije ni misliti in da ne bo imela niti trgovskih niti vojnih ladij. Izgovarjali bi se tudi mnogo lažje na turški režim, če bi ob srbski in grški meji ne bilo miru in končno bi bil rešen tudi še košček onega slavnega status quo.

Bolgarski sv. sinod proti uniji.

Takoj po sklenjenem miru v Bukarešti se je začela med Bolgari velika agitacija, ki je delovala v dvojni smeri: 1. da bi odtujila Bolgare Slovanstvu in predvsem Rusiji, kakor da bi Slovanstvo zakrivilo bolgarske poraze na bojišču, kakor tudi pri zeni mizi diplomatski, in 2., da bi odvrnila Bolgare od pravoslavne cerkve ter jih nagnala v unijo z Rimom.

Proti uniji se je zdaj oglašil bolgarski sv. sinod, katerega člani so: eksarh Jožef (predsednik), dobrostolski in červenski škof Vasilij, solijski

škof v Parteni, trnovski škof Anton in plovdovski škof Maksim. Izdali so na bolgarski narod poslanico, ki mora na vsakega, najbolj pa na Bolgare, napraviti globok vtisk, kajti pisana je s pravo krščansko ljubeznijo, obenem pa z velikim rodoljubjem. Poslanica pozivlje bolgarski narod k potrpežljivosti, s kakršno je Odrdešenik prenašal krute muke na Golgati. Kakor Golgata ni ponižala Krista, tako tudi bolgarski narod ne ostane ponižan vsled nadlog, če se sam nad nje povzdigne s silo krščanskega duha. Nepovoljni rezultat vojne ne zaseni njenega vznešenega namena, za kojega je bila povišana. Človeštvo pozna dve vojni za svobodo: to je bila ruska vojna leta 1877. in vojna za veznikov leta 1912. Ti dve vojni sta glavni zmagi evangelijske ljubezni. Narod se je žrtvoval za narod. To je zmagala pravoslavna cerkev Kristusove. Toda prišel je sovražnik, človek, ki je pokvaril vznešeno delo, vrge narod v nesrečo in naganja ga, da bi se obupno obrnil proti lastni grudi, proti lastnemu srcu, da bi odpadel sam od sebe, da bi se izneveril svoji preteklosti in bodočnosti. Če bi hotela rimska propaganda bolgarskemu narodu dobro, ne podkopavala bi njegovega Cirilo-metodejskega krščanstva, ki mu je bilo sveto tisoč let in tako proniklo vse njegovo bitje, da bi se bolgarski narod, če bi se zdaj odpovedal pravoslavlju, s tem odpovedal svojemu življenju ter postal nemogoč in nepotreben med narodi. Spas bolgarskega naroda je v pravoslavlju in Slovanstvu in zaupanju v pravoslavno Rusijo. Niti sebi, niti Rusiji, niti Slovanstvu, se bolgarski narod ne sme izneveriti, kajti Slovanstvo ima evangelijsko kulturno nalogo: dovesti do tega, da bi noben slovenski narod ne zatiral drugega. Bolgarski narod ne sme pustiti v blatu in v prahu posvečen prapor, pod katerega se je postavil leta 1912., on ga mora povzdigniti ter ga še višje dvigniti nad glavo v globoki veri, da bog ne zapusti onih, ki upajo v njega.

V Mehiki.

Huerta je še vedno predsednik Mehike, danes je prav za prav že diktator. Boji se nadaljujejo na vseh koncih, ustavno življenje je izpodvezano, denarja manjka. Huertova namera, da veljajo bankovci kot prisilno plačilno sredstvo, položaja ni mogla izboljšati. Pomanjkanje denarja je tako veliko, da hočejo veliki trgovci v vseh večjih mehiških mestih zapreti svoje trgovine. Nekateri banke so začele izdajati tudi papirni denar, ki ga ljudstvo tudi sprejema. Vlada je sedaj razglasila, da bo vsak teden skovala za 50.000 dolarjev novcev po pol pesa. Srebrni rudniki prodajajo sedaj svoje srebro po vladnih komisarijih. Srebro gre v državno kovnico in del tega srebra vrača nato vlada rudniškim družbam. Vzpričo vednim homatijam v Mehiki in zlasti zaradi gospodarskih težkoč v Mehiki je odstopoval poslanik Zedinjenih držav na zahtevo poslanika Linda v Veracruz. Katoliški nadškof in drugi duhovni dostojanstveniki so se obrnili na Huertovo okoliščino s prošnjo, da naj omogoči mir. Visoki vojaški krogi in vplivni politiki se trudijo prepričati Huerto o potrebi, da odstopi.

vedno krepkejšimi priimki in bi se bila psovala še prav dolgo, ko bi se ne bil prikazal naenkrat policijski stražnik in ju s svojo molčestnostjo in nepremičnostjo napravil istotako tiha in nepremična kakor je bil sam. Šla sta torej narazen. Toda ta prizor je šele popolnoma ubil Crainquebilla v javnem mnenju predmestja Montmartre in ulice Richer.

VII.

Posledice.

In stari mož je šel naprej in mrmral:

»Prav gotovo, da je cipa. Ni je hujše cipe kakor je ta baba.«

Toda na dnu svojega srca ji ni očital te reči. Ni je zaničeval zavoljo tega, kar je bila. On jo je celo spoštoval, ker je vedel, da je varčna in solidna. V prejšnjih časih sta kaj rada kramljala med seboj. Pripovedovala mu je o svojih starših, ki so prebivali na deželi. In oba sta izražala isto, da bi imela majhen vrtec in redila kuretino. Bila je dobra kupovalka. In ko jo je videl, da je kupovala zelje pri malem Martinu, pri tem paglavcu, tem umazanem človečetu, mu je bilo kakor bi ga zbadel v srce; in ko je napravila še tisto zaničljivo kretnjo, mu je stopila kri v glavo, bogme!

Najslabše pa je bilo, da ona ni bila sama, ki je ravnala z njim kakor z garjavecem. Nihče ga ni hotel več poznati. Prav kakor gospa Laura so ga zaničevale in odbijale tudi druge.

Štajersko.

Hrastniški C. M. podružnici sta imeli zadnjo nedeljo skupni občni zbor pri g. Rošu. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik moške podr. g. Vekoslav Baša. Po vzornih poročilih funkcionarjev obeh podružnic je izpregovoril nekaj bodrilnih besed zastopnik glavne družbe Ante Beg, ki je posebno poudarjal velike zasluge odstopivše blagajničarke gđe M. Šentjurčeve in odstopivše podpredsednice gđe. Lojzke Roševe. Do lani je bila za celi hrastniški kot le ena sama podružnica, ki je dala leta 1911 200 K, leta 1912 pa 226 K. Lani se je ustanovila samostojna ženska podr., obenem pa so si tudi Dolani osnovali lastno podružnico. Takrat je marsikdo mrmral, češ, čemu je treba cepiti moči. Toda delitev je prinesla velik blagoslov, zakaj vse tri podružnice so prispevale lani nad 700 K (moška 243 K 33 v, ženska 215 K 20 v). Dol 234 K 12 v), torej več kot je zmogla poprej skupna podružnica v treh letih. — Odbora sta se izvolila večinoma stara. Nanovo so bili izvoljeni pri moški podružnici g. Lebar Fr., Majcen Dominik in Umek Iv.; pri ženski podružnici g. Cilka Baševa (predsednica), gđe. Mara Flisova (podpredsednica), gđe. Klara Balohova (blagajničarka) in gđe. Jožica Kavšekova.

Brežice. Na Svečnico, dne 2. februarja priredijo brežiški samci v prostorih Narodnega doma »Fantovski ples«, pri katerem svira polnoštevila godba c. in kr. večpolka št. 53 iz Zagreba. Pred plesom se bodo proizvajale najzibljivejšie koncertne točke. Ker vlada še sedaj za to, v Brežicah nenavadno prireditve, ne samo v mestu, ampak tudi po vsej okolici največje zanimanje, je pričakovati, da bo nudil »Fantovski ples« vsakemu, tudi najrazvnejšemu gostu, zlasti še plesočim mladini kar največji užitek in razmahneno animirano zabavo.

Iz Sevnice. Slovensko gasilno društvo je priredilo v četrtek zvečer pri Kraglu prav dobro obiskan prijateljski sestanek, katerega se je udeležilo poleg moštva tudi precej tržanov in dam. Na tem veseljem večeru je pa prišla do veljave tudi resna beseda. Urednik Lešničar je obširno predaval o dobi našega narodnega preporoda in nam je opisal življenje in delovanje tedanjih naših voditeljev kakor Božidarja Raiča, dr. Razlaga, dr. Josipa Vošnjaka in dr. Dominkuša. To predavanje o »junaški dobi« spodnjestajerskih Slovencev je napravilo prav dober vtisk. Da se tem bolj utrdi narodna zavest članstva slovenskega gasilnega društva v Sevnici, ki je še le pred kratkim prešlo iz nemškutarskih v narodne roke, bi bilo še več enakih predavanj dobro došli.

Iz Zidanega mosta. (Velik požar.) V četrtek okoli pol 4. popoldne je pričelo goreti v rafineriji tukajšnje Wertheimerjeve tovarne za olje. Olje v neki železni cevi je zamrznilo in eden izmed delavcev ga je skušal z žarečim ogljenom stopiti. Olje se je pa vnelo in kmalu je zavzel silovit ogenj glavno poslopje in skladišče za oljnate kolače. Prvi ste prihiteli na pomoč loška in radeška požarna bramba. Ker se gorečih poslopij, v katerih je gorelo olje s strašno ve-

hemenco, seveda ni dalo gasiti, so loški požarniki varovali poslopje s pisarno in posebni magacin za olje, radeški pa bližnjo Salčičevo gostilno. V mraku ste prihiteli še na pomoč laška in celjska mestna požarna bramba s parno brizgalno. Gašenje je bilo vsled hudega mraza in veherentnega ognja težavno in zelo nevarno. Gorelo je celo noč naprej — ponoči je nudilo obširno pogorišče strašno sliko. Zaloge so nekaj rešili, mnogo pa je je zgorelo. Uslužbencev je bilo pri tovarni 45, ki so sedaj v hudi zimi naenkrat brez kruha.

Iz Celja. V sredo, dne 14. januarja se skliche ob 4. uri popoldne v celjski Narodni dom veliko protestno zborovanje v zadevi volitev v celjsko okrajno bolniško blagajno. Naše priložbe proti nečemu nemškim sleparijam pri volitvah delegatov v to blagajno so znane; pozivamo le slovenske delodajalce, kakor delojemalce, da se shoda v sredo čim množtevilneje udeležijo.

Iz Gaberje pri Celju. Tukajšnja podružnica C. M. D. priredi v nedeljo dne 11. januarja v Sokolskem domu »Ciril - Metodov ples«. Prijatelji naše šolske družbe so vljudo vabljeni.

Žalski župan g. Josip Širca — častni občan trške občine. Predno prehajam na najvažnejše zasluge, ki so napotile obč. odbor žalski, da je poklonil g. Josipu Šircu svoje najvišje odlikovanje, se hočem nekoliko dotakniti prejšnjih žalskih županov in častnih občanov. Prvi žalski župan je bil stric sedanjega župana tud. I. Josip Širca od 1850.—1852. l. Njegov naslednik je bil 2. Johan Žigana. Temu je sledil 3. Vincenc Janič. 4. župan žalski je bil Fran Roblek (oče veleposelnika F. R.) Temu je sledil 5. Anton Žužar. Doba prvih petih županov se na žalski občini žal ne da dognati. Potem je županoval v Žalcu zdravnik 6. dr. Jožef Tarbauer od 1871. do 1875. Njegov naslednik je bil 7. Dragotin Žužar od 1875. do 1887. leta. Temu je sledil 8. Janez Hausenbichler od 1887. do 1894. leta. Deveti in sedanji župan g. Josip Širca je bil izvoljen 31. decembra 1894. in je do danes župan. Ze iz imenovane kronološke vrste je razvidno, da je sedanji župan najdaljšo dobo na županskem stolu. Pred izvolitvijo župana pa je bil 6 let občinski odbornik. Prvi žalski častni občan Alojzij Pesaric, c. kr. svetovalec okrajne sodnije v Celju, se je imenoval v občinski seji, dne 17. februarja 1867. l., ker je kot vrl narodnjak zagovarjal v kandidantnem govoru na javnem shodu v Celju o priliki deželnozbornskih volitev pravice slovenskega naroda. Zapisnik iste seje je edini v slovenskem jeziku od 1850.—1884. leta. Šele od tega leta naprej se uraduje na žalski občini slovenski po zaslugi tedanjega vrlga župana Dragotina Žužarja. Drugi častni občan je bil nepozabni Janez Hausenbichler, imenovan v obč. seji dne 26. grudnia 1894. l. Ne bom omenjal zaslug njegovih, ki so govorile v ta prilog. Poudarjati pa moram, da je ustvaril žalskemu trgu pravi narodni značaj. Po njem je sprejel častno občanstvo vzgleden rodoljub g. Fr. Roblek v obč. seji dne 25. junija 1911. l. za velike zasluge na narodnem in gospodarskem polju. Slednjič se je izkazala ista čast sedanjemu županu povodom 20letnice županovanja, v obč. seji dne 28. dec. 1913. l.

cesar... Tedaj me je zgrabila za lase neusmiljena roka ter me trdo zaluzila na prod. Tam sem vtrepetal ter se bučno razjokal, sam ne vem zakaj.

Jurčev hlapec me je bil potegnil iz vode. Če komu ni povšeči to ali ono, kar sem storil v poznejšem svojem življenju, naj se prereka s tistim hlapcem, ne pa z menoj!

Ivan Cankar.

Crainquebille.

Francoski spisal Anatole France.

— Prevel Kajtimar.

(Dalje.)

Vsa ulica Montmartre je vedela, da je bil oče Crainquebille zaprt in vsa ulica se je delala, kakor bi ga več ne poznala. Govorica o njegovi obsodbi se je bila raznesla do predmestja in do šumnega kota ulice Richer. Tu je zagledal proti poldnevno gospo Laure, dobro in zvesto svojo kupovalko, kako je stala sklonjena nad vozičkom malega Martina. Ogledovala je ravno veliko zeljnato glavico. Lasje so se ji lesketali na solncu kakor valovi zlatih nitk. In mali Martin, ta paglavec, to umazan človeček, ji je prisegel z roko na srcu, da je ni na svetu lepše robe, kakor je njegova. Ob tem prizoru se je Crainquebillovo srce skrčilo od

bolesti. Pahnil je svoj voz ob voziček malega Martina in rekel proti gospe Lauri z žalostnim in ubitim glasom:

»To pa res ni lepo od vas, da ste mi postali nezvesti.«

Gospa Laure ni bila nobena vodinja, to je priznavala sama. In svojih pojmov o zelenem vozu in o ječi si tudi ni bila pridobila v visokem svetu. Pa človek je lahko pošten v vsakem stanu, ali ne? Vsak ima svoj ponos in nihče nima rad opraviti s človekom, ki je bil zaprt. Zato je odgovorila Crainquebille le s tem, da je zmignila z ramami. Stari prodajalec pa je, globoko užaljen, zarjul nad njo:

»Vlačuga, k... a!«

Gospa Laure je izpustila zeljnato glavo in zakričala:

»Spravi se proč, osel stari! Zaprt je bil, pa že spet ne da miru!«

Crainquebille bi bil v mirnem razpoloženju nikoli ne bil očital gospe Lauri njene obrti. Vedel je sam kaj dobro, da velikokrat človek ne more na tem svetu delati ravno tega, kar bi rad, da si ne more izbirati svojega opravila in da so dobri ljudje v vsakem stanu. Imel je navado, da se ni briga za to, s čim se pečajo njegovi odjemalci. Zdal pa je bil ves iz sebe. Zmerjal je na ves glas gospo Lauro z vlačugo, lajdro in k... o. Okrog gospe Laure in Crainquebilla se je zbral kmalu cel krog radovednežev: ta dva pa sta se obkladala z

pekarica Cointreaueva in čevljarica Bayardova. Kratkotamo, vsa družba njegovega okraja.

Zato ker je bil štirinajst dni zaprt, zdaj ni bil več dober niti za prodajanje zelenjave! Ali je to pravično? Ali ima to kaj smisla, da umira pošten mož od lakote zato, ker je imel sitnosti z možem postav. Če ne more prodati svoje zelenjave, mu ne preostaja drugega, kakor da pogine.

Kakor vino, ki niso ravnali z njim prav, je postal starec trpek. Po »besedah« z gospo Lauro, jih je imel zdaj z vsem svetom. Za prazen nič je ozmerjal kupovalke in sicer prav grobo, to mi lahko verjamete. Če so le nekoliko dalj časa tipale po njegovi robi, jih je psoval, da se je kar kadilo; prav tako se je v krčmi kregal z vsemi znanci. Njegov prijatelj kostanjar ga kar ni mogel več spoznati, tako se je bil izpremenil, in izjavil je, da je dobri oče Crainquebille postal pravi »jezevec«. Resnično, tega ni bilo mogoče tajiti: postal je grob, neznošen, hudega jezika. — Prišel je pač na to, da je ta človeška družba nepopolna, ni pa znal izraziti svojih misli o napakah tega sistema in o potrebnih reformah tako, kakor kak profesor sociologije in njegove misli se sploh niso vrstile v njegovi glavi v praviem redu.

Nesreča ga je napravila nepravičnega. Maščeval se je nad tistimi, ki mu niso hoteli nič hudega in več-

krat tudi nad slabejšimi od sebe. Tako je enkrat prisilil klofuto sinčku krčmarja, Alfonzu, ki ga je vprašal, če je v zaporu prijetno. Klofuto je spremljal z besedami:

»Paglavec smrkavi! Tvoj oče bi moral sedeti v ječi, mesto da bogati od prodanega strupa.«

To dejanje in te besede mu niso delale časti; kajti, kakor mu je po pravici oponesel njegov prijatelj kostanjar, ne smemo tepsti otrok in jim očitati očeta, ki si ga vendar niso sami izbrali.

Začel je piti. Čim manj je zaslužil, tem bolj je pil žganje. V prejšnjih časih varčen in trezen, se je zdaj čudil sam nad to izpremembo.

Saj včasih nisem bil tak. Človek je pa res na starost vedno bolj neumen.«

Včasih je ostro obsojal svoje vedenje in svojo lenobo:

»Ljubi moj Crainquebille, ti pa res menda nisi za nič drugega več na svetu, kakor da prazniš kozarčke.«

Včasih je varal samega sebe in se izkušal prepričati, da pije iz potrebe:

»Včasih ga moram izpiti kozarček, to mi daje moč in me osveži. Notri v želodcu na noben način ni nekaj v redu. In kozarček žganega stori človeku tako dobro.«

(Konec pripovedi.)

Zakaj gre tudi g. Jos. Širci častno občanstvo. Pazno oko pač lahko opazuje vidni uspeh, ki ga ima zaznamovati Zalec v svojem razvoju v minulih dveh desetletjih. Kako okusno so regulirane žalske ceste in ulice ter ozaljšane s primernimi nasadi. V neposredni bližini trga ob državni cesti si je nabavila občina krasen in ugoden prostor za sejmišče. Pri kolodvoru vidiš najrodovitnejši sad županovega delovanja, koristno hmeljarno, ki je vsej Savinski dolini, posebno pa še Zalcu življenjskega pomena. Kako krasno se je razvil po Hausenbichlerju ustanovljeni denarni zavod, Savinska posojilnica, čije duša je župan Širca, ki uživa kot tak v našem ljudstvu in na svetovnih trgovskih trgih neomajeno zaupanje. Vprašanje meščanske šole s slov. učnim jezikom v Zalcu je rešeno šele sedaj trgu v prid, dasi je žalski občinski odbor v svojih sejah dne 14. aprila 1901, 22. februarja 1902 in 7. junija 1903 opetovano sklepal in prosil za ustanovitev meščanske šole, a vselej brezuspešno. Občinski odbor žalski je dosegel že leta 1898. ustanovitev obrtno nadaljevalne šole, ki izobrazuje že 15 let obrtni narščaj. Mnogo se je trudil župan, da se je žalska ljudska šola polagoma razširila iz trirazrednice v 4 in 5-razrednico, ker mu je vselej bilo na srcu, da se naša mladina bolj izobrazuje. Danes ima ljudska in obrtno nadaljevalna šola svoj novi dom v modernem šolskem poslopju. Žalska občina je prosila leta 1898. vlado, da se sistemizuje v Zalcu mesto živinozdravnika, kar je tudi dosegla. Večkrat je tudi župan Širca povzdignil svoj glas, da dobi trg boljšo razsvetljavo. Odločila je električna luč, ki ni samo praktičnega pomena, ampak tudi v zdravstvenem in varnostnem oziru velike važnosti. Danes ima Zalec svojo elektrarno ter je luč napeljena skoro da v polovici žalskih stanovanj. Dosti se je pobrigalo županstvo, da se je zagotovilo zelo ugodno stavbišče za bolnišnico usmiljenih bratov. Dal Bog, da bi še na spomlad začelo s stavbo bolnemu človeštvu prepotrebne in plemenitega zavoda. Tudi je skrbelo za to, da se je leta 1908. končno uredila lastninska pravica tržke soteske. V najnovejšem času je začela posloovati tudi žalska »Oznamovalnica«. Bistvo te institucije je, da pride savinski hmelj pod svojo lastno znamko na svetovni hmeljski trg. Ta je odpisala 14. decembra m. l. prvi dve bali hmelja v inozemstvo. Slednjic še hočem omeniti Šircovo delo, glede organizacije požarnih bramb. G. Širca je izdal svoječasno »Vežbenik«, brošuro, ki vsebuje slov. poveljevanje gasilnih društev. Na podlagi te knjižice se je uvedel pri vseh slovenskih požarnih brambah slov. poveljevalni jezik ter je bil tudi župan Širca za zasluge na polju gasilstva imenovan častnim načelnikom žalskega gasilnega društva, ki si je nabavilo v času njegovega načelovanja parno brizgalno. Doba plodovitega 20letnega županovanja nam daje krasno sliko kulturnega, gospodarskega in narodnega razvoja žalskega trga ter dovolj utemeljuje podelitev častnega občanstva. Svojemu županu pa ključem: Še mnogo plodonosnih let na čelu žalske tržke občine!

Slovenska Bistrica. (Naša okoliška šola.) »Z Antonom Dietnerjem dobili smo učitelja, ki bo služil težnjam in namenom germanizatoričnih društev«, tako je marksdo vzkliknil ob njegovem prihodu v Slovensko Bistrico. In prav je imel! Starši šoloobveznih otrok bili so opravičeno razburjeni, ko je bil imenovan na mesto gosp. učitelja Stanka Šorna za suplenta učitelja Antona Dietnerja. Na merodajnih mestih vložili so se protesti proti temu imenovanju in tudi deželni poslanci so posredovali na pristojnem mestu, da odvrnejo nameravano krivico od naše okoliške šole. Sam namestnik Clary nam je pisмено zagotovil, da je Anton Dietner v narodnem oziru miren in strpen in da tudi vbodoče od njega ni pričakovati v tem oziru nobene spremembe. Tudi deželni šolski nadzornik Končnik se je nasprotni deputaciji deželnih poslancev o tem učitelju enako izrazil. Dosedanje delovanje Dietnerjevo v Slovenski Bistrici pa je pokazalo, da namestnik grof Clary in deželni šolski nadzornik Končnik svojih ptičev niti ne poznata, ali pa da sta učitelja Dietnerja napram pritožnikom in deželnim poslancem vedoma napačno opisala. Nedavno tega priredili so namreč tukajšnji nemščurji najzagrizenejšo nemškonačionalno slavnost, takojmenovano »Julfeier«. Take vrste slavnosti se osobito v obmejnih krajih prirejajo s tem namenom, da razni nemški kričači dvomljive eksistence vtepaajo zaslepljeno ljudstvo v glavo največje sovraštvo in najostudnejšo mržnjo do Slovencev in njihovega jezika. Na to hujšaško

prireditve vabili so naši nemščurji z velikimi lepaki, na katerih se je lesketalo med drugimi »čistokrvnimi Germani kot sodelavci tudi ime »mirnega« in »narodno - strpnega« Antona Dietnerja. S tem, da je Dietner sodeloval na tako zagrizeno nemškonačionalni slavnosti in kot učitelj slovenske okoliške šole svoje sodelovanje tudi javno na lepakih obelodanil, dal je brco svojim predpostavljenim, nas Slovence pa je naravnost pozval, da bomo začeli boj na nož proti njemu in sploh proti guilemu nemčurskemu sistemu na naši okoliški šoli in sicer tako vztrajno in dosledno, kakor to merodajni faktorji menda niti ne pričakujejo. Da bi se Anton Dietner, ki niti toliko takta in manire ne pozna, da bi se kot učitelj na naši okoliški šoli predstavljal načelniku oziroma namestniku krajnega šolskega sveta, udeleževal najstrupenejšo nemško - nacionale hujškarje v Slovenski Bistrici ni korakal javno pod črno - rdečo - žolto cunjto, to bomo znali Slovenci v Slovenski Bistrici preprečiti. — V okoliško šolo všolano je tudi mesto Slovenska Bistrica, ki pa prispeva k vzdrževalnim stroškom le v slučaju, da obiskuje to šolo najmanj 40 mestnih otrok. Da število mestnih otrok ne naraste nikdar od te visokosti, zato skrbita nadučitelj Kolletnigg in nadučiteljica Cuntara. Kar si je slednjeimenovana nadučiteljica kot voditeljica dekliške okoliške šole zadnji teden dovolila, pa kliče po osveti in presega vse meje potrpežljivosti, ki smo jo dosedaj imeli s to osemdesetletno bistriško matrono. **Petorico slovenskih učenk svojega razreda je namreč hotela odsloviti z utemeljevanjem, da morajo kot v mestu stanujoče učenske obiskovati šulvereinsko poneumnevalnico, četudi proti volji svojih staršev.** Do višje infamije in nesramnejše provokacije bi se našminkana ženska pač ne mogla povspeti. Danes o tem samo toliko, prihodnjic pa bomo to »devico« malo drobneje razkosali. Radovedni pa smo, kaj porečeta k temu namestnik grof Clary in dež. šolski nadzornik Končnik?

Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo: Šmarski okrajni zastop se je te dni konstituiral in sicer sledeče: načelnik dr. Jos. Georg, odvetnik v Šmarju: podnačelnik Franjo Ferline, župan v Šmarju: okrajni odborniki so: iz skupine veleposestev Anton Podgoršek (Ponkva ob J. ž.), trgovine in industrije Florijan Gajšek (Loka), trgov Franjo Ferline (Šmarje), kmečkih občin Štefan Zlof (Roginska gorca), iz plenuma Jožef Kregar (Št. Peter) in Vekoslav Kranjc (Šmarje). Znamenito na teh volitvah je to, da ni bil izvoljen v okrajni odbor niti eden klerikalec. Šmarski dekan Ivan Bohanec je pri konstituiranju kandidiral petkrat — in vsakokrat propadel. Ker je okrajni odbor popolnoma enoten, je s tem zagotovljeno koristno delo v prid celega okraja. Če pa bodo te volitve vzbudile pri klerikalnih kolovodjih kaj veselja ali ne, je ljudem popolnoma vseeno.

Iz Podrede. 47letni Jakob Drenski iz Zeleznege je šel v soboto v Pregrado na Hrvaško k neki vedeževalki po zdravlila za svojo bolelno ženo. V nedeljo ponoči se je vračal in v bližini Podrede klical pri neki na samotni stoječi hiši, naj mu odprejo. Žena z otroci je bila sama doma in se mu ni upala odpreti. Zjutraj so Drenskega našli mrtvega pri hlevu poleg gnojišča. Da bi se mož upijal in potem zmrznil, ni verjetno, ker je bil trezen in varčen.

Zguba važne obmejne občine. V Cirknici pri Št. Ilju so zmagali nemškutarji tudi v odločilnem razredu in s tem je prešla občinska uprava v nemškutarske roke. Mariborski klerikalni politiki, ki si laste vso moč v severnih Slovenskih gorah, gotovo za te volitve niso ganili prsta. Hujškanje med Slovenci po Savinski dolini jim je seveda važnejše.

Iz Maribora. Podravska podružnica »Prosvete« naznanja, da priredi drugo serijo javnih, poučnih predavanj v tukajšnjem Narodnem domu, in sicer tekom meseca prosinca in svečana t. l. V nedeljo, dne 11. t. m. ob 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma bo predaval ravnatelj moškega učiteljskega g. Hinko Schreiner o navadnih napakah naše vzgoje. G. predavatelj je izkušen in znan pedagog, zato je gotovo, da bo povedal mnogo zanimivega in poučnega za vsakogar, za izobraženca, pa tudi za nešolanega človeka, predvsem pa je njegovo predavanje namenjeno staršem, učiteljem in vzgojiteljem mladine, katere bo opozoril na glavne napake, ki se dogajajo navadno pri vzgoji mladine in ki so včasih usodopolne za vse poznejše življenje. — Naslednja posamezna predavanja bodo naznanjena v časnikih in na gledaliških letakih Dramatičnega društva. Ta predavanja, ki jih prireja mariborska »Prosveta«,

so namenjena mariborskim in okoliškim Slovincem iz vseh slojev brez razlike političnega ali katerega drugega prepričanja in so poučna za vsakogar. Zato jih pridno obiskujte v lastni prid in opozarjajte nanje tudi svoje znanke, posebno priproste in nešolane, ker ti bodo imeli od njih največ koristi. Vstop je vedno vsakomur prost, le za sedeže v prvih vrstah velja vstopnina 20 v. — Odbor.

Ptujski okrajni zastop. Iz Ptuja nam poročajo: Dne 8. t. m. vršila se je plenarna seja ptujskega okrajnega zastopa. Člani kmetskih občin so pred sejo na svojem sestanku ustanovili svoj klub ter izvolili v načelstvo gg. državnega poslanca M. Brenčiča, dež. poslanca Ozmeza in odvetnika dr. Fermevca. Tako organizovani so kot opozicija izzvali pri plenarni seji okrajnega zastopa posebno ob priliki odobritve proračuna za leto 1914 zelo živahno debato. Lahko se trdi, da so ravno zastopniki kmetskih občin sploh celo debato vodili, ker so ravno oni skoraj izključno spravili v razgovor in v temeljito pretresovanje vse točke dnevnega reda. Grajali so posamezne nedostatke gospodarstva v nemških rokah se nahajajočega okrajnega odbora, tako da je moral načelnik g. Ornič končno sam priznati, da gospodarstvo v resnici ni bilo v preteklem letu brez pomankljivosti ter da je graja kmetskih zastopnikov upravičena. Na zahtevo g. deželnega poslanca Ozmeza se je morala vršiti o proračunu specialna debata. Slovenski člani so burno ugovarjali proti subvenciji po 2000 K za nemško višjo gimnazijo v Ptuju ter je g. dr. Fermevc konstatiral, da ta gimnazija že dolgo ne služi več namenu, za katero je bila ustanovljena, ker ravno slovenski dijaki iz okraja ptujskega bežijo iz tega zavoda. Okrajni odbor je odklonil prošnjo ptujske dijaške kuhinje za podelitev podpore. Ako se dijaška kuhinja ne podpira, bo še manje domačih dijakov ptujskega okraja posečalo ptujsko gimnazijo, ker ne dobijo potrebne podpore. Okrajni zastop je uvidel to krivico, ter je na predlog g. dr. Fermevca soglasno sklenil, da se podeli ptujski dijaški kuhinji 400 K podpore. Vsled odločnega nastopa slovenskih članov je sploh sicer nasprotna nam večina in njej na čelu g. Ornič sam skušal ustreči, vsem željam in predlogom slovenskega kluba, tako da ta niti ni prišel v položaj izvajati strogo opozicije. Kot posebno važne sklepe navajamo: 1. da se vse one občinske ceste, za katere so občine plačale eno tretjino gradbenih stroškov, proglasio za okrajne ceste drugega razreda. 2. Da mora deželni živinozdravnik na vsakokratno zahtevo prijeljati se na dom posestnika, ki želi, da se mu zdravi bolna živina, ne da bi zaračunal vožnjo. Plačati ima le zdravlila. 3. Okrajni zastop v prihodnje ne bo več naročeval galice, temveč prepušča to kmetskim podružnicam ter kmetskim zadrugam. 4. Gradile se bodo okrajne ceste na Ptujsko goro, po Dravinjski dolini, iz Podvinc v Velovke, iz Mostov do hlaponske ceste, ter se bo izvršila regulacija Dravinje v Vabci vasi. G. dr. Fermevc je priporočal, da se čimprej vzame v proračun znižanje Drebetinskega brega ter zveza občine Sv. Andraž, Oblaki skozi Dragovič v Zagorje. G. Ozmeč zavzemal se je v zmislu klubovega sklepa za cesto od Sv. Lovrenca skozi Župečjo vas do Podove. Okr. odbor nam je obljubil vse, videli bomo, če se bo te obljube tudi držal. Svoje zastopnike pa pozivamo, da se tudi v prihodnje s tako odločnostjo zavzemajo za koristi ptujskega okraja, zlasti kmetskega prebivalstva, kakor so to storili to pot.

Pri Sv. Barbri v Haložah se je ustanovila dne 6. t. m. C. M. podružnica. Dosedaj so bile nekdanje tako zavedne Halože z Zavreč vred mrtve za narodno obrambo in sploh za narodno delo. Probuje bi se moral razveseliti vsak resnični rodoljub, le ondotna duhovščina se je tega prestrašila ter hujkala očitno proti novi podružnici. Menda je boljše, da ostane ljudstvo topo, brez smisla za narodne ideje in brezsrčno napram obmejnemu bratom, zato pa udano ptujskim nemškutarskim pijavkam in šnopsarjem. Iz človekoljubne narodne rešiteljice, kakršna je bila in ostane D. C. M. so napravili hujškači politikum, kar bodo še sami bridko obžalovali. V nedeljo poprej je ondotna duhovščina povabila celo dr. Korošca s prozornim namenom, da je razložil ljudstvu Krekov evangelij o nožu in izpraševanju vesti za podružnično ustanovitev. Svojo nalogo je izvršil na tako otročjih in banalnih zgledih, da je mladina zardevala. Kopa so prišli dva dni nato nekateri nahujškani mladeniči vohunit na naše ustanovno zborovanje z napeto radovednostjo, ka-

ke zarote bodo sklepali takozvani »liberalci«, so se med izvajanje govornikov, ki so pozivali k bratski slogi in obrambi naše zemlje in mladine nehoti začeli odkrivati, končno pa se razočarani nad duhovniško lažljivo hujškarijo tiho zmuzali skozi vrata. Zborovanja se je udeležilo nenavadno mnogo ljudstva. Otvoril je zborovanje ter krasno pojasnil namen družbe in nove podružnice g. nadučitelj Ogorelec. Za njim sta imela daljše govore potovalni učitelj Ante Beg in ptujski odvetnik g. dr. Gosak. Ljudstvo je ves čas pazno poslušalo ter kazalo vidno zanimanje za novo organizacijo. — Odbor se je sestavil sledeče: predsednik g. Janko Debeljak, gostilničar; podpredsednik g. Ant. Korenjak, gostilničar; tajnik g. Ciril Vobič, učitelj; blagajničarka gđ. Anica Novakova, učiteljica. Namestnika gg. Ant. Bračič, kovač in Fr. Mesarič, gostilničar. Zastopnik za Zavrč g. Vojeslav Križ, učitelj; za Lenkovec g. Jernej Pavlič, učitelj; za Št. Vid g. Mirko Lešnik, učitelj. Novoizvoljeni predsednik je v dovršenem govoru obljubil zastaviti vse moči za procvit podružnice ter pozival občinstvo, naj ga podpira. — Gđ. učiteljice so pokazale z razpečevanjem družbenega blaga, da bodo navdušene pospeševalke plemenite narodne ideje. Nova podružnica šteje že nad 50 članov, med temi 1 ustanovnik (g. nadučitelj Ogorelec).

Murski Sokol v Ljutomeru naznanja, da se vrši njegov občni zbor dne 18. t. m. ob 3. popoldne pri br. Severju. Dnevni red je običajni. Po občnem zboru odhodnica bratu M. Muršecu.

Iz Ljutomera. Obe podružnici družbe C. in M. naznanjata, da se vršita njuna občna zborna v sredo, dne 14. januarja pri Šeržu zaporedoma. Začetek ob 7. zvečer. Mnogobrojnejše udeležbe nego preteklo leto je pričakovati. Po občnem zboru strelski večer v korist družbi C. in M. — Odbora.

Koroško.

Mrtvega so našli v svojem stanovanju v Celovcu stotnika računovodjo 17. pešpolka Aleksandra Gmeinerja. Ležal je z obrazom na tleh. Bil je krvav po obrazu, poleg njega pa je ležal razbit kozarec. Komisija je dognala, da je zadela stotnika srčna kap. Na obrazu se je poškodoval pri padcu.

Drobne vesti. Policija v Beljaku je prišla dečka Alfreda Grasse iz Gorice in E. Tonasa iz Krmina. Dečka sta pobegnila iz vzgojevalnega zavoda »Elime« in sta bila namenjena domov. — Po celi Koroški je zapadel zopet nov sneg, ki silno ovira promet. — Povodom železniške nesreče, ki se je pripetila, kakor znano, pri Spitalu, se je poškodovala tudi neka snažilka voz. Šla je k železniškemu zdravniku v Spitalu, dr. Krassnigu. Zdravnik pa je ženo napodil, češ, da hoče prigljudati zavarovalnino. Žena je šla nato k zdravniku na Jesenice. Zdravnik je konstatiral poškodbo, dal ji je začasni dopust in jo je poslal domov.

Primorsko.

Tudi v Gorici se giblje! Dolgotrajna želja Goričanov se je uresničila, prispevati naši šolski družbi sv. C. in M. večji dar. V nedeljo 4. t. m. se je zbralo v mali dvorani pri »Jelenu« nad 40 rodoljubnih dam in gospodov, lahko trdim: cvet narodnjakarjev gorških in postavili kvas za letošnji veliki **Ciril - Metodov ples**, kakor ga imajo še več let v Trstu. Sestavil se je v ta namen odbor iz 5. gorških društev, na čelu mu g. dr. Marušič. Vsako društvo je izvolilo po dva člana (Goriški Sokol, Goriška Slov. Mladina, Moška in Ženska podružnica C. M. Družbe in Akad. fer. društvo Adria). Ples se vrši v soboto, 7. februarja t. l. v Trgovskem domu. Pričakujemo, da bo to največja narodna prireditve, kar jih je še izdal »Trg. dom«!

C. M. družba v Gorici. Silvestrov večer je uspel nad vse pričakovanje dobro. Občinstva je bilo mnogo, še več pa zabave. Kakor slišimo, ima C. M. družba nad 600 K dobička. Le tako naprej. — Občni zbor moške podružnice za Gorico bo v soboto, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer pri »Jelenu«.

Iz Divače. Pripeljal sem se z vlakom na Divačo postajo, kar naenkrat začutim neki smrad, da je bilo groza. Čudim se in poprašujem odkod da ta smrad prihaja. Oglaš se tam stoječa oseba, da je prišlo z vlakom pet volov poginjenih iz Ogrskega, seveda so bili od drugih volov poeptani. Radoveden sem bil, kje da ležijo ti poginjeni voli; šel sem pogledat osebno; tam najdem polno lu-

di, kateri so trgali in nosilo meso, kakor volkovi. Čudil sem se posebno, ko sem videl dame, da si kaj takšnega privoščijo; kakor pri vsakem polnem koritu mora biti zraven klerikalec, tudi tukaj je zavohal neki Mejač iz Gorenj; ta si ga je privoščil celi voz in šel je z njim, kakor zver. Klerikalci imajo res dober nos in želodec, da kaj takšnega prenesejo. Ni čuda, da se vedno sliši od več vrst novih bolezni; ako človek kaj takšnega gleda, zgubi apetit za več dni in čudno je, da se sploh dovoli na postaji kaj takšnega delati. Radoveden sem, ako je živinozdravnik ogledal to meso in ako je dovolil, da se sme jesti. Zraven je stal mesogledec iz Divače, je kimal z glavo in se za nos držal. Potrebno bi bilo v teh krajih nastaviti konjederca, da bi se kaj takšnega več ne zgodilo. — **Opazovalec.**

25letni jubilej. Ciril-Metodove šole pri Sv. Jakobu v Trstu bo proslavilo vodstvo šole s slovesno prireditvijo v šolski telodavnici jutri 11. t. m. Vprizorila se bo spevoigra: »Blagovestnikoma«. K ti prireditvi so posebno povabljeni starši, katerih otroci obiskujejo to šolo.

Za 30 kron. V tržaškem tehničnem zavodu so odpustili te dni delavca, ki je delal v ti tovarni že nad 43 let. Delavec je dobil za svoje pridno in zvesto službovanje častno kolažno za 30letno službovanje in pa 30 kron mesečne penzije. To je sramotno za naše razmere. Kako naj živi sedaj mož, ki je pustil v 43letni službi vse moči pri zavodu, star in nezmožen za delo, v Trstu s 30 kronami na mesec. Zadnji čas je že, da bi se napravilo tem škandaloznim razmeram konec in se uvedlo socialno zavarovanje za delavstvo.

Velika tatvina. K tozadevni večrajšnji notici se nam poroča še sledeče: Okradena gospa Emilia Motta spada med one tržaške gospodinje, ki so začele posledno metati na cesto poštno slovenske služkinje in jih namestovati s privravnimi punčami iz Italije. Tudi pri nji sta se zgledali dve slovenski služkinji. Toda Motta jih je brez povoda zavrnila in je vsprejela raje neko Lahinjo iz Turina. Všeč ji je bila ta Lahinja tako, da je ni vprašala niti za ime. Piše se, kakor se je pozneje izvedelo, Marija Bussi. V znak hvalečnosti pa je Bussi ukradla gospodinji, med tem, ko je bila ta v gledališču, ključ od blagajne, katerega je imela gospodinja pod vzglavjem. S ključem je odprla blagajno in ukradla iz nje za 35.000 kron draguljev in skoro za 5000 kron denarja in vrednostnih papirjev. Tatvica je pobegnila bržkotne nazaj v Italijo. Poset v Avstriji se ji je izborno izplačal.

Laška naročila. Laška vlada je naročila pri cementni tvornici v Splitu 20.000 ton cementa za Tripolis.

Drobne vesti. V pomorskem lazaretu pri Sv. Andreju je bilo večera 200 turš. vojakov, ki so bili določeni v Valono. Turki so zastraženi in se ne smejo nikamor oddaljiti. — Skozi okno prvega nadstropja v ulici Beccherie v Trstu je skočila neka G. Bel-londa. Poškodovale se je zelo nevarno na nogi. Vzrok poskušnega samomora je nesrečna ljubezen. — Skoro v istem času se je ustrelil 21-letni uradnik L. C. Zadel se je v glavo. Rana je smrtna. Samomora nista v nobeni zvezi. — Na gorškem kolodvoru se je ponesrečil železničar Silvester Gabrielič. Odpelali so ga v bolnico.

Nesreča v Vremskem Britofu.

Pripovedovanje rešenih ponesrečencev.

Dne 8. decembra leta 1913. se je zgodila, kakor znano, v Vremskem Britofu grozna nesreča. Ob 3. uri popoldne se je raznesla med prebivalstvom strašna novica, da je v tamošnjem premogokopu zalila voda 16 ljudi. Kakor se je po poznejših poizvedbah dognalo, je bilo tedaj v jami samo 13 delavcev, od katerih se je rešil edino 17letni Maks Magajna iz Gorenjih Vrem. Rešilna akcija, katero je vodil z največjo marljivostjo in nadčloveško vstrajnostjo ravnatelj premogokopa g. Avgust Schmidt, se je vršila s polnim parom, da se izprazne tisoče in tisoče kubičnih metrov vode iz rovov ter se tako omogoči rešiti še eventualno žive delavce. Kdo naj bi popisal jok nesrečnih žena in ubogih sirot katere so noč in dan pričakovale, da se vrne njih ljubljene oče, kdo naj bi tolalil nesrečnega očeta, kateri je z največjo nestrpnostjo in strahom pričakoval snidenja s svojim ljubljencem. S solznimi očmi si videl stati mladeniča ob vhodu v jamo, kateri se je tolalil, da njegov brat še živi v temi in pričakuje rešitve... — Bila sta neločljiva prijatelja: 32letni Nikolaus Dik, dobrovoljček z večnim smehljajem, in tihi, mirni Nikolav Paska iz Valja Broda. Ta dva sta mi osebno pripovedala in popisala ves čas n-

hove neprostopolne podzemeljske ječe. — »Kritičnega dne sva šla ob 2. uri popoldne na delo v jamo. Dospeli vsak s svojo acitenko na najino številko, sva začela najino navadno delo. Dobro uro pozneje sva slišala naskrat strašno bučanje in v naslednjem trenutku sva bila že do pasu v vodi. Hkratu sva oba obupno vzkliknila, dvignila sva visoko nad glavo svetilki in bežala z največjim naporom, kolikor nama je dopuščala vedno naraščajoča voda, na neki vzvišeni prostor, da si rešiva življenje, kar se je nama tudi posrečilo. Sedla sva drug poleg drugega in noheben od naju si ni upal izpregovoriti. Zrla sva si v oči... pa vsaj so te dovolj jasno govorile. Brez upanja, od gladi bova počasi umirala. Kaj je bilo torej traba drugih brezpotrebni besed. Počasi so nama začele pojmati tudi svetilki. Začel se je oglašati glad, čutila sva še hujšega sovražnika — mraz, ker sva bila do kože premočena. Poizkušala sva zakuriti ogenj. Pa kako naj bi gorela drva, katerih sva imela sicer na izobilno, a so bila vsa mokra. Ko se nama pa je končno vendar posrečilo, da so začela drva tleti, sva morala pa ogenj takoj pogasiti, ker bi se v takem dimu, kakor se je začel razširjati, morala gotovo zadušiti. Vsaka ura nama je bila cela večnost. In gotovo ne bi čakala rešitve, če ne bi nama dajal pogum v začetku velik kotel, katerega je bilo čuti neprestano padati v vodo in pozneje streljanje, ropotanje sesalk in rapidno padanje vode, katero sva skoraj vsak hip merila z neko leseno palico. Luči sva imela za 24 ur; vse nadaljne dni pa sva bila v popolni temi. Poizkušala sva na vse mogoče načine, kako bi se rešila. Kopala sva z rokami in z nekim kosom železa luknjo, katero sva izvrtala tri do štiri metre seveda vse brez uspeha. Zopet sva sedla, pa ne za dolgo časa. Postalo nama je mraz in morala sva se zopet gibati, da sva si ugrela premle ude. Da celo plesala sva »valček«, posebno pa »čardas«, seveda brez harmonike. Pask, močan dečko, je poskusil dvakrat plavati pod vodo k izhodu, pa obakrat se je moral vrniti, ker se je v rovihi na vrhu vode nabralo vse polno lesa. Po najnem mnenju nisva skozi tri dni zaužila nobene stvari, šele potem je zafel Diku s klobukom vodo ter sva pila. Čutila sva, kako je voda gosta in mešana s premogom. Vendar, ker naju ni pustil ječar ven, ko sva hotela iti k Jankotu piti pivo (bila sta namreč moja stalna gosta), sva se zadovoljila z vodo. Zdelo se nama je, da sva gotovo že kake štiri dni v grobu, ko je naenkrat vse utihnilo (to je bilo takrat, ko so sesalke od Stabilimento Techniko iz Trsta spuščali nižje). Ničesar več ni bilo slišati, ne kotla, ne sesalk. Tedaj sva se objela in tako čakala smrti. Gotovo sva čakala tako kakih osem ur, ko so začele zopet sesalke delati, oziroma izsesavati vodo. Bila sva kot prerajena. Spala nisva ves čas nič, vendar sva imela vedno vsakovrstne vizije. Tako sva na primer videla: Najina gospodinja, pri kateri sva stanovala, nama je postavila na mizo jed in nekaj vina. Oba sva hkratu stegnila roke po jedi, pa zgrabila sva le mrzlo blato. — Bilo je 17. decembra ob 4. uri zjutraj, ko se je posrečilo rešilni akciji izsesati vso vodo. Vstopili so v jamo g. ravnatelj in več drugih gospodov, kateri so bili pri komisiji navzoči, da preiščejo jamo in rešijo še eventualno živeče. Nekaj delavec, z imenom Johan, je šel prvi ter zaklical: »Halo-halo!«, naskrat sta se mu živo pokopana Romuna odzvala. Ko je došel do nju, sta objeta, vsak s svojo svetilko v rokah enakočasno vzkliknila: »Johan, Johan!« in mu iskreno stiskala roko. Hotela sta sicer iti sama ven, vendar so ju morali podpirati, ker sta bila preslaba. Prvo pomoč so jima nudili trije navzoči zdravniki. Naskrat so ju ob 7. zjutraj odpeljali s sanitetnim avtomobilom v tržaško bolnico. — Romuna sta se vrnila sedaj zopet nazaj zdrava, zopet lepo okrogla, v lice rdeča, in z veseljem opisujeta vsakemu življenje v ječah premogokopa.

„Sveta baba“.

(Dopis iz Prlekije.)

Širji svet bo morda zanimalo izvedeti, da vodiča »svetnica Johanca« ni prva, ki je na Slovenskem goljufala ljudi s svojim »Kristusovim trpljenjem«. Pred nekako 30. leti se je pojavila v župniji Sv. Boltenka pri Središču na Spodnjem Stajerskem ženska, ki se je priselila s »Prekmurškega«, to so ogrsko - slovenske vasi onkraj Mure. Naselila se je v koči blizu cerkve in je imela pri sebi dekle in fanta, baje deklečina sina. Začele so se predstave po Johancinem načinu, samo, da se ta goljufica ni polivala s krvjo, ampak se je kar na suhem potila. Vsak petek in tudi

druge dni je ležala v postelji, svila se, kakor bi jo lomili krči, stokala in gledala debelo v zrak. To je bilo »Kristusovo trpljenje«. Prihajale so trume ljudi gledat »sveto babo«, kakor so jo vobče negalantno nazivali; posebno »Prekmurci«, ki so zelo lahkoverni in omejeni, so hodili v celih procesijah. Prinašali so ji v svojih belih nahrbtnikih mesa in vsega, kar srce poželi, razven tega so dajali veliko denarja za maše. Domačini niso verjeli sleparijam »svete babe«, smejali so se ji in hodili tja iz radovednosti in v zabavo, kakor gredo radi k hišam, kjer leži mrlič. Babnica se je valjala po postelji, fantje in dekleta pa so se zraven nje v sobi kvatali, peli in uganjali burke pozno v noč. Dekla in fant sta sprejemala bogate darove »Prekmurcev« in pripovedovala ljudem o »Kristusovih mukah« njune gospodinj. Dasi je na ta način sleparila dolgo časa in kradla ljudem denar in blago iz žepov, se ni brigala za to počenjejanje ne posvetna, ne duhovska oblast. Ko se je zanimanje za »teater« v tem kraju pologlo, je sleparka prestavila svoj delokrog nekam drugam in izginila s površja. Po mojem menju zadene pri takih sleparijah največja krivda posvetno oblast, ki pošilja svoje orožnike povsod drugod, samo tja ne, kjer bi bili najbolj potrebni. Kmečki ljudje imajo še dovolj respektu pred svitom orožniškega bajoneta in če bi se isti o pravem času zasvetil med zbrano družbo, bi takim babnicam kmalu ponehali krči. Da bi orožniki o tem kar ve ves okraj, nič ne zvedeli, ni verjetno, ker se dandanes vse še prehitro zve. Kjer se ljudje na sleparski način gmotno oškodujejo, tam ima posvetna oblast pravico in dolžnost pravočasno vmes poseči in ne šele potem, kajti, ko je volk že sit, koza ne bo več cela. — No, pa v Vodichah so orožniki in tudi kamniški zdravniki izpolnili svojo dolžnost, a okrajno glavarstvo vzlic temu ni ničesar ukrenilo!

Junakinja iz Vodice.

Pod naslovom »Jeanne de Vodic« priobčuje zagrebški »Obzor« o Ivanki Jerovškovi duhovit listek, po katerem posnemamo to-le:

Ivanka Jerovškova je slovensko dete, vzgojeno v vasi Repnjah, kjer je med visokimi hribi in stoletnimi smrekami župnik edini zastopnik nebes in zemlje, edini reprezentant vsega onega, kar presega obzorje navadnega kmeta, ki koleha med mukotrpnim življenjem vsakdanjega dela in med cerkvijo, ki mu preti z večnim prokletstvom in peklskim ognjem.

Župnik je vedno tisti, ki ga bo bog na sodnji dan poklical na svojo desno stran, a njegova čreda je neprestano v dvomih, da-li ji ne bo bog na veliki poljani, kjer bo delil pravico za človeške grehe, zaklical:

»Ej, vi tam iz kranjske vasi Vodic, na levo!«

In namestnik božji z visoke lece že opisuje, kako bo pretresalo ozračje grmenje, silnejše od onega, ki pretresa ubogo vas ob času najlutejše burje in nevihte, kako bo po plamenčih bliskih zatemnelo nebo in kako se bo prelomala zemlja obsnuda žveplenih plamenov in v toči gostega kamenja in kako bodo pogubljeni župljani, ki niso poslušali njegovih besed, ki jih govori on na svoja usta po nalogu vsevišnjega.

In župljani se trkajo na svoja grešna prsa, mlade žene in dekleta prebirajo molke in obžalujejo s solzami v očeh sladki greh ljubezni ter zro skrivaj s prosečim pogledom na vsegamočnega zastopnika one nezmotljive večne pravice, da-li bi ne našle v onem resnem, obritem, od same svetosti odebelem licu vsaj trohico usmiljenja, dobrote in razumevanje njihovih slabosti.

»Ali milostljiv je bog, a neusmiljeni so ljudje!« Od one večne milosti, ki je nam ohranila tradicija Nazarenca, sina božjega, skoraj v vsakem kotičku po en veličastni spomenik, pa ni sedaj sledu pri njegovih naslednikih v talarju in štoli, ki sedaj ponavljajo Kristove nauke. Ljudje govore samo o večni pravici, o kazni, o mukah, ki bodo zadele one, ki so mnogo grešili, ki so ljubili življenje, dekleta, lepoto, prirodo.

Ivanka Jerovškova je zadržela.

Siromašno dekle je pač grešilo, kakor se pač greši v dobi mladosti, ko prvič zadržte prsi, ko se prvič človeku stemni pred očmi vsled milja in strasti, ko je svod nebesni teman kakor visoke gore rodne vasi, ko so smreke tako tihe in ko se zvezde zde kot mali kosmiči temne svile, izza katerih zvedavo zro drobne očice blaženih angeljev.

Ne, ne, to ni nič drugega kakor satan, ki se laska mlademu telesu, ki ubija dušo in njeno nado v večno blaženstvo.

Ne, stokrat ne, to srečno razpoloženje, to razkošno drhtenje telesa, ti vzdihli sreče in kopnenja, to so samo vaba večnega prokletstva, ki se vedno zavija v krinko lepote, dočim je resnica in blaženstvo, ki večno čaka na človeške duše, kruto, trdo, mukotrpno, krvavo in bolno.

A vsi ti lahkotni trenotki so minljivi, oni odškodujejo človeško srce za težko breme življenja, za vsakdanjo skrb za kruh, za borbo za obstanek, a vrag, sam pretvarja kruh, ki ga moraš vzeti v usta in ki ga služiš s krvavimi žulji, v hrano, da živíš in da živeš grešiš in umreš v prokletstvu.

In Ivanka že čuje trombo večne pravice, ki se ori iznad silnih pečin, silnejše, groznejše, kakor nekoč, ko je vaški čuvaj sredi noči zatrobil v svoj rog, dajoč znak, da gori sosedna vas. Kako bo drhtela duša prokletega v grobu kraj male cerkvice na sodnji dan?

Dnevne vesti.

+ Redna seja občinskega sveta bo v torek, dne 13. januarja t. l. ob 6. zvečer v mestni dvorani, s temle dnevni redom: I. Javnostna seja. II. Naznanilo predsedstva. III. Odobrenje zapisnika zadnje seje. IV. Personalnega in pravnega odseka poročilo o novi volitvi direktorija mestnega užitniškega zakupa za tekoče zakupno dobo. V. Finančnega odseka poročila: 1. o županovem poročilu o posojilih mestne občine ljubljanske in njih uporabi; 2. o županovem poročilu o dolgovihi mestne občine v razne občinske zaklade; 3. o županovem naročilu o razširjenju mest užitniškega zakupa v Ljubljani; 4. o dopisu c. kr. deželnega šolskega sveta glede prispevka mestne občine za nastanitev c. kr. višje realke v Ljubljani; 5. o prošnji Alfr. Liningerja za odstop prednosti zastavne pravice za neko posojilo pri zemljišču vl. št. 34 kat. občine Gradišče pred 3% potresnim posojilom; 6. o ponudbi inž. Karola Picka za odkup mestne parcele št. 7 ob Cesti na Rožnik. V. Stavbnega odseka poročilo o ponudbah za razpisano oddajo voženj z odgonskim vozom in priprego za gasilno in reševalno društvo. VI. Šolskega odseka poročilo o letnem poročilu mestnih šolskih zdravnikov za leto 1913. VII. Direktorija mestne zastavljalnice poročila: 1. o računskem sklepu mestne zastavljalnice za leto 1912.; 2. o proračunu mestne zastavljalnice za leto 1914.; 3. o predlogih glede nekaterih sprememb pravil mestne zastavljalnice. VIII. Direktorija mestne elektrarne in vodovoda poročilo o prošnji Viljema Treota za odpis večje porabe vode iz mestnega vodovoda. — Tajna seja. I. Naznanilo predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o prošnji nekera magistratnega uradnika za pomaknjenje v višji činovni razred; 2. o raznih prošnjah v personalnih zadevah osebja mestne hranilnice ljubljanske. IV. Finančnega odseka poročilo o prošnji vdove nekera magistratnega uradnika za zvišanje vdovnine. V. Ubožnega odseka poročilo o predlogih meščanskega odbora za oskrbovanje meščanske imovine glede podelitve meščanskih podpor. VI. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

+ Klerikalne volilne priprave na Notranjskem. Klerikalci so že pričeli z agitacijo na Notranjskem za mandat pokojnega dr. Žitnika. Po raznih občinah so že imeli zaupne sestanke, na katerih so se posvetovali glede podrobnosti agitacije. Na čelu volilne agitacije stoje župniki in kaplani. Na enem izmed teh zaupnih sestankov je predsedujoči župnik rekel med drugim: Deželnozborni mandat pokojnega Žitnika je za nas čisto gotovo izgubljen, ako bi se liberalci pravočasno lotili dela in ako bi postavili pravega kandidata. V tem slučaju bi bilo naše delo že vnaprejši brezuspešno. Ker pa poznam liberalce, vem, da se bodo lotili dela šele v zadnjem času in da bodo postavili za kandidata moža, ki ni posebno prijubljen, sem prepričan, da bomo še to pot zmagali, toda samo, ako bomo napeli vse svoje sile. Zato delajmo in delajmo! Tako je govoril župnik. Njegove besede si naj zapišejo naprednjaki za ušesa in naj prično nemudoma s smotnim delom in živahno agitacijo!

+ Klerikalci za Kamnik. Ob času deželnozbornih volitev so se klerikalci kar cedili same ljubezni za Kamnik. Kamničanom so obetali železniško zvezo s Polzelo, dr. Gregorič pa se je bahal, da je že izposloval, da bo kamniški vlak odhajal iz Ljubljane z južnega kolodvora. Vse to pa je bilo, kakor smo že takrat naglašali, samo pesek v oči, da bi pri volitvah vjeli čim največ kalinov na svoje limance. To se je izkazalo takoj po volitvah. Kamniški vlak že vedno odhaja s šišenskega kolodvora in še vedno prihaja v Šiško, dasi

je dr. Gregorič pred volitvami napovedoval, da bo kamniški vlak vsled njegove intervencije takoj jel voziti z južnega kolodvora. Sedaj je že novo leto preteklo, a glede kamniškega vlaka je ostalo še vse pri starem in bo čisto gotovo ostalo vse tako, kakor je bilo, vse dotlej, dokler se ne sporazumeta državna in južna železnica glede prispevka državne železniške uprave za odhajanje kamničana z glavnega kolodvora. Da pa z železniško zvezo Kamnika s Savinsko dolino ne bo nič, to smo konstatirali že tik pred volitvami v mestni kuriji. Takrat se je državni poslanec dr. Ravnihar informiral na morda najemnem mestu, kako stoji z železniško zvezo Kamnika s Savinsko dolino, in izvedel, da je ta zveza definitivno pokopana, in sicer po krivdi klerikalnih poslancev. Klerikalci so bili vsled tega razkritja v nemali zadregi. Pomagali so si s tem, da so enostavno tajili, da bi se bilo že definitivno kaj odločilo glede železniškega spoja Kamnik - Polzela, kamniški dekan Lavrenčič pa je krošnjarij okrog z nekim pismom v katerem poslanec Povše izjavlja, da mu o oni stvari sploh ni ničesar znanega, vsled česar seveda stvar tudi ne more biti resnična. In vendar je bila že takrat stvar definitivno rešena, kakor je to razvidno iz nedavno tega objavljenega vladnega načrta za zgradbo lokalnih železnic. Po tem načrtu bo namreč država gradila železniško progo Polzela - Motnik in Domžale - Blagovica. Jasnje je torej, da bo Tuhinjska dolina s Kamnikom vred ostala brez železniške zveze in to po zaslugi tistih klerikalnih poslancev, ki so ob deželnozbornih volitvah obljubljali Kamničanom in Tuhinjem ne samo železniško zvezo s Savinsko dolino, marveč celo modrino z neba. Sedaj so se Tuhinjeci in Kamničani prepričali, koliko je dati na klerikalne obljube, a bodo kljub temu prihodnjice še vedno volili za poslance razne Lenarčiče, Kreke in Gregoriče. Proti zabitosti se pač zastoni hore celo bogovi!

+ Najvišji šef policijske oblasti na Kranjskem je gospod deželni predsednik ekscelencija bar. Schwarz. Tej lastnosti je bila njegova dolžnost, da je koj, ko so se začele čudežne sleparije v Vodichah, dal poseči vmes, kajti skrb za javni red in mir spada med prve naloge policijske oblasti. Znano je, da okrajno glavarstvo v Kamniku ni ničesar ukrenilo proti dogodkom v Vodichah, dasi je imelo žandarmerijsko poročilo, a značilno je, kar se sedaj čuje, da se je namreč okrajno glavarstvo obrnilo na deželno vlado, poročalo o vodiških dogodkih in dobilo naročilo, naj pusti vse v miru. Tako se govori in ker pade s tem vsa odgovornost za vodiške dogodke na deželno vlado in na najvišjega šefa policijske oblasti, bi seveda jako radi vedeli, če je bila deželna vlada res obveščena o vodiških dogodkih in zakaj ni ničesar ukrenila proti njim.

+ Odkrito vsenemško gibanje. Glavni urednik poljskega »Dziennika Berlinskega« Krysiak objavlja naravnost senzacijske listine iz berlinskega arhiva »Ostmarkenvereina«, ki skuša s pomočjo pruske vladne politike zatreti Poljake. Bo to cela knjiga, ki morda vendarle odpre oči vsem Slovanom ter jih dovede do tega, da bodo začeli pravočasno misliti na svojo lastno obrambo, da jih prej ali slej ne doleti usoda polabskih Slovanov. Le na kratko hočemo omeniti, da so v berlinskem arhivu sledeči oddelki: 1. Splošne poljske razmere o Poljakihi nele v nemški državi, marveč tudi v Avstriji in Rusiji. Pri tem se ozira tudi na ostale Slovence; 2. cerkev; 3. stranke in tisk; 4. šola; 5. bojotki; 6. pangermanizem in Poljaki; 7. protipoljska politika. V tem oddelku imajo pregled o delovanju nemške vlade, armade, raznih društev proti Poljakom in sploh Slovanom. Posebno natančno je označeno delovanje naseljevalne komisije in iz vsega se vidi stremljenje, da bi Nemci dobili v svoje roke slovansko grudo ter udri v slovanske vrste. 8. Nameščevalni oddelki daje pregled o iskanju služb, najsi bo že zdravniških, uradniških, obrtnih, industrijskih itd. med Slovani. 9. Zakonodajstvo. 10. Postopanje Poljakov. Tu so natančno označeni poljski narodni delavci in mecenji, nadalje rezultati volitev, nakupovanje zemlje. 11. Inozemski delavci v Nemčiji, med njimi tudi predvsem Slovani. 12. Poljska društva; 13. sodne razsodbe in procesi — kar se nanaša na Slovence v Nemčiji. 14. Akademije, ljudske knjižnice, umetnost in znanost; 15. narodni nemški napredek med Litvini, Lužičani, Danci in Francozi. — Iz tega je razvidno, kako sistematično dela vsenemška ekspanzijska politika. V istem smislu dela »Verein für das Deutschtum im Ausland« — prejšnji splošni nemški šulferajn — ki deluje že 32 let; lani je imel 53 tisoč članov v 370 oddelkih po Nemčiji in ima tri milijone mark

letnih dohodkov. »Bund der Deutschen in Böhmen« ustanavlja sedaj na podlagi izpremenjenih pravil — podružnice v nemški državi. O delovanju šulferajna in »Südmarke« nemo danes govoriti. Eno pa moramo zopet pibiti, da je iz istin, ki jih objavlja urednik Krysiak, razvidno, da dobivajo nemška obrambna društva v Avstriji iz Nemčije denar za svojo agitacijo, za volitve, predvsem za občinske, za božična darila in v druge svrhe. Navzlic vsej tej velikanski denarni in moralni pomoči, ki jo dobivajo avstrijski Nemci iz rajha — kar seveda naša vlada mirno gleda — niso naši Nemci še zadovoljni in zahtevajo še večjo podporo, češ, da je n. pr. »šulferajn najuspešnejše sredstvo za obrambo ogroženega Nemštva v Avstriji, kjer je Nemštvo sprednja obmejna straža.« O nemški nevarnosti v Rusiji je izšlo že mnogo spisov. V dumi pripravljajo zakon proti nemškim kolonistom. Tudi na Balkan že sega vsenemško gibanje, kjer deluje Nemčija zlasti v Srbiji in Bolgarski s tem, da s svojo industrijo izpodriva sosednjo Avstrijo. Najnovejši vpliv Nemčije v Carigradu, kjer nemški čatniki organizirajo turško armado, čuti posebno Rusija, ki ima tudi pred svojimi durmi na jugu in v Perziji prusko pest... Slovani se pa bojujejo — med seboj.

+ Liberalno gospodarstvo. Pod tem zaglavljem je objavil ponedeljkovi »Slovenec« notico, ki mu je baje došla z Notranjskega. Kolikor smo se informirali, je okrajni cestni odbor v Postojni vsaka tri leta razpisal in tudi po vseh občinah celega skladovnega okraja pravočasno oklical dan in uro dotične javne zmanjševalne dražbe za dobavo gramoza. Tako se je zgodilo tudi letos, ko je v jeseni potekla triletna dobavna doba. Dražbanje se je vršilo ob določeni uri v občinski pisarni v Postojni. Po izvršeni licitaciji se je poslal cel dražbeni akt deželnemu odboru, da po svoji previdnosti oddajo odobri ali pa tudi ne odobri. Ako bi do sedanjega cestni odbor licitacije ne razpisal, bi se mu smelo od nasprotnikov po vsej pravici očitati, da ni pravočasno skrbel za potrebni cestni material in hotel s tem spraviti novi cestni odbor v zadrego. To pa piscu omenjene notice zopet ni prav, češ, da je to »zadnji dokaz liberalne nesposobljenosti«. Pa ne le to, očita se mu kot jako obtežljivo dejanje, da je »sklenil oddajo gramoza, kar za tri leta naprej po neprimerno visokih cenah«, kar je »nečuveno«, a tolaži se brijtna glava s tem, da deželni odbor tem magnatom pove svoje mnenje. Ker je cena gramoza večinoma po vseh državnih in deželnih cestah vsled pomanjkanja delavcev precej visoka, pride »Slovenec« pisec do logičnega zaključka, da je s tem jasno dokazano, kdo zapravlja javni denar in kakšno je liberalno gospodarstvo na Notranjskem. No, morda bomo imeli še večkrat priliko pečati se z novim klerikalnim okrajnim cestnim odborom postojnskim. Načelnik je namreč v Predmaji v gorski vasi, ki dobiva trikrat na teden pošto iz Postojne, nisarno so pa nrenesli iz »liberalne« Postojne v Št. Peter. Pisarna je torej oddaljena od načelnika kakih 20 kilometrov. Pa naj kdo reče, da ni to pametno in vzorno gospodarstvo.

+ Nekdo je v Metliki, ki kaže v »Slovenca« posebno zanimanje za me; zlasti pazi, kaj govorim z okoliškimi župani ali cestnimi odborniki. Kar mu ti v svoji naivnosti povedo, hajd s poročilom v »Slovenca« in dr. Weibl je, gorje mu, na proskripcijski deski, pa četudi ni poročilo resnično. Tako se me sedaj spravlja v zvezo z volitvijo načelstva cestnega odbora metliškega, ko je znano, da ni bilo pri kakovosti današnjega cestnega zakona ne iz daleč pričakovati drugačne izvolitve. Kar sem govoril s Klemenčičem iz Sel, je bilo najmanj prigovarjanje, da naj z nami voli, temveč med županoma prijateljski nomenek, katerega je pa on na tako ženski način naprej ponesel. Poznam predobro Klemenčiča, da bi mu in političis kaj verjel, zato je bilo moje navidezno prigovarjanje le sondiranje po njegovem razpoloženju, osobito, če se je vršilo okoli štiri tedne pred volitvijo. Pa, četudi bi bil agitiral, gospod dopisnik, od vas si bi pustil najmanj kratiti županske pravice, je-li se smem zanimati za sestavo cestnega odbora in akoravno se to godi v moji ordinacijski sobi. Trdite celo, da sem agitiral na vso moč in da sem zunaj vsako priliko v to porabil, da bi bil načelnikom izvoljen liberalce; no, če je to res, potem bi bil moral ali Golja zmagati, ali pa — vaše poročilo ni resnično. — Ako identifikujete župana v Metliki z voditeljem metliških liberalcev, potem vas pomilujem, da nimate toliko vpogleda, da tiči v vsakem Metličanu tudi nekaj prepričanja in samozavesti in da najpriprostejši talstih

ne potrebuje nobenega voditelja. Če sem bil pa za Goljo kot načelnika, vršil sem le župansko svojo dolžnost, in jako žal mi je, da ni postal načelnik, ker je kot politično nepropronsirana oseba najzmožnejši izmed današnjih cestnih odbornikov metliških. Če vas pa, g. dopisnik, le še veseli na meni glodati, kar naprej; meni bo le v zabavo. — Dr. Weibl.

— **Dolenjske novice** se nočejo umreti. V zadnjem času se je po Novem mestu govorilo, da nameravajo katoliški gospodje v ondnotni tiskarni svoje »Dol. Novice« za vekomaj položiti v grob. S tem se je izgovarjal tudi poslovodja g. Horvat, ki je odpustil vse tiskarniške osebe in tudi katoliški gospodje v Ljubljani so bili že zdavno mnenja, da je čisto odveč za ta žalostni list kaj žrtvovati, saj itak nihče lista ne plača. Ali g. kanonik Zlogar ima v tem oziru svoje mnenje menda zato, ker ga nič ne stane. In s tem svojim mnenjem je te dni tudi zmagonosno prodril. Za četrtek je sklical v Novo mesto nekakšno konferenco častitljivih tovarišev novomeškega okraja. Pri poslavcu v Kandiji je bil storjen sklep, da »Dol. Novice« ne samo da ne smejo umreti, kakor je bilo v zadnji številki že čitati, ampak se povzdigujejo celo na — tednik. V teh resnih časih, je dejal g. kanonik, je tembolj potrebno »brezverskim listom postaviti nasproti čim več katoliškega časopisa. Delajte reklamo, častiti bratje, obenem pri »Domoljubu« tudi za »Novice«. Ker mesto »zgovornega« urednika prevzame g. dr. Ogrizek, ni vrag, da bi »Dolenjske Novice« ne — šle.

— **Ubogo gledališče.** Gospod Borštink je hotel vpriporiti dve burki, ki sta bili v Zagrebu že mnogokrat vpriporjeni, ne da bi se bil kdo nad njima izpodtikal ali celo vsled njih pohujšal. Toda deželnega odbora cenzura je vpriporitev teh burk prepovedala in bila torej zopet enkrat bolj policijska, kakor policija sama. Strindberg ne sme na oder, burke, ki jih v Zagrebu lahko igrajo in jim ljubljanska policija ne dela ovir, tudi ne. Mi bi le radi vedeli, kako je kaj pri srcu deželnemu svetniku dr. Zb. a. s. n. i. k. u., kadar opravljajo odjuzni posel deželnega cenzorja pa se slučajno spominja svoje lastne literarne preteklosti.

— **Česka brošura o vodiški Johanci** je izšla te dni v Pragi. V knjižici je verno opisan »švindel«, ki so ga uganjali duhovniki na čelu jim škof Anton Bonaventura Jeglič z Ivanko Jerovškovo. Brošura stane 20 vin., po pošti 5 vin. več. Naročila je pošiljati na naslov: »Tiskovni odbor strany nar. soc. Praha II. Václavské nám. 42.« Pripominjamo, da pišeta o vodiški Ivanki tudi ugledna berlinska lista »Vorwärts« in »Morgenpost«.

— **Črnogorski kralj Nikita kot pesnik.** Splošno slovensko žensko društvo je priredilo snoči občinstvu izreden užitek s tem, da je naprosila g. dr. Frana Ilešiča, da je predaval o črnogorskem kralju Nikiti kot pesniku. Dvorana Mestnega doma, kjer se je vršilo predavanje, je bila povoljno obiskana in je predavanje prisostvovala tudi županja g. dr. Tavčarjeva. Predavatelj g. dr. Ilešič je slikal kralja Nikita kot kralja, junaka in pesnika z njegovo iskreno ljubeznijo do svoje Črne gore in do njenega prebivalstva. Kot pesnik je kralj Nikita lirski, z romantičnimi potezami. Predavatelj je osvetlil njegovo pesniško delovanje na podlagi njegovih pesniških umotvorov, ki jih je razdelil na tri dele. Lirični proizvodi so »Pesmi« in »Novo kolo«, epski »Hajdina« in »Razgovor vile z junakom«, dramatična pa sta »Knez Arbanit« in »Balkanska carica«. Predavatelj je pokazal na podlagi citatov s potrebnimi pojasnili vse vrline pesnika — kralja.

— **Avstrija v nevarnosti.** Snoči je bila naša država v veliki nevarnosti. »Splošno slovensko žensko društvo« je namreč priredilo literarno-znanstveno predavanje »Kralj Nikita kot pesnik«, in slavna državna policija je čutila za svojo dolžnost, da pošlje k temu predavanju svojega odposlanca — policijskega stražnika. Splošno slovensko žensko društvo prireja že leta in leta predavanja, vedno strogo znanstvena, dasi popularna, zato bi tudi ljubljanska policija lahko vedela, da od te strani ne preti državi prav nikaka nevarnost. Ako je pa menila, da že mora poslati k temu predavanju svojega zastopnika — česar doslej ni še nikdar storila — tedaj naj bi bil ta zastopnik literarno in politično primerno nabravljen uradnik, ne pa skromen, dasi vse časti vreden policaj s piket-havbo!

— **Stavbno dovoljenje** sta dobila: Emil Z. a. n. k. za prezidavo svoje hiše na vogalu Sv. Petra ceste in Resljeve ceste, Leopold Tratnik pa za prezidavo sprednjih prostorov v svoji hiši na Sv. Petra cesti.

— **Podobitov županij.** Za Raabovo dijaško ustanovo v znesku 272 K je mestni občinski gremij prezentiral deželni vladi petobolca Valentina Benedeka, za Scherrov ustanovo v znesku 90 K pa pravnika Stanislava Likarja.

— **Napravo dveh tehtal** na klavnici je magistratni gremij oddal Maksu Ferjanu v Ljubljani za 354 K 32 v.

— **Plakiranje magistratnih** oglasov za l. 1914. je magistratni gremij oddal najnižjemu ponudniku Alojziju Matelihu za letnih 100 K.

— **Nagrada.** Magistratni gremij je sklenil v svoji večerajnji seji, naj se nakaže okrajnemu načelniku nadučitelju Franu Črnagoju na Barju nagrada za izdajanje živinskih potnih listov v zadnjih treh letih a 80 kron, torej skupaj 240 kron.

— **Na južnem kolodvoru** je bil trgovec in obč. svetnik Elbert v veliki nevarnosti. Izstopil je iz vlaka, ki je stal na drugem tiru, in šel čez prvi tir proti peronu. Ravno v tem trenutku je prišla po prvem tiru lokomotiva. Neki železničar je potegnil g. Elberta še pravočasno na stran in ga s tem morda rešil smrti.

— **Mestno drsališče.** Na mestnem drsališču pod Trivajem bo svirala ob ugodnem vremenu jutri, dne 11. januarja od 3. do 5. popoldne godba »Ljubljanskega društvenega orkestra«.

— **Deželni odbor kranjskemu** menda že primanjkuje bencina oziroma denarja za avtomobilno vožnjo, ker je vsem dosedanjim posestnikom in privatnikom zvišal pavšalno mostnino za porabo vsakega mosta v Radečah in sicer kar za sto do dvesto in še več odstotkov. Pri odmerjenju mostnine se nista občina radeška, ki ima tukaj tudi govoriti, in deželni odbor nič ozirala na faktično vporabo mosta, temveč zgolj na strankarstvo. Tako sta dva poštna uradnika in dva železniška poduradnika plačala za 1913. l. po deset kron mostnino, sedaj je pa odmeril deželni odbor obema poštnima uradnikoma in enemu železniškemu poduradniku po 24 kron na leto, enemu železniškemu poduradniku pa kar 30 K, beri: trideset kron. To se je samo zato zgodilo, ker je dotičnik mož gostilničar, ki se je tako daleč spozabil, da je pri zadnjih deželnozborskih volitvah prepuštila socialnim demokratom prostore za volilni shod. Ako bi bil deželni odbor rabil za podlago odmerjenja letne mostnine zabeleške mitniške urada v Radečah, bi prišel na to, da je dotičnik vporabljal most večvečje 300 dni, kar bi torej po štiri vinarje na dan zneslo 24 K, nikakor pa ne 30, kakor jih je diktiral deželni odbor. Tudi so različni posestniki prizadeali po višji pavšalni mostnini, seveda tudi po strankah: eni bodo morali več plačevati, drugi manj. No, tudi kmete, ki so volili klerikalne poslance, bo še zadel bič klerikalne strahovlade, a takrat bo kesanje prepozno. Samo da bi se v tej dobi šestih let malo spametovali.

— **Iz Novega mesta.** Človeku se kar gabi, če pogleda, kako se v dolnjski »napredni trdnjavi« pretvarjajo in leviijo nekateri naprednjaki v krotke in pohlevne klerikalce. Ti ljudje se ne upajo niti več v Narodni dom, ampak raje kvartajo ali pa že pri Štemburju. Marsikdo se sicer izgovarja: Kaj Štembur, gostilna je gostilna in te porcije! Toda: Štembur je sedaj poslanec S. L. S., kandidiral je na tem programu in tudi v deželnem zboru bo moral zastopati program S. L. S. Torej program nasilja in krivice, program pristranosti in Krek-Oražmova morale, program osebnega preganjanja, predvsem učiteljev i. t. d. i. t. d. — Dne 14. t. m. se bo odigralo pred vsiljivim sodiščem tretje dejanje vladno-klerikalnega nasilja, Rosmann-Golijeva afere. Res radevedni smo na izid te obravnave. A če priča sto takih zagrizenih mogotcev, kot sta Jarc in kanonik Zlogar, in če pride še tak pritisk, pribito le ostane, da je nahučil in žalil vladni zastopnik Golia surovo in popolnoma nepotrebno župana in ga dal z besedami: »marš ven, arretieren Sie ihn« odpeljati.

— **Sport v Novem mestu.** Pišejo nam prijatelji sporta: Ni še dolgo tega, kar smo se v Novem mestu drsali na skromnem prostoru na Loki in menda bi se še nadalje desetletja, da ni odločila »višja moč« — razlastitev. Nova železnica bo tekla namreč tudi ravno po tem občinskem koščku sveta. Stavbni svetnik dr. Samohrd je ponudil občini, da napravi s svojimi delavci sam novo drsališče — eventualno tudi večje, ker material itak močno potrebujejo. A modri občinski svet je to ponudbo odklonil in raje sprejel ca. 1000 kron kot odkododniščje. Dr. Samohrd je bil s tem seveda še bolj zadovoljen, ker je že tako delo na njegovi progi zaostajalo. Občina je imela sicer sedaj res seje

in ogleda, a samo župan se je resno zavzemal za novo drsališče, da ustrezijo pri svoji splošni priljubljenosti tudi mladini. »Ni mogoče,« se je glasilo le končno skoro soglasni sklep. S tem so namreč ti sportniki — predvsem mladina — priključeni za najlepši zimski sport. Istočasno, ko skrbje povsodi drugje, predvsem mesta in šole, za športne naprave in prostore, ko se toliko vedno predava in piše o sportu s higieničnega stališča, pokoplje novomeška občina vse nade športnikov. Res je, da drsališče in poletu tennis ne bi donajala mestu ravno dobička, a za zdravje, prijetno zabavo in naposled tudi za družabnost, bi se moralo tudi nekaj storiti.

— **Jacazov hotel v Novem mestu** prodan. Znani hotel in restavracija Jacaz v Novem mestu je bil 9. t. m. na javni dražbi prodan za 35.500 kron z ledenico vred. Kupila ga je graška pivovarna Puntigam.

— **Gorenjski brzovlak v Zirovnici** ali kako sodi c. kr. železniško ravnateljstvo v Trstu o Završniški električni. 20. maja 1913 so vložili razne korporacije v Zirovnici in njeni bližini prošnjo na c. kr. železn. ravnateljstvo, da naj bi se ustavil brzovlak št. 1703 tudi v Zirovnici že z ozirom na svetovoznano Završniško električno centralo. A le-to ravnateljstvo je odgovorilo na ono prošnjo s dopisom z dne 7. januarja 1914, št. 1236/V-13 sledeče: Podpisano c. kr. ravnateljstvo državne železnice ne more ustreči vaši želji za ustavljanje brzovlaka št. 1703 v postajališču Zirovnica z ozirom na brzovlakovi značaj tega vlaka in z ozirom na njegov pomen za mednarodni promet. Za ravnatelja: Auredniček. — Po mnenju ravnatelja c. kr. državnih železnic nima ogledovanje Završniške električne centrale pomena za mednarodni promet.

— **Sankališče na Lancovem pri Radovljici** je vsled obilice snega v najboljšem stanju. Ljubitelji tega zimskega športa vabimo na to idilično sankališče z zavestjo, da jim ne bo žal, preživeti par uric v tej bajnolepi zimski pokrajini. Sankališče, dolgo skoro 1 kilometer — je prav složno, brez vratolomnih padcev, a kljub temu tako dobro izpeljano, da najde tudi najrazvajenejši sankalč svoje — točke, ki mu stavijo dokaj težko premagljive ovire nasproti. — Za pokrepanje telesne izmučenosti mu pa kaj dobro služi v bližini nahajajoča se izborna oskrbovana gostilna J. Dorniča. Pripominjamo, da imamo tu na sankališču že nekaj dni stalnega mraza — 7° C.

— **Radi neričakovalih zanrek** se je moral denežni spored v Kinematografu »Ideal« docela spremeniti. Vprijori se velemišna veselost v 2 delih Drvenje za tangom, krasna slika, ki nam kaže, kako se je polastila že celega sveta mrlzica tega najnovejšega plesa. Dalje se predvaja zanimiva drama v 2 dejanjih »Črna zarota«. V popolnjenje so na snoredu še štiri druge velemišne slike. »Tango« se predvaja pri vseh predstavah.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani** meseca decembra 1913. Minuli mesec je pri mestnem magistratu kot obrtni oblasti priglasilo svojo obrt 11, odglasilo pa tudi 11 obrtnikov. Obrt so priglasili: Alojzija Zupet, Karolinska zemlja 20, žensko krojaštvo; Jerica Sinkovec, Stari trg 24, izdelovanje in prodaja pletenin; Rudolf Sinkovec, Stari trg 24, trgovska agencija; Dragotin Götzl, Turjaški trg 1, podobarski obrt; Albert Derganc, Prešernova ulica 7, nakupovanje in prodaja starinskih predmetov; Antonija Cihlač, Dunajska cesta 67, izdelovanje umetnega kamenja in cementnih izdelkov ter podjetje za betonske naprave; Angela Kalaš, Turjaški trg 1, prodaja živil, slaščic in piva v zaprtih steklenicah; Anton Keber, Bohoričeva ulica 4, mesarski obrt; Fr. Marinko, Sv. Petra nasip 49, fotografski obrt; Frančiška Zoran, Bohoričeva ulica 4, prodaja galanterijskega, drobnega in kramarskega blaga ter igrače; Ana Lassnik, Wolfova ulica 1, trgovina s špecerijskim in materialnim blagom, z barvami, vinom, mineralnimi vodami in semeni. — Obrt so odglasili: Emanuel Wo hrizek, Frana Josipa cesta 1, trgovina z urami, zlatino in srebrnino; Ivana Craighero, Karlovska cesta 8, brusaški obrt; Milko Krapež, Jurčičev trg 3, prodaja gramofonov in gramofonskih plošč; Terezija Urbanič, Rimska cesta (baraka), prodaja piva in žganja v steklenicah; Fran Juvan, Prešernova ulica 18, nožarski obrt; Peter Lassnik, Wolfova ulica 1, trgovina s špecerijskim blagom itd.; Josip Rosshauptl, Ambrožev trg 9, trgovina z mešanim blagom; Marija Mikuč, Sv. Jakoba nabrežje, pečenje in prodaja kostanja; Josip Tribuč, Selenburgova ulica 6, prodaja žganih opojnih pijač v zaprtih steklenicah; Otomar Bamberg jun., Miklošičeva cesta 20, trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški

mi utensilijami in Ludovik Backer, Marije Terezije cesta 8, inštalacija hišnih in sobnih telegrafov.

— **Čegav je denar?** Ponoči od 8. na 9. maja 1911 je v Ravnikovi gostilni v Kolodvorski ulici v Ljubljani prenočujočemu neznanu, približno 13 do 14letnemu dečku nek soprenečevalec odvzel gotovine po 60 K, obstoječe iz treh bankovcev po 20 kron, deček je namreč z nerazmerno veliko vsoto denarja zbudil sum, kupil si je tudi v neki trgovini peletino za 15 K in plačal zapitek z bankovcem za 10 K. Po zagrozitvi s stražnikom, je deček izjavil, da je nekaj denarja doma vzel starem in potem navedenih 60 K izročil soprenečevalcu. Ostanek te gotovine po 47 K 80 v more lastnik, ki nedvomno izkaže svojo lastnino, dobiti vrnjen pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, oddelek VI.

— **Nasilen aretovanec.** Predvečernjem ponoči je na Prulah nek ponočnjak tako razgrajal, da je vpitje privabilo policijskega stražnika, ki je razgrajajoč posvaril, kar pa ni nič pomagalo. Ker le ni hotel mirovati, mu je stražnik napovedal aretacijo, kateri se je pa ponočnjak z vso silo uprl in se mu zoperstavil. Stražnik videč, da mu ni kos, je potegnil sabljo ter ga z njo udaril po glavi in ranil na to pa šele izvršil aretacijo. Na policiji so ga za silo obvezali potem pa, ko so ga spoznali, da je nekoliko omejeni Fran Žagar iz Iga, oddali na opazovalni oddelek.

— **Nesreča.** Ko je šla večeraj 10letna Marija Švalger iz Rožne doline na Vič v šolo, je na hodniku padla in si zlomila levo nogo. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

— **Pogreša** se že dva dni 9letni šolski učenec Jožef Tonec iz Glinca. Dečko se je baje šel drsat v nek jarek pod Rožnikom in se od tedaj ni ne ve kaj z njim. Ali se je udril, ali je pa kje zmrznil, tako se domneva in je ostalo do sedaj še vse iskanje za njim brezuspešno.

— **V kavarni »Central«** vsak večer brez izjeme koncert.

Narodna obramba.

— **Družba sv. Cirila in Metoda.** Trgovina Mar. Tičar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26, se je odkupila od noveletnih voščil z 20 K družbi v korist. G. Jos. Gole, privat., Čazma, je poslal 15 K in sicer svojih 10 K in pripomoč g. dr. Milana Lončaraka, liječnika 5 K. G. poštni uradnik Karel Mehora v Št. Petru na Krasu je poslal med drugim 56 K 52 v, nabranih za odkup od noveletnih daril pri tamošnjih rodoljubih. G. Karel Polak, ing. in pos. v Trzinu je daroval za božičnico 12 K. G. Martin Žmave, Čajniče v Bosni, je poslal 16 K s sporočilom: »Za slovo, delavnost, poštenost in vstrajnost domovini na altar mesto udeležbe proslave Silvestrova večera pošiljam družbi: Žmave 5 K, Dekleva 4 K, Kanter 3 K, Kogoj 2 K, Riegelnik 1 K, Struss 1 K. Povoždom kriegla Nadice, hčerke g. Jos. Čeha, živinozdravnik v Trbovljah se je nabralo 15 K.

Društvena naznanila.

— **Dramatično društvo v Ljubljani** sklicuje izredni občni zbor na sredo, dne 21. januarja t. l. ob pol 9. uri zvečer, v posebno sobo restavracije pri »Novem svetu«. Dnevni red: 1. poročilo odbora, 2. vprašanje slovenskega gledališča v bodoči sezoni, 3. slučajnosti. Z ozirom na važni dnevni red prosi odbor obilno udeležbo.

— **Občni zbor »Splošnega slovenskega ženskega društva«** se vrši 25. januarja ob 5. popoldne v društvenih prostorih na Rimske cesti 9.

— **VII. redni občni zbor Sokola I.** se vrši jutri, v nedeljo, 11. t. m. ob 2. popoldne v društvenem lokalu, trg Tabor št. 2. (skozi dvorišče.) Radi važnosti sporeda, zlasti pa volitev odbora, vabi se bratsko članstvo k obilni udeležbi. Po občnem zboru Sokola I. vrši se občni zbor društva za zgradbo sokolskega doma Sokolu I. Važnost obeh občnih zborov, ki bosta pokazala uspeh društev na vseh poljih, zahteva, da stori vsak član svojo dolžnost ter posesti ta dva občna zbora! Na novo delo! Na zdari!

— **Društvo c. kr. poštnih in brzovlanih uslužbencev** priredi v soboto dne 10. januarja 1914 ob 8. uri zvečer, pod pokroviteljstvom nadoskrbnika gospoda Jos. Flereta v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani plesni venček. Pri plesu svira vojaška godba c. in kr. 27. pešpolka. — Med odmorom kratka burka »Ozdravljena ljubosumnost« pod vodstvom gosp. Mehleta. Vstopnina za osebo 1 K, družinske vstopnice za 3 osebe 2 K. Vstop je dovoljen vsakomur. Obleka prome-nadna.

— **Planinski ples**, ki se vrši v nedeljo dne 1. februarja (na večer pred svetnico) v Narodnem domu v Ljubljani, bo prirejen kot velika ljud-

ska veselica. Vsi prostori in številni paviljoni bodo okusno z zelenjem okrašeni. Pri paviljonih bodo sodelovali mnogobrojni krog vrlih sodrušnic damskega odseka. Zbirajo se šaljive skupine, domači godci, nastop planincev in planink. Zeleti je torej, da pride kar največ obiskovalcev v narodnih in planinskih nošah, sicer pa bodi toleta priprosta. Čisti dohodek je namenjen v pokritje velikih izdatkov, ki jih ima Slovensko planinsko društvo za svoje planinske naprave, osobito za novo postojanko hotel »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru. Planinski ples postane torej gotovo zbirališče vsega rodoljubnega slovenskega občinstva, ki se zanima za naše krajevne lepote in planinske postojanke.

— **Slovensko planinsko društvo** naznanja, da se vrši v svrhu prireditve Planinskega plesa seja damskega odbora pod načelstvom milost. gospe Franje dr. Tavčarjeve dne 12. januarja zvečer ob 6. uri v Narodnem domu. K temu sestanku so za sedaj povabljene gospe načelnice in sodrušnice, ki so sodelovale pri zadnjem Planinskem plesu. Druge in osobito gospodične sodrušnice za pripomoč pri paviljonih bode zbral damski odbor iz znanih mu, planinstvu naklonjenih krogov.

— **Avstrijsko mornariško društvo**, kraljeva skupina Ljubljana, priredi v letošnjem predpustu za svoje člane in po njih vpeljane goste in za prijatelje tega patriotičnega društva sledeče zabave v »Grandhotelu Union« ob prosti vstopnini, in sicer: dne 24. januarja zabavni in plesni venček. — V stranskih prostorih svira Drescher - kvartet pri pogrnjenih mizah. Obenem se vrši konkurenca modernih plesov. — Druga zabava bo dne 14. februarja, in sicer Velika reduta mask. — Začetek obakrat ob pol 10. Tozadevna vabila se bodo še te dni razposlala p. n. članom mornariškega društva obenem z vstopnicami. Vstopnice za prijatelje in goste mornariškega društva določeni člani društva od 21. do 24. januarja med 3. in 6. uro popoldne v društveni pisarni, Dunajska cesta 14. Na večer prireditve se vstopnice ne bodo izdajale. — Vstop je dovoljen izključno le z vstopnico.

— **Telovadno društvo »Sokol«** v Štepanju vasi naznanja, da se vrši III. redni občni zbor v nedeljo, dne 18. januarja 1914 popoldne ob 2. v telovadnici pri br. Josipu Anžiču v Štepanju vasi s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora; 2. volitev novega odbora; 3. slučajnosti.

— **Telovadno društvo »Sokol«** v Št. Vidu nad Ljubljano vlnudno vabi vse prijatelje Sokolstva k predpustnici, ki jo priredi v nedeljo, dne 18. januarja t. l. v gostilniških prostorih brata Fr. Šušteršiča, vulgo pri »Slepem Janezu« v Zapužah. Na sporedu sta burki: »Ne kliči vraga!« in »Mutasti muzikant«. Po igri ples in prosta zabava. — Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo »Sokolskega doma«, se vsi prijatelji Sokolstva vlnudno vabijo. — O d b o r.

— **Gasilno društvo v Radečah pri Zidarem** mostu je imelo dne 6. januarja svoj občni zbor. Načelnikom je bil izvoljen zopet gosp. Oroslov Kos, posestnik in pekovski mojster v Radečah, klub temu, da je prvo izvolitev odklonil; za blaginika pa, ker je gosp. Anton Polanec že v naprej morebitno izvolitev odklonil, je bil izvoljen gosp. Jakob Leder, gostilničar v Radečah. Ves ostali odbor je ostal pri starem. Sklenilo se je tudi, da priredi društvo dne 2. februarja svoj običajni plesni venček, na kar se občinstvo že vnaprej opozarja.

— **Gledališko društvo na Jesenicah** uprizoni v nedeljo, dne 11. januarja ob 3. popoldne velezabavno burko »Vražja misel«, spisal K. Laufs. — Kdor ljubi smeh in zabavo, naj pride pogledat to delo, ne bo mu žal. Posebno opozarjamo na to predstavo zunanje goste, ki se lahko vrnejo z večernimi vlaki. Ta burka se je igrala na vseh velikih odrih in je povsod ugajala, upamo, da bo tudi na Jesenicah.

Prosveta.

— **Slovensko gledališče.** »Oj ti ta-stil!« je naslov burke, ki se uprizoni v nedeljo, dne 11. januarja v dežel-nem gledališču zvečer ob pol 8. Burka se odlikuje poleg svežega humorja na izvanredni duhovitosti, dokaz temu, da jo je dunajsko dvorno gledališče sprejelo v svoj stalni reper-toir. Igra je izvrstno naštudirana in bo nudila posetnikom nedeljske pred-stave izvanreden užitek. — Popold-ne ob 3. istega dne pa se ponovi burka »Navihanci«, ki je že pri prvi predstavi izborno zabavala občinstvo pri skoraj razprodanem gledališču. — Opozarjamo torej še enkrat na nedeljski predstavi, ki bosta nudili obiskovalcem teh dveh predstav obilo smeha in zabave.

— **Nabiranje krajepisnih imen.** V drugi polovici preteklega leta so Mat-tiči Slovenski izročili zbirke krajepis-nih imen: gdč. Franja Hribar, učite-

ljica v Laporju (Štajersko), in naslednji gospodje: Ante Beg, potovalni učitelj Ciril - Metodove družbe; Vinko Berce, nadučitelj v Št. Janžu, in Božo Račič, nadučitelj v Kalu (po g. M. Hočevanju, strok. učit. v Krškem), Jan. Tomažič, nadučitelj v Tinjah; Sr. Pečar, nadučitelj v St. Pavlu pri Prebodu; Sr. Nagu, nadučit. v Orehovici; Jos. Čenčič, šol. vodja pri Sv. Roku ob Sotli; Fr. Zupančič, nadučitelj v St. Rupertu pri St. Jurju ob Juž. žel.; Mart. Samprl, nadučitelj v Makolah; Hugon Plhak, učitelj v Poljčanah; S. Krotky, učitelj v Sladki Gori; Davorin Detela, abiturient II. gimn. ljubljanske (po gosp. prof. dr. Ilesiču); po gosp. ravnatelju dr. Josipu Tominšku naslednji gg. dijaki mariborske gimnazije: Al. Ciglar, Ciril Čurin, Janko Firbas, Karel Kosi, St. Stiper, Al. Sunčič, Makso Šnuderl iz VIII. r. in Iv. Greif, Fr. Jug, Andr. Klemenčič, Anton Kramperger, A. Repič, Al. Skuhala, Jak. Sturm, Anton Tomažič, Oton Vreča, iz VII. razr.; po g. prof. dr. Zmavcu naslednji gg. dijaki I. gimn. ljublj. VI. r.: Greg. pl. Föderberg, Slavko Jurkovič, Ferdinand Nicemar, Iv. Puci. Matica Slovenska se gospodini in vsem tu imenovanim gospodom najiskrenejše zahvaljuje za njih trud in prizadevanje za nabiro krajepi-snih imen.

Izpred sodišča.

»Sveta Johanca« v hlačah in v nemški izdaji. Tudi v bližini Berlina so imeli enak slučaj, kakor pri nas v Vodicah. Razloček je bil samo ta, da je pri nas Johanca uživala protekcijo najvišjih cerkvenih krogov, dočim se za tega čudodelnika niso menili protestantski cerkveni krogi. Pred sodiščem v Spandau se je namreč zagovarjal občinski predstojnik Röncke iz Seefeldta, ker je razžalil magnetizera Weissenberga, ki je baje z magnetizmom zdravil ljudi. Obtoženec je objavil meseca oktobra preteklega leta v listu »Nauener Kreisblatt« članek, v katerem je Weissenberga nazval »ljubimca vseh mikrocefalov«. Nadalje je rabil v članku besede kakor »splošno nevaren dobernik«, »sleparsko delovanje« itd. Privatni tožitelj Weissenberg je pred sodiščem trdil, da je dobil od boga posebno milost, da je vsegavečen in da dobiva od duhov Martina Lutherja, Leona XIII. in drugih znanih oseb poslušala o življenju na zemlji in o življenju onkraj groba. Obtoženec pa je trdil, da Weissenberg pri svojih »sejah« zasleduje le ta namen, da pride z ženskimi osebami v intimne stike. Dokazovanje je podalo pravi kulturni dokument za našo dobo. Priča pastor Wildenhagen je izjavil, da Weissenberg na popolnoma konfuzen način razlaga sv. pismo. Izdal je dve knjigi, ki vsebujejo direktno zasramovanje boga. Priča Pieske se je udeležil zasedanja v takozvani »ljubavni ložici« privatnega tožitelja. Ta je svojo zdravilno metodo na ta način izvrševal, da se je dotikal kolikor mogoče lahko oblečenih deklet ter pri tem mrmral neke molitvice. Weissenberg je skušal sodnike prepričati, da je s to metodo preganjal hudiča iz teles deklet, ki se jih je dotikal in da ima posebno čudodelno moč v sebi, ki jo prenaša z dotikanjem in božanjem na bolnike. Za »čudodelnika« je nastopil neki dijak teologije. Priča je bil dalj časa bolan na revmatizem in je rekel, da ga je ozdravil »prorok«, kakor je nazival Weissenberga. Na sodnikovo vprašanje je priča izrekel mnenje, da je Weissenberg v resnici poslan od boga. Pri nadaljnjem dokazilnem postopanju se je dognalo, da je imel »prorok« intimno znanje z dvema mladima deklicama. Ena od teh je mati dveh otrok. Weissenberg je s svojim proroškim darom tej deklici že več mesecev pred porodom »prorokoval«, da bo rodila »anđele«, kar jo je obsenčil sveti duh. Kako zelo so bile fanatične pristašnje Weissenberga, je razvidno iz tega, da se je prej imenovana deklica z vso silo branila povedati ime očeta obeh svojih otrok in da je pri tem tudi ostala, ko ji je sodnik zagrozil, da jo da zapreti. Izpovedala je le to, da plačuje Weissenberg za vsakega njenega otroka mesečno 30 mark alimentov. Nadalje je priča, ki je najbrže težko histerična, pripovedovala o svojem duševnem občevanju s papežem Leonom XIII., kraljico Lujžo, Martinom Luthrom in roparskim vitezmom Kalebuzom. Medicinski izvedenec — pa ne dr. Dolšak! — tajni svetnik dr. Leppmann je označil delovanje tožiteljevo kot navadno sleparijo, ni mu šlo za drugega, nego da je od ljudi izvajal denar. Njegovo delovanje je nevarno za splošnost. Najbrže je uporabljal tudi svoj hipnotičen vpliv, da je zapeljeval dekleta. Sodišče je občinskega predstojnika Rönckea oprostilo. To svojo razsodbo je utemeljevalo s tem, da se mora delova-

nje Weissenberga smatrati kot demoralizirajoče in splošno nevarno. Morda bo čital kak naš škof o tem čudodelnem »proroku« ter ga povabil na Kranjsko ali pa na Reko, da zdravi naše marinice. Lepa dvojica bi to bila: Weissenberg in Johanca pod protektoratom tega ali onega našega škofa.

Razne stvari.

* Kakšen je najboljši način reklame. Kakor poročajo iz New Yorka, je neki veliki ameriški list stavil svojim čitateljem vprašanje, kakšen je najboljši način reklame. — Razprave so se udeležili glavni zastopniki trgovine in industrije. Razen drugih so podali svoje mnenje tudi nekateri od najbolj znanih dolarjevih kraljev. V popolnem soglasju so se izrekli Rockefeller, Vanderbilt in Gould v tem smislu, da v sedanjem času ni boljše reklame za blago nego oznanila v dnevnih listih. Rockefeller pravi: »Samo reklama v časopisih v najširšem obsegu omogočuje modernemu trgovcu dobiti za svoje blago ozemlje za razpečevanje. Časopisi prihajajo dandanes že v najmanjši vasi; ni skoraj človeka, ki bi jih ne čital. In tako je popolnoma jasno, da je pri tem ogromnem razširjenju časopisov insercijska reklama najuspešnejša.« Tudi Vanderbilt in Gould sta z vso odločnostjo naglašala ogromno važnost časopisne reklame za moderno trgovsko življenje ter izjavljala, da se imata za svoje čudovite uspehe na trgovskem polju zahvaliti večinoma propagando po časopisju. Ta mnenja naj bi vpoštevali tudi naši trgovci in obrtniki.

* Krvav boj s tihotaplci. Na bavorski meji v Mühliertelu je prišlo do krvavega boja med finančno stražo in osmimi tihotaplci. Na obeh straneh so ostro streljali. Dva finančna stražnika sta bila težko ranjena, en tihotapec je bil usmrčen, trije pa ranjeni. Tihotapci so hoteli čez mejo utihotapiti saharin in tobak.

* Poskus čiščenja krvi. Iz New Yorka poročajo: Na tukajšnjem vseučilišču so napravili zanimiv poskus čiščenja krvi, ki se je tudi posrečil. Skozi 16 metrov dolge cevi so speljali kri psa. Cevi so bile namazane s solno raztoplino, tako da se je kri, ki je tekla skozi cevi, popolnoma očistila sladkorja in drugih škodljivih tvarin. Pes je mnogo živahnejši.

* XLIII. državna dobrodelna loterija. Dne 22. januarja t. l. bo na Dunaju žrebanje 42. državne loterije za civilne dobrodelne namene. Igralni načrt izkazuje 21.146 dobitkov v skupnem znesku 625.000 kron, med tem glavni dobiček 200.000 K, dalje dobitki po 50.000 K, 30.000 K itd., ki se vsi izplačajo v gotovini. Srečke po 4 K se dobivajo, dokler bo kaj zaloge, po trafikah, loterijah, menjalnicah, pri poštinih uradih, davkarijah itd.

* Od kod izvira tango. Madridski »Nacion« piše: Ples tango ni izvira argentinskega, marveč se je tam samo udomačil. Najbrže je azijskega izvora in so ga do Amerike zanesli cigani. V starih španskih slovnikih se označuje tango kot: »Sestanek in ples ciganov.« V Argentini jo je prišel tango že pred stoletji. Decembra meseca l. 1637 je neki argentinski škof proklet guvernerja donna Mendosa de la Cueva, ker je javno plesal tango. V prej omenjenem slovniku je navedeno, da ima ta ples svoje ime od indokitske province Tang - ho. Pripomniti pa je treba, da take province sploh ni, pač pa je na mejah Birme mesto, ki se imenuje Tang-ho.

* Ženica za štirindvajset milijonov. Mladi mož, podjetnik strojnih zgradb, z imenom Harry W. Fulton v Londonu se je oženil lani s hčerjo vdove po večkratnem milijonarju Abrahamu Jamsonu ter živel z njo v najprejnejšem zakonu. To se je pa hipoma izpremenilo, ko se je čez leto dni preselila k njima tašča. Za ubogega inženirja se je s tem začel pravi pekel na zemlji. Stara gospa je toliko časa hujkala svojo hčer proti njemu, da sta se mlada zakonska v resnici razšla. Mož pa je nato vložil tožbo za povrnitev škode, ne proti svoji ženi, marveč proti tašči. Tožil jo je za en milijon šterlingov 124 milijonov kron, in sicer »za izgubljeno ljubezen svoje žene«. V tožbi je navedel, da ni čudno, če je njegova žena izgubila spoštovanje in ljubezen do njega, ker ga je tašča v navzočnosti mlade žene celo pretepala, dočim on kot gentleman ni mogel ničesar storiti proti njej. Sodišče je priznalo upravičenost tožbe, vendar pa je tožitelju prisodilo le 50.000 šterlingov (1.200.000 kron). Tašča je morala plačati, vendar pa je zagrozila, da izdedini svojo hčer, če bi se osmelila, vrniti se k svojemu možu. Mladi ženci je pa ugajal pogum njenega sopraga, začutila je zopet v sebi ljubezen do njega, izjavila, da hoče raje skromnejše živeti, ter se končno pobotala z zmagovitim Fultonom.

* Menu d'éjeuner, ki je bil 7. januarja 1914 povodom krstnih svečanosti v gradu Hetzendorf: Potage royale, Beignets délices, Cotelettes d'agneau à la Soubise, Jambon braisé aux légumes, Chaudfroid de volaille, Asperges vertes, Petits gâteaux à la russe, Pâtisserie de fromage, Granit aux ananas, Dessert, Hérès Amontillado, Chât. Margaux 1887, Bocksteiner 1893, Champagne Moët & Chandon Impérial.

* Izrežite in pošljite! Ako nam pošljete to notico, dobite 3 tople, tigraste zimske spalne odeje 124 x 190 cm vel. za reklamno ceno K 5-70 za vse tri po povzetju. Tvorniška firma S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju I., Bauernmarkt 10, 12 in 14.

* Vsakdo greši, kdor pri izbiri odvajal ni izredno previden. Splošno cenjena Franc-Joževo grenčica učinkuje odvajalno že v majhnih množinah zaužita, zanesljivo in brez bolečin. Prirodna Franc-Joževo grenčica v nasprotju s skoro vsemi, kramarsko hvalisanimi in na zunaj prav prikupnimi, pri tem pa večkrat preplačanimi odvajalnimi izdelki ne povzroča niti draženja črevesne sluznice, niti slabosti ali celo ščipanja. Celotni odlični dunajske medicinske šole n. pr. Bamberger, Braun, Brisky, Krafft-Ebing, Meynert in mnogi drugi so jo radi odredjali. — V lekarnah, drogerijah, trgovinah z mineralnimi vodami je treba izrecno zahtevati pristo Franc-Joževo grenčico. Takozvane »nadmestne vrelce« je zavračati!

Telefonska in brzojavna poročila.

Službena pragmatika.

Dunaj, 10. januarja. Ministrski predsednik grof Stürgkh je izjavil večerj deputaciji uradniške zveze, da bo službena pragmatika morda že koncem prihodnjega tedna, vsekako pa s 1. februarjem uzakonjena in izvedena. Službena pragmatika bo imela vzvratno veljavnost od 1. septembra, 1913.

Kraški vodovodi.

Dunaj, 10. januarja. Poslanec dr. Gregorin je opetovano interveniral pri vladi zaradi ustavitve subvencij za vasko vodovode na Krasu. Dobil je danes od ministrstva obvestilo, da so bile lokalne subvencije ustavljene, ker so pogajanja zaradi velikega kraškega vodovoda tik pred zaključkom, tako da se bo ta velika akcija že v kratkem pričela.

Mešana komisija.

Dunaj, 10. januarja. Gosposka zbornica voli danes popoldne člane mešane komisije. Presumptivni načelnik Urban, je obvestil gosposko zbornico, da poslanska zbornica absolutno odklanja stališče gosposke zbornice.

Grofi Sternberg.

Dunaj, 10. januarja. Predsedstvo parlamenta se je odločilo tožiti grofa Sternberga zaradi znanih napadov na državni zbor. Odločitev pa de v seji predsedstva, ki se vrši v sredo.

Avstro - ogrska banka.

Dunaj, 10. januarja. Avstro-Ogrska banka je sklenila, da za enkrat obrestna mera ne zniža. Danes se je določila razdelitev čistega dobička za leto 1913 v znesku 46.278.000 K. Delničarji dobe 92% dividendo, to je 129 K 20 v na delnico. Obe državni upravi dobita 22.374.000 K in poleg tega še 5% davek na bankovce, ki znaša nekaj čez 11 milijonov kron.

Črne koze.

Dunaj, 10. januarja. V bolnišnico so pripeljali nekega pekovskega pomočnika, ki je zbolel za črnimi kozami. Sumijo, da je pomočnik inficiral že mnogo ljudi, s katerimi je prišel v dotik.

Graški listi.

Gradec, 10. januarja. Jutri pričneta izhajati graška lista »Grazer Zeitung« in »Grazer Volksblatt«, ki sta podpisala novi tarif.

Romuni na Ogrskem.

Budimpešta, 10. januarja. Sporazum med Tiszo in Romuni je dosežen. Ogrska vlada da Romunom 30 poslanskih mandatov, privoli v ustanavljanje romunskih narodnih šol in nastavljanje romunskih uradnikov. V notranjem in v naučnem ministstvu se ustanove mesta za romunske državne podtajnike in romunski jezik se pripusti v romunskih krajih tudi pri sodiščih.

Ruski naknadni kredit.

London, 10. januarja. Listi poročajo iz Petrograda, da je predložila vlada dumi naknadni kredit 145 milijonov rubljev za stroške, ki nastanejo iz pridržanja ruskih vojakov še za eno leto.

Savnerski proces.

Strassburg, 10. januarja. Vojno sodišče je polkovnika Reuterja in poročnika Schadta popolnoma oprostil.

Vročekrvi volilol.

Tortosa, 10. januarja. Povodom tukajšnjih občinskih volitev je prišlo do hudih rabuk. Volilci so zažgali davčno poslopje. Vse trgovine so zaprte. Delavci stavkajo, Casopisi ne izhajajo. Nad mestom je proglašeno obredno stanje.

Asquith in Doumergue.

London, 10. januarja. »Daily Chronicle« poroča, da bo obiskal angleški ministri predsednik Asquith prihodnji teden francoskega ministrskega predsednika Doumergueja, ki odputuje potem v Petrograd. Zatrjuje se, da gre za sporazum glede Egejskih otokov, nemške vojaške misije v Carigradu, glede nakupa brazilskega dretnoughta i. dr. Asquith se bo seveda sestal tudi z drugimi francoskimi državniki.

Vojaške reforme v Zedinjenih državah.

Washington, 10. januarja. Sef generalnega štaba Wood je nasvetoval vojaškemu komiteju reprezentantske zbornice, da naj razdeli onih 6 milijonov dolarjev, ki so določeni za artilerijo in strelivo, med redno vojsko in milico. Izjavil je, da s sedanjim vojsko Zedinjenih držav ne gre pričeti vojne, ker bi bila ta vojska brez topov takoj tepena. Izjavil je nadalje, da smatra vojni urad v slučaju vojne s kako dobro oboroženo državo najmanj 500.000 mož za potrebnih, da je upati na uspeh. V slučaju vpada bi moralo biti to število takoj na razpolago.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Car'grad, 10. januarja. Avstrijski veleposlanik je podvzel včeraj demaršo pri porti zaradi vmešavanja v albanske zadeve. Veliki vezir mu je odgovoril, da vlada nima ničesar opraviti z albanskimi razmerami in da bo v bodoče tudi privatne poskuse po možnosti preprečila.

Car'grad, 10. januarja. Danes popoldne je avstrijskega poslanika posetil Izet paša ter izjavil, da ne misli motiti mirnega razvoja albanske politike.

Pariz, 10. januarja. Tripelententa bo podvzela te dni demaršo proti trozvezi ter protestirala proti ustanovitvi Albanske banke, ki je bila ustanovljena s pomočjo avstrijskega in italijanskega kapitala, dasiravno določa o londonski sklepi, da se mora ustanoviti na mednarodni podlagi.

Egejski otoki.

Dunaj, 10. januarja. Začetkom prihodnjega tedna bo odgovorila trozveza na angleški predlog glede Egejskih otokov. Trozveza je pripravljena priznati otoka Kios in Mitilene Grški, štiri dardanelske otoke Imbros, Tenedos, Lemnos in Samotrake pa Turčiji.

Pariz, 10. januarja. Francoski listi iznova trde, da se pripravljajo Turčija na napad na Kios in Mitilene. Enver beg bo izrinil tudi velikega vezirja ter postavil na to mesto svojega zaupnika. Turška vlada je imenovala generala Limana za vrhovnega inspektorja cele turške armade.

Dunaj, 10. januarja. Iz Carigrada poročajo, da vlada tam prava vojna mrzlica. Enver beg se pripravlja na novo vojno. Turški krogi trde, da za nobeno ceno ne popuste v vprašanju Egejskih otokov.

Veniselos v Rimu.

Rim, 10. januarja. Grški ministri predsednik Veniselos je obiskal včeraj ob 11. dopoldne italijanskega zunanjega ministra di San Giuliana.

Rim, 10. januarja. Grški ministri predsednik Veniselos je imel poldrugurno konferenco z italijanskim zunanjim ministrom v zadevi južnoalbanskih mej in izpraznjenja tega ozemlja.

Rim, 10. januarja. Zvečer se je vršila slavnostna pojedina pri grškem poslaniku Koromilasu, katere sta se udeležila Veniselos in San Giuliano ter mnogo državnikov. Senzacija je vzbudilo dejstvo, da sta bila povabljeni tudi romunski in srbski poslanik, kar smatrajo v Rimu kot potrdilo oziroma stikov med temi državami.

Dunaj, 10. jan. Politični krogi poročajo da je prišlo v včerajšnji konferenci Veniselosa s San Giulianom do popolnega sporazuma. Grški in italijanski interesi so se znatno zblizali. Danes preda Veniselos italijanskemu kralju zelo priščno pismo kralja Konstantina, v katerem izreka ta željo po trajnem prijateljstvu. Veniselosova intervencija v Rimu obeta, kakor se zatrjuje, definitivno ureditev vprašanja Epirha in otokov.

Armensko vprašanje.

Petrograd, 10. januarja. Ruski veleposlanik se je posvetoval z velikim

vezirjem o reformah za Armenijo. Turška vlada je baje pripravljena imenovati za generalnega nadzornika v Armeniji osebo, ki jo določijo velesile.

Gospodarstvo.

— Obrestna mera angleške banke. Iz Londona brzojavljajo: Angleška banka je znižala diskont od petih odstotkov na štiriinpol.

— Srbsko posojilo. Iz Pariza poročajo: Listi objavljajo prospekt petodstotnega srbskega posojila v znesku 250 milijonov. Od 500.000 obligacij po 500 frankov, jih bo 150 tisoč subskribirala neka bančna skupina, tako da pride na javno subskripcijo le 350.000 obligacij. Emisijski kurz znaša 93 1/4. Subskripcija bo zaključena dne 14. januarja.

— Dobre ržene otrobi po znižani ceni iz c. in kr. vojaškega mlina v Mariboru odda takoj c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani za kmetovalce na Kranjskem. Cena tem otrobom je 9 K za 100 kg z vrečami vred na postaji v Mariboru. Otrobi so v vrečah po 50 kg in se vzamejo vreče komad po 75 vin. nazaj, če se jih takoj vrne, vendar je plačati na dan pol vinarja od vreče za izposoditev. Če se vreče vrnejo, stanejo torej otrobi, vračunši vožnjo, povprečno kakih 8 K za 100 kg na raznih kranjskih železniških postajah. Te otrobi se oddajajo le v celih ali v pol vagonih, in sicer po povzetju. Pač je pa kmetijska družba pripravljena, založiti potreben denar. Družbene podružnice, zadruge in županstva, ki bi želele kaj teh otrobi za svoje ude, oziroma občane, naj jih takoj pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani naroče, kajti za Kranjsko je na razpolago samo 19 vagonov in jih dobijo tisti, ki se najprej zanje zglašajo. Sest vagonov je takoj dobili, ostanek pa polagoma do meseca aprila.

— Francoska in Avstrija. Znani francoski publicist André Chéradame se v pariškem listu »Le Petit Journal« na uvodnem mestu bavi z našo gospodarsko situacijo. Kot glavne vzroke finančne krize navaja pisatelj predvsem »mobilizacijo« avstro-ogrskorke armade, ki je za balkanske vojne veljala dunajsko in budimpeštansko vlado brez vsakršne kompenzacije skoro eno milijardo. Vse gospodarsko življenje države je bilo desorganizirano vsled vpoklicanja rezervistov. Od prvega začetka sovražnosti med zavezniki in Turki so bili balkanski trgi zaprti mnogim avstro-ogrskim izdelkom. Ker so v vojskujočih se državah dekretirali moratoriji, niso bile plačane zahteve avstrijskih državljanov. V nekaterih krajih, kakor v Galiciji, so krajevni špekulanti cinično izrabili krizo, ki je panično izbruhnila. Za neznatne vsote so kupili zemljišča poljedelcev. Poljedelci, ustrašeni vsled grozeče vojne, so se dali okraštiti. Čestokrat so tudi zamenjavali desetkronske papirne bankovce za tri krone, samo če so bile te krone srebrne... Chéradame se nato bavi s finančno situacijo Ogrske, visoko obrestno mero pri kapitalizacijah, naloženih v bankah, gromno visoko obrestno mero pri hipoteknih posojilih (10 do 16%), konstatira nadalje veliko število banke-rotov in konkurzov, krizo v trgovskem življenju budimpeštanskega množino praznih velikih stanovanj, omejevanje izdatkov v uradih, v javnem in zasebnem življenju, hudo med ljudstvom, slab letošnji božični trg, 40.000 brezposelnih delavcev v Budimpešti, ogromno število tudi »boljših« siromakov, ki prosijo kruha v ubožnicah, roparske napade vsled bede, reduciranje produkcije v državnih podjetjih in druge pojave, ki pričajo o veliki in zelo uvaževanja vredni tesnobi. Pri teh okoliščinah, meni Chéradame, se zdi, da se država zateče k novemu posojilu, ki je edini izhod. Ogrska potrebuje 500 milijonov in Avstrija ravnotoliko. Na obzorju habzburške monarhije se torej pojavlja milijardovo posojilo, ki bo seveda večinoma namenjena za novo oboroževanje. Dunajska vlada neprenehoma dela politiko takozvane prestiža velesile. Bljužnja bodočnost bo pokazala, je-li ta politika odgovarjala pravim interesom avstro-ogrskim. — Tako Chéradame. Iz navedenega prav lahko razvidimo, da se bo naša država v kratkem obrnila na inozemske denarne trge. Francoski trg je Avstro-Ogrski zdaj zaprt, kakor je zaprt vsem onim državam, ki niso v prijateljskem stiku s tripelententom. In tako se ne smemo prav nič čuditi, da je začela dunajska »Neue Freie Presse« dvoriti Francijo. S slovenskega stališča bi gotovo pozdravljali francosko-avstrijski sporazum. Do tega sporazuma pa more le tedaj priti, če bo dunajska politika drugačna. Francija pač v svojem lastnem interesu ne more podpirati te politike, kar bi značilo le ojačanje Germanstva. Avstrija pa dela dozdaj edino k ojačenju nemških interesov tu in na Balkanu.

K razpustitvi „Slovanskega kluba“.

C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko zdelo se je potrebno razpustiti „Slovanski klub“. Z odlokom št. 5044/pr. z dne 26. decembra, upravljenim na podpisane, jemlje c. kr. deželno predsedstvo za povod razpustitvi oznanilo, ki je bilo priobčeno v 283. štev. „Slov. Naroda“ z dne 10. decembra l. l.

Po § 7. pravil „Slovanskega kluba“ morejo se za društvena oznanila smatrati samo ona oznanila, ki jih podpisata predsednik ali njegov namestnik in tajnik. Tega kriterija pri omenjenem oznanilu v „Slovenskem Narodu“ ni. V formalnem oziru torej c. kr. deželno predsedstvo ni bilo upravičeno razpustiti „Slovanski klub“, kajti ono oznanilo se ne more smatrati za društveno oznanilo v smislu njega pravil.

Pa recimo, da bi oznanilo v „Slov. Narodu“ z dne 10. dec. 1913 odgovarjalo intencijam „Slovanskega kluba“, nastaja vprašanje, je-li za razpust „Slovanskega kluba“ bilo stvarnih razlogov. C. kr. deželno predsedstvo podčrtalo je iz oznanila v „Slov. Narodu“ ta-le pasus: „Posiljati pa jih je — namreč prošnje — „Slovanskemu klubu“, ker le taki kompetentje bodo sprejeti v službe, ki se izkažejo s priporočilom „Slovanskega kluba“ ter utemeljuje potem razpust s sledečim stavkom: „Tako posredovalno delovanje, zlasti po naročilu in v sporazumu z inozemskimi oblastmi pa glasom društvenih pravil ne spada v delokrog „Slovanskega kluba“, ki ga je torej na ta način prekoračil.“

Tu bodi pred vsem povedano, da „Slovanski klub“ nikakor ni deloval po naročilu inozemskih oblasti; priznati pa moram, da je posredoval pri srbskih oblastih, v katerih delokrog spada oddaja nekaterih služb v kraljevini Srbiji, da bi ta oblastva ozirala se na prošnje, katere priporoča „Slovanski klub“. Razlika v tem je očitna: „Slovanskemu klubu“ se bilo do tega, da v službe na Srbskem ne pridejo nevredni ljudje, ki bi utegnili kdaj slovenskemu imenu, pa tudi naši državi kot nje pripadniki, delati šramoto. Saj je znano, da se o takih prilikah, kakor so po osvobodilni vojski nastale na Srbskem, najde vedno ljudi, ki si iščejo ekstenzen ali pa si vsaj žele svojo ekstenzen zboljšati. In res je na Srbsko nahrumelo dokaj takih Slovencev, ki v svoji domovini niso pustili najboljših spominov.

Znano je, da se naša država trudi priti s Srbijo v narodno-gospodarskem oziru v prijaznejše razmerje. Stvar je dokaj težavna, kar na Dunaju izprevidujejo sami najbolje. V Srbiji namreč Avstro-Ogrska ni priljubljena. Zakaj, ne bodem raziskoval; saj je to deloma splošno znano, deloma pa bi tako raziskavanje ne imelo nobenega praktičnega pomena. Doktor namreč traja sedanji slavofojski sistem, ni misliti na drugačno zunanjo politiko. Tega sistema pa na žalost vseh pravih patrijotov, kakor vsa znamenja kažejo, ne bo še kmalu konec. Konstatujem torej samo, da so take razmere. Zato so na merodajnih mestih prišli do spoznanja, da bi avstro-ogrski Slovani mogli biti oni posredovalni element, ki bi pomagal vzpostaviti prijaznejše razmerje med Avstrijo in Srbijo ter tako omogočiti izvoz iz naše države v Srbijo.

Na Dunaju je neko po državi favorizirano društvo, ki se zanima za avstrijsko kolonizacijo vprašanje. Predsednik tega društva mi je lansko spomlad pravil, da so mu v trgovinskem ministrstvu na Dunaju pritoročili iskati v slovenskih krogih vplivnih oseb, ki bi hotele sodelovati pri zboljšanju gospodarskega razmerja med Avstrijo in med Srbijo. In ravno v trenutku, ko je policijski komisar prevzemal v moji pisarni spise razpuščenega „Slovanskega kluba“, prišlo je od dotične centrale na Dunaju vprašanje, ne bi li se v Ljubljani našlo zanimanje za kolonizatorno prizadevanje omenjene centrale, katere je — rekel bi — nekaka oficijozna institucija naše države.

Mi Slovenci imamo veliko ljudi, ki po dovršenih študijah čakajo službe. To velja zlasti glede profesorjev, odkar je pri naučni upravi prodrlo načelo posestnega stanja, kajti slovenski profesorji ne dobe nikjer drugje služb, kot na slovenskih srednjih šolah. In teh je hore malo! — Pri železnica tudi ni holje. Slovenski kompetentje, ki vlagajo prošnje za sprejem k državnim železnicam ali pa k južni železnici, dobe navad-

no obvestilo, da so bili sprejeti v prednambo; potem pa čakajo po tri, štiri leta, ne da bi bili poklicani v prakso, dasi se medtem k državnim železnicam in k južni železnici na slovenski zemlji sprejema celo vrsto nemških prosilcev.

Podobno je pri drugih strokah. Kdor se torej trudi, da takim brezposelnim osebam preskrbi službo, ta dela očito v interesu države, kajti le tej vendar ne more biti do tega, da bi se širili inteligentni proletarijat.

Neumevno mi je torej, zakaj se c. kr. deželno predsedstvo izpodtika nad posredovalnim delovanjem „Slovanskega kluba“. Morebiti mu ni všeč, da je priporočal v službe samo slovenske prosilce? Ali naj bi raztegnil svoje delovanje tudi na nemške in madžarske prosilce? Kaj takega bi se menda celo kranjskemu c. kr. deželnemu predsedstvu zdelo absurdno!

Pač bi se iz razpustitvenega utemeljevanja dalo sklepati, da c. kr. deželno predsedstvo občevanje z inozemskimi uradi smatra za dopustno samo po c. kr. državnih uradih avstrijskih in k. državnih uradih ogrskih. Iz razlogov pa, ki sem jih že prej kratko omenil, mislim, da bo vsakomur jasno, da bi taka priporočila ne le imela nikakega, temveč da bi ob sedanjih političnih razmerah utegnili imeti celo ravno nasproten uspeh.

Po vzgledu nam ni treba daleč hoditi. Ravnoisti dan tudi, ko je c. kr. deželno predsedstvo razpustilo „Slovanski klub“, čegar tretji odstavek § 2. se glasi: „da hoče gojiti kulturne in narodno-gospodarske zveze z ostalim slovenskim svetom“, prinesli so dunajski časniki vest, da je srbska vlada oddala 1651 vagonov železniških kolesnic neki francoski tvrdki, da-si je avstrijska „Alpine-Montan-Gesellschaft“ bila za 150.000 dinarjev cenejša od francoske tvrdke. To je najboljši dokaz, koliko premore oficijalno priporočilo naše države na Srbskem! Saj ni dvojbe, da se je avstro-ogrsko poslanstvo, z begradskim konzulatom vred, trudilo, kar se je dalo, da bi izvojevalo oddajo tako velike naročbe avstrijski tvrdki. In vendar ji je dobila francoska tvrdka, dasi 150.000 dinarjev, za kolikor je ta tvrdka bila dražja od avstrijske, niso mačkine solze.

To dejstvo najbolje priča, kako bi morale avstrijske oblasti podpirati podobne namene, kakor ga je imel „Slovanski klub“. Razsvetljuje pa tudi z bengalsko lučjo, kako si naše oblasti predstavljajo svojo nalogo proširiti vpliv države na Balkanu.

Zame je nekaj popolnoma jasno. To namreč, da postane tem tesnejša vez med Srbijo in našo državo, čim več bo Slovencev v službah na Srbskem. Vsaj so vsi avstrijski državljani. Od njih je torej pričakovati, da bodo utrjevali živahno narodno-gospodarsko zvezo ter prizadevali si zlasti vzpostaviti med našimi producenti in srbskimi konsumenti medsebojne stike. In kako kruto potrebno je tako delovanje, ako nečemo popolnoma izgubiti srbsko tržišče za naš izvoz! „In schimmernder Wehr“ stoji »zvesta« naša zavezница pred vrati, ki peljejo na Balkan, ter nam brani skoz nje. Nje »nibelunska zvestoba« osvojila si je 65% vsega uvoza v Srbijo, dočim je naša država na tem uvozu udeležena le še s 15% do 20%. Odprite torej oči Vi, ki Vam je res do koristi celokupne naše države in ne ovirajte dela ozim, ki si prizadevajo izlečiti rane, katere nam je vsesela ponesrečena zunanja politika!

V Ljubljani, 10. januarja 1914.

Ivan Hiribar.

Poslano*)

Podpisani naznanjam p. n. gg. hišnim posestnikom mesta Ljubljane, da sem svojega dimnikarskega pomočnika Adolfa Fritza vsled njegovega zahrbtnega postopanja napram meni odslovil in da nima omenjeni pravice sprejemati v mojem imenu nikakršnih dimnikarskih del. Adolf Fritz ima oblastveno dovoljenje za to obrt le v ljubljanski okolici s sedežem v Šiški.

Opozarjam torej p. n. gg. hišne posestnike, da imenovani moj bivši pomočnik ne sme sprejemati takih del v mestu Ljubljani, take ponudbe naj se odklonijo v ogib morebitnim nepotrebnim neprijetnostim.

Zaradi takega postopanja se bode moral imenovani zagovarjati pri kompetentni oblasti.

V Ljubljani, 10. januarja 1914.

173

Ivan Vrbovec

Dimnikarski mojster in hišni posestnik, Dr. Petra ceste št. 32.
*) Za vsebino tega spisa je uradnišvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištva naših listov se posilja:

Za Ciril - Metodovo družbo: O. Fran Dekleva, provizlanski mojster v Pulju, 4 K 30 vin.; Drag. Vučnik, revident Južne železnice, nabral v veseli družbi stanovskih tovarišev v St. Petru na Krasu, 32 K 20 vin. in uslužbenci mestne klavnice v Ljubljani, 12 K, mesto venca pokojnemu Pavlu Skaletu, sinu gospoda ravnatelja Skaleta. — Skupaj 48 K 80 vin.

Za »Nagrobni spomenik dr. Ig. Žitniku: G. Franjo Žagar iz Markovca pri Rakeku, 20 K.

Ziveli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. januarja: Franc Medved, sin sodarskega pomočnika, 2 meseca, Karolinska zemlja 35.

Dne 9. januarja: Ivan Zorman, delavec - hiralec, 82 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici.

Dne 6. januarja: Uršula Fležar, žena tovarniškega delavca, 29 let.

Dne 7. januarja: Zidov Mikula, bivši natak, 70 let. — Josip Volkar, delavec sin, 3 dni. — Potočan Martin, premogar, 55 let. — Fran Maček, poljski dninar, 61 let. — Marija Jaklič, hči mizarskega mojstra, 3 leta.

Dne 8. januarja: Josip Pirc, ubojec, 80 let.

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravljevalno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz prašek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnovolno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skajlica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in k. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 25

Vrednost in učinek gnojenja s superfosfatom. Poljedelec samo potem lahko od svojih njiv, travnikov, pašnikov, hmeljnikov in vinogradov pričakuje poln in zanesljiv donos, ako se vsa setev primerno kultivira in z redilnimi snovi, n. pr. fosforjevo kislino, kalijem, dušikom in kjer je potrebno, tudi z apnom zadosti gnoj. Dandanašnji more kmetovalec izhajati samo, ako ima polne pridelke. Hlevski gnoj sam je pač bogat kalija in dušika, premalo ima pa toplive fosforjeve kisline. Z vsakim pridelkom odzvamemo gospodarstvu temveč fosforjeve kisline čim več smo pridelali poljskih sadežev ali krmil. Iz tega vzroka razvidno potrebnost, to odvedenje redilnih snovi bogato nadomestiti s primernim gnojilom. Za gnojenje s fosforjevo kislino je superfosfat največjega pomena zaradi velike svoje vsebine v vodi toplive fosforjeve kisline. Fosforjeva kislina superfosfatov učinkuje vedno hitreje in mnogo zanesljiveje, nego druga gnojila s fosforjevo kislino, in na vseh vrstah tal daje najboljši donos vseh vrst kultur in sadežev. Vsak poljedelec naj se prepriča, da se pri gnojenju s superfosfatom žitna zrna polno razvijajo, dobe nežno škrobno moko, fino lupino in visoko težo. Krompir ima (ako se je gnojilo s superfosfatom), ko je kuhan, fin vonj in okus, tine lupine in nežno škrobno moko. Sladkorna pesa in repa pridobi pri gnojenju s superfosfatom na sladkorju. Vsi poljski sadeži po gnojenju s superfosfatom dozore zgodneje in poljedelec lahko z močnejšim ali slabšim gnojenjem s superfosfatom pri krompirju ali repi pospeši novino in ima tako prednost, da pridelovanje teh poljskih sadežev primerno ureja. Na travnikih, pašnikih in pri detelji z gnojenjem s superfosfatom ne zvišamo samo pridelave krmne, nego spričo zvišanja fosforjevih spojin tudi razširimo proteina in fosforjevokislinskih soli bogatejšo ploščino detelje in krmne. Z gnojitvijo s superfosfatom dobimo redilno, zlasti za mlekarstvo in vzrejo mlade živine dragoceno krmno.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 10. januarja 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914. . . . za 50 kg 11-52
RZ „ okt. 1914 „ . . . za 50 kg 10-71
za apr. 1914. . . . za 50 kg 8-80
„ okt. 1914 „ . . . za 50 kg 8-44
Oves za apr. 1914. . . . za 50 kg 7-64
„ okt. 1914 „ . . . za 50 kg 7-61
Koruza za maj 1914. . . . za 50 kg 6-62

Kako hudo se človek lahko spelje na led, o tem se je moral nedavno prepričati neki londonski trgovec s podobami, ki je plačal za slovito sliko nekega starega slikarja okroglo milijon kron. Predstavljajmo si strmenje moža, ki je doma pri natančnem opazovanju spoznal, da je navidezno pristna slika ponarejena in le neznatne vrednosti. Seveda opravičljiva bi bila ta pomota, zakaj težko je, pri starih umetnih izdelkih razločevati pristno od nepristnega. — Kar pa je neopustno, je to, če gospodinje pri nakupu najvažnejših živil vzamejo ponarejeno blago namesto pristnega. Tako na primer je nemogoče, da bi se namesto pristne Kathreinerjeve Kneippove sladne kave dobil manjvredni posnemek, če se pazi na to, da je na zavoju slika župnika Kneippa. Ti zakonito zavarovani izvorni zavoji ohranjajo vsebino čisto in snažno in jamčijo za pristnost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki je danes spriču svojega kavnega okusa, ki ga je dosegla s posebnim pripravljajalnim načinom, najprimernejši in najizdatnejši nadomestek za kavo.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306-2 Srednji statni tlak 736 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop.	733.6	-2.3	sl. svzh.	del oblak
„	9. zv.	731.3	-0.2	sr. jzh.	„
10.	7. zj.	733.0	-6.7	sl. sever	jasno

Srednja večerajšnja temperatura -4.3, norm. -2.7 Padavina v 24 urah mm 0.0.

Mlada, inteligentna vdova želi službe za gospodinjo

pri starejšem gospodu. 169

Ponudbe pod „inteligentna“, poste restante, Ljubljana.

Išče se

trgovski pomočnik,

starejša prva moč za konfekcijsko stroko več tudi v aranžiranju izločb. Plača od K 200 — naprej. Nastop s 1. marcem 1914. Nadalje blagajničarka, katere mora dati K 100—200 kavcije, dobra v računanju in zmožna za kontoar. Plača dobra. Nastop takoj ali s 15. januarjem 1914. 186
G. Bernatovič, Angliško shodišče oblič, Mestni trg št. 5—6

Purane

zaklane, razpošilja poštanim povzetjem po 1 K 60 v kilo bruto 178

Josip Cernelč, trgovec Sv. Peter pod Sv. Gorami, Slovenija Štajer.

Trž. firma za južno sadje išče energičnega zastopnika

Ponudbe pod „3355780“ na upravn. „Slov. Naroda“. 184

Proda se

klavir

dobro ohranjen, in harmonij z 10 reg. amer. sistema, po ugodni ceni.

Obrniti se je pod „Lyra“, poste restante, Ljubljana.

Trgovski pomočnik

papirne ali galanterijske stroke. izurjen prodajalec, kateri ima veselje do potovanja, se sprejme. Ponudbe na „Goričar & Leskovšek“ v Celju.

Gostilna

se da v najem s začetkom februarja v zelo prometnem kraju na Kranjskem; ozira se na dobro kuharico. 165

Več pove lastnik Jos. Elsner v Litiji.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, zmožen slov. in nem. se sprejme s 1. februarjem. Ponudbe na upravišvo „Slovanskega Naroda“ pod št. 30. „Trgovski pomočnik 30“.

Krasne maske

v najrazličnejši izbiri porojuje in prodaja. na zahtevo tudi na deželo

Ivana Blas

Ljubljana, Rimska cesta št. 21.

Izurjen

detajlist

in

dobra prodajalka

manufakturne stroke, ki pozna ljubljanski trg, se sprejmeta v večjo manufakturno trgovino v Ljubljani.

Ponudbe pod pošto ležeče „Februar 1914“.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga oziroma mati in teta, gospa

Minka Wakonigg roj. Leskovec

danes v petek ob 9. uri dopoldne po težkem trpljenju, prevredna s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 53. let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 11. januarja t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Šmartinu na pokopališče v Litiji.

Šmartin pri Litiji, dne 9. januarja 1914.

Žalujoči rodbini Wakonigg in Leskovec.

Plesne toalete

svilnate, volnene in batistaste v najmodernejših barvah in vzorcih

priporoča

183

J. Grobelnik prej Franc Souvan sin Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Vzori se razpošiljajo z obratno pošto.

Veselje in žalost

veselje do dela in lenivost, skoro vse prijetno in vse neprijetno, ki nas za-

dnene, prihaja od prehranjanja in moramo torej skrbeti, da ostanejo prebavila vedno v redu. Če nimamo teka, se nam izpuhuje, bljujemo, če imamo gorečico, če tišči v želodcu,

težko blatimo, nas napenja, vzemimo Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko »Eiza kroglice«, ker te zbujaajo tek, odpravljajo krč in pospešujejo prebavljanje in mehčajo

blatnje. Tudi pri odebelelosti vplivajo dobro in so popolnoma neškodljive, mile in učinkujejo zanesljivo. 6 škatlic za 4 krone pošlje franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr

št. 238 (Hrvaško) in se lahko obenem naroči Fellerjev bolečine hladeč »Eizalfluid« 12 steklenic za 5 franko.

S — — — —

NEIGE DE FLEURS

* „Cvetlični snež“.

nove vrste, znan-
stveno izdelana
Pašica 80 h.

krema za roke in obraz

higijena - najb. toaletno
sredstvo sodnjaest.
Škatlja E 1-00.

Dobiva se povsod.

3347

PATENTE

vseh dežela izpostuje inženir

33

M. GELBAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Ravnokar je izšla knjižica

„Poroštvo Ljudske posojilnice“.

Kdo jamči?

Dežela Kranjska ne jamči.

Naprodaj je v „Narodni knjigarni“ v Ljubljani.

Cena 30 vin., po pošti 33 vin.

84

1889.

25

1914.

letni obtoj domače tvrde.

Lud. Černe

juvelir in trgovec z urami

Ljubljana, Wolfova ulica števil. 3.

Poročni prstani lastnega izdelka, kakor tudi
: kompletne kasete namiznega orodja :

po najnižjih cenah.

Lastna delavnica z električnim obratom.

Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o vplačanem znesku. Za one, ki zbero do
15. junija 1914 najviše število plačilnih listov, oziroma ki dosežejo najviše svoto
vplačanih zneskov, so določeni brezplačni številni krasni predmeti v zlatu in srebru.

Tudi se, čisto proda 4727

čevljarska delavnica

z mnogo odjemalci, 2 stroja, kopita in sploh
vse čevljarsko orodje in oprava. Lokal lahko
ostane kupcu, ki ima lepo priliko, da se oša-
mosvoji. Naslov pove upravništvo „Sl. Nar.“.

Dobra, velike let obstoječa

krojaška obrt

se radi rodinskih razmer takoj proda
pod ugodnimi pogoji. Pismena vpra-
šanja pod „Krojaštvo/60“ na upr.
„Slovenskega Naroda“ do 15. januarja.

POZORI

POZORI

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Kupujte in zahtevajte edino lo

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

44

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica števil. 41.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Izbornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barveSuhe
barveEmajlne
barveFasadne
barve

Maršiča trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::Mavec
(Gips)Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

131

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Kdor še ne pozna Kathreinerjeve Kneippove sladne
kave, kupi naj si je zdaj en zavoje in naj jo poskusi.Za izdelovanje te, že 23 let priljubljene in
priznane najboljše kavine pijače je bila zgra-
jena nova velika tvornica. Z najmodernejšimi
stroji in najboljšo napravo se je slovito Kath-
reinerjevo postopanje za izdelovanje „prist-
nega Kathreinerja“ še nadalje izboljšalo.Če je bila Kathreinerjeva že vedno od najboljšega
najboljše, tedaj prekaša v dovršeni sličnosti okusa
zrnate kave sedaj sama sebe.Aromatična, izdatna, krepka, pri tem zdrava
in poceni: Je Kathreinerjeva.

Pogovor s tujo damo.

Zadnjič je prinesel pariški „Journal“ daljši spis pod gorenjim naslovom. Prečital sem ga dvakrat, tako me je zanimal, in zdi se mi, da bi zanimal tudi naše občinstvo. Ker nimam lista, da bi ta članek prevedel, naj iz spomina navedem njegovo vsebino.

Na železnici se je vozil mlad Francoz, ko je na neki postaji videl, da se bliža njegovemu kupeju elegantna dama. Njena oblika je bila mladostna, njena hoja elastična, njen obraz rožnat. Mladi mož je z veseljem opazil, da postane lepa dama njegova sopotnica.

Ko se je dama vsedla v kupe, se je mlademu možu zazdelo, da ta dama ni šele kakih 20 do 25 let stara, nego da mora biti nekoliko starejša. Morda 30 ali 35 let, si je rekel, a mogoče je vendar, da tudi manj, toda na jasni ni mogel priti kako starost bi tej dami prisodil.

Pred vlakom, stoječim na postaji, je takrat nastal velik hrup. Zaslislalo se je najprej otročje cvilenje, dame in dekle so drvele skupaj in zaklepetale na ves glas. Tuja dama se je polglasno zasmejela in videč, da se njen sopotnik čudi temu smehu, je rekla:

Kadar vidim tak prizor, se vedno smejem. Če otrok pri vas pri igri ali pri pretepu pade, drve matere in pestunje kriče skupaj in gledajo, če se otroku ni kaj primerilo. In če se otrok opraskal, ali če celo iz nosa krvavi, potem počenja tako, kakor da se je kdo ve kaj zgodilo. Če pa se slučajno otroku ni prav nič primerilo, potem dobi zanesljivo več ali manj krepko zausnico. Pri nas na Angleškem je drugače. Mi učimo naše otroke od prve mladosti premagovati fizične bolečine. Naj otrok pade in se popraska ali pobije — otrok ne bo cvilil in mati mu ne bo hitela na pomoč. Že v otroških letih naj se navadi, da si mora sam pomagati. Pa nikar ne mislite, da so taki samo naši dečki; tudi deklice so take. Kolikrat se je že zgodilo, da je deklica priletela zdol žoga v obraz in ji izbila kak zob, a deklica ni dala nobenega glasu od sebe.

Mladi mož je napravil brezposledno pripombo in rabil ogovor: gospodična.

Gospodična mi pravite? je rekla tuja dama. Dragi gospod, jaz sem 52 let stara, imam troje otrok in moj sin je nad 30 let star ter oficir v Indiji. A na Angleškem ni nič redkega, da izgledajo dame take starosti dosti mlajše, saj se dobe še 70 let stare dame, ki so tako sveže in dobro ohranjene, da lahko hodijo dekoletirane na ples. Seveda je treba skrbeti, da ostane teolo mlada. Šport, jahanje, kopanje, negovanje kože pa tudi negovanje duha — to je potrebno, da ostane ženska mlada. Kako žalostno je videti po francoskih in nemških deželah, da po letih še mlade ženske izgledajo tako stare. Saj ni nobena posebna umetnost. Ni treba za to ne jahanja, ne športa. Žene, ki v svojem gospodinjstvu fizično delajo, se mnogo kopljejo, hodijo na zrak in znajo biti vesele — se ohranijo lahko ravno tako cvetoče in mlade, kakor tiste, ki goje šport in jahanje. Toda negovati je treba svoje telo, ne pa je zanemarjati.

Sopotnik te dame je porabil nastalo pavzo, da je izpregovoril nekaj besed o vrlinah angleškega naroda in je s tem tujo damo vzpodbodel, da je nadaljevala svoje pripovedovanje.

Vi ste prav omenili, je rekla tuja dama, da smo Angleži ustanovili največjo, najmočnejšo in najbogatejšo državo, kar jih je kdaj svet videl. Toda, verujte, v prvi vrsti se imamo za to zahvaliti svojim plemenskim lastnostim. Te začnemo gojiti s tem, da učimo otroke premagovati telesne in dušne bolesti. Pozneje jih naučimo premagovati vse težave, kar jih vsivari življenje. Mi hočemo imeti rod krepkih, zdravih, umnih ljudi, ki se ne vstrašijo nobene ovire, ki imajo moč kljubovati vsaki sili, ki ne klonijo glave, naj bodo zapleteni še v take neprimernosti in težave in so pripravljeni na vsako žrtev. Mi ne damo dosti na to, da bi se mladina naučila kdo ve kakih znanosti in da

bi bila kdo ve kako učena — a vsak bodi temeljito umstveno in praktično vzgojen in izobražen za življenje, da bo lahko izhajal in zmagoval. Naši sinovi ne politizirajo dosti do svoje 25 leta. Prepripi ali je boljša republika ali monarhija, so neplodni, kakor prepripi, katera vera je primernejša in če bo socializem premagal kapitalizem, ali pa se steče vse imetje sveta v roke izvoljencev, katerim bodo vsi drugi ljudje podložni. To ni za mlade ljudi, ker njihov razum za take probleme ni zrel. Rajši vidimo, da se naši sinovi in hčere bavijo s športom, kakor da bi se ukvarjali s takimi problemi, kajti za mladega človeka je prva stvar eksistenca, vse drugo pride šele potem. Cel mož, cela žena — vsak na svojem mestu najboljši — zvest svojemu narodu po načelu »naj bo prav ali naj ne bo prav, jaz stojim na strani svoje domovine«, sicer pa vedno in v vsakem slučaju lady in gentleman — to je ideal angleškega plemena.

Zopet je mladi sopotnik napravil nekaj opomb, na katere je tuja dama odgovorila.

Ne rečem nič preveč, če pravim, da ga ni naroda, ki bi bil na taki stopnji fizične, umstvene in nprave popolnosti, kakor je danes angleško plemo. Na vseh poljih znanosti in umetnosti zavzemamo odlično mesto, prvi smo v industriji in v trgovini, prvi smo na morju, velik del sveta je v naših rokah in par tisoč naših ljudi vlada ogromne države z milijoni prebivalci. Vemo, da imamo pravzaprav ves svet proti sebi, pa naši državniki nadkriljujejo vse in premagajo vsak konflikt. A tudi naravno se smemo šteti za prvi narod. Naj povem en dokaz. Ali se spominjate grozne katastrofe parnika »Titanic«? Takrat je bilo mnogo žena in otrok rešenih, moški pa so utonili. Denimo, da so bili na tistem parniku Francozi. Ti so kavalirji in gotovo je, da bi bil vsak poskušal rešiti kako žensko in kakega otroka, tisto osebo, ki bi mu bila najbolj simpatična, a seveda le če bi s tem ne spravil samega sebe v nevarnost. Nemec bi bil vse storil, da reši svojo ženo in svojega otroka, za druge bi se nič ne zmenil. Italijan bi bil raje tuje ženske in otroke prepuštil njihovim usodi kakor lastno ženo in bi sploh le nase mislil. Na »Titanicu« pa so bili sinovi angleškega plemena in ti so vsi skoro od prvega do zadnjega z združenimi močmi delali, da se rešijo žene in otroci. Vedeli so natančno, da jih čaka smrt, a vsi so bili ene misli: rešiti je žene in otroke. Ja rešili so kar se je dalo rešiti in šli potem v smrt. Pa nikar ne mislite, da so se zavedali svojega heroizma. Ne, zavedali so se le, da store svojo dolžnost. Nič več. Ta čut jim je bil v krvi, ta čut jim je dala vzgojo od prve mladosti, ki jih je učila premagovati fizične in duševne bolesti, krotiti in zatajevati samega sebe in biti cel mož na svojem mestu. Angleški pisatelj je v svojih povestih »Džungla« podal volčji zakon. Volkovi se ravna po postavi: volk je moč volčjega plemena, in volčje plemo je moč vsakega volka. To misel, gospod, ima vsak Anglež v krvi, morda se tega ne zaveda, a ravna se po tem, in zato gospod, smo velik, bogat in srečen narod.

Urnava telesnega odvajanja je eden glavnih pogojev pri zdravljenju nerednosti prebave. Premočna odvajala so, kakor znano, škodljiva. Zato rabimo brez motečega postranskega učinka neopazno voljno odvajajoče sredstvo, ki se tudi prebave ne dotika, nego jo izpodbada in krepi, to je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobiva se tudi po tukajšnjih lekarnah. II. B.

Veletrgovina vina

Ivan Stranich, Poreč, Istra, azpošilja raznovrst. vina. Zmerno nizke cene

Izujena prodajalka

papirne ali galanterijske stroke, se sprejme pri trditvi Goričar & Leskovšek v Celju.

Dr. Benj. Ipavic

strokovni zdravnik za ženske bolezni, Ljubljana, poleg magistrata,

zopet ordinira.

GASTRICIN

Pri želodčnih in črevesnih težavah bi ne smeli opustiti enkrat poskusiti dr. Jos. Trauba želodčni prebavni sredstva.

GASTRICIN

Gastricin je hitro in zanesljivo učinkovito sredstvo pri mimoidnih težavah, kot n. pr. gorčice, vzpurnosti, slabem prebavljenju, tistoj želodcu, ako se komu vzdiguje i. t. d., kakor tudi pri še tako zastarih želodčnih črevesnih boleznih.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Velika škatljica K 3.—

Poiskunje in prospekti gg. zdravnikom gratis in franko.

Glavna zaloge: Starmapothek Duni IV. Fawcettstrasse 25. Karlsruherstrasse 24.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasnilo, brado in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mostnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Contrheuman

je racio gino iz u. činkovih sestavin pripravljeno sredstvo.

množi ga. zdravniški rabijo v premočnih slučajih s najboljšim uspehom.

miri reumatične, protinske in nevralgične bolečine, odstranja čut gorenja na vseh mestih in oteklini v členkih.

se zaradi točnega učinka čimdalje bolj rabi.

Ne dajte si vsiliti kakih nadomestil.

Lonček K 1—

Ako polijete naprej K 1:50 dobite franco 1 lonček.

5 — 5 lončkov.

9 — 9 lončkov.

Izdelovanje in zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj.

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka in izdelovalca.

Zaloga v lekarnah.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sisteme „Browning“, „Sleyr“, „Mauser“ in „Bayard“ samokresni najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinaice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 55 Cenovnik gratis in franko.

Najboljši češki nakupni vir. **Ceno posteljno perje!**

1 kg. sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prava polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 5-10 K; kg veličinega auefnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 17 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgostovljene postelje is gostonitega rdečega, monkinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema zglativnicama, 80 cm d/g, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglativnice 3 K, 3-50, 4 K, Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglativnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Potniki v Severno in Južno Ameriko se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

GORD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za 40 Kranjsko, Štajersko in Korosko

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

J. POGAČNIK

Zaloga pohištva in mizarstvo. Ljubljana, Marije Terezije c. 11 (Kolizej).

136

Zaloga spalnih ter je- Zaloga otomanov, di-
dilnih sob v različnih :: vanov, žimnic ::
: najnovejših slogih. : in otroških vozičkov.

Spalnica v amerikanskem orehu 350 kron.

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

Kolesarjem zastoni

shrani kolesa čez zimo v primernem, proti požaru zavarovanem prostoru. V potrebi razdre tudi ležišča in natančno pregleda, nadomesti obrabljene dele z novimi, temeljito presnaži ali jih popolnoma prenovi po primerno najnižji ceni

ANA GOREC, LJUBLJANA.

Specijalna trgovina s kolesi in deli.

Marije Terezije cesta šte. 14. (Novi svet, nasproti Kolizeja).

Najstrožja kritika potrjuje

popolno čistost in prikladnost jedilne masti „Ceres“. Druge masti vsebujejo dostikrat do 15% vode ali drugih primcsi, jedilna mast „Ceres“ ne vsebuje ničesar takega. Kdor kupi 1 kg jedilne masti „Ceres“, kupi v resnici 1 kg čiste masti. Pri uporabi se vzame vedno 1/4 jedilne masti „Ceres“ manj nego kake druge.

Išče se za takoj ali za februar

stanovanje

z 2 sobama in pripadki, ne predelež
oči justične palače. Ponudbe pod šifro
„Justica/90“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Uradnika

sprejme za poludnevno event. celo-
dnevno uradovanje trgovska obrtna kre-
ditna zadruga v Celju. Ponudbe katere
se imajo poslati pod naslovom: Poštini
predal št. 44. Celje, se imajo vložiti do
20. januarja 1914.

Nosna rdečica

kožne hibe, solnčne pege, ogrci, raskava,
ordečela in razpokana koža ter druge na-
pake polti, izginejo takoj, edino in samo
z desetletja preiskušeno in od strokovnja-
kov sijajno potrjeno in oblastveno za neškodljivo preiskano 3979

dr. A. Rixa pasta Pompadour

Ob neučinkovanju denar nazaj. Poizkusni lonček K 1— večji lonček K 3— Košme-
tilum dr. A. Rixa laboratorij na Dunaju IX., Berggasse 17/E. — Zaloge v Ljubljani
lekarna pri »Zlatem jellenu« parfumerija A. Kanc, drogerija »Adrija« (Cvančara).

C. kr. priv. tovarna za cement**Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah**

prilporeča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Prilporečila in izpričevala 4355

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.**Zadnji mesec!****Loterija za reševanje otrok**

v korist društvu za varstvo in reševanje otrok
6075 dobitkov vrednosti 80.000 kron

Glavni dobitok 30.000 kron vrednosti.

Prvi trije glavni dobitki se po odbitku dobitvene pristojbine na željo izplačajo tudi

v gotovini.

Žrebanje nepreklicno 7. februarja 1914. Srečke po 1 krono

se dobivajo po vseh menjalnicah, trafikah, loterijskih nabiralnicah in pa pri loterijski
upravi, Dunaj, I., An der Hölben 3/1.

Št. 26.866.

166

Razglas**glede oddaje mestne kopeli „Kolezija“ v najem.**

Podpisani mestni magistrat oddaje mestno kopel v Koleziji za dobo
3 let t. j. od 1. maja 1914 do 30. aprila 1917 v najem in sprejema usne ali
pismene ponudbe do vstetega 5. februarja 1914.

Predmet najema je le mestna kopel v Koleziji in mestna hiša št. 30 v
Kolezijski ulici, ne pa tudi »Hribarjev gaj« poleg Kolezije, ki je določen za
park, o katerem ima občina sama disponovati. Natančnejše pogoje pove in po-
jasnila daje mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 5. januarja 1913.

Oglas.

Odda se

stavba novega šolskega poslopja**v Gaberjih pri Celju.**

Pismene ponudbe naj se vložijo do 30. t. m. pri krajnem šolskem
svetu za celjsko okolico.

Stavbeni načrti, proračun in pogoji so na ogled v pisarni v okoliški
deški šoli v Celju (Nova ulica) vsak dan razun nedelj in praznikov od 4.—5. ure.
Stavba se bo oddala bodisi v celoti ali pa po raznih skupinah, kakor so
natančno navedene v pogojih.

Krajni šolski svet za celjsko okolico.**Naznanilo.**

Dovoljujem si slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi vljudo
naznanjati, da sem prevzel

glavno zastopstvo

dunajske mestne jubilejne zavarovalnice za pogrebe
za vso Kranjsko.

Zavaruje se pogrebe vsake vrste po raznih kategorijah.

Natančnejše podatke daje glavni zastopnik

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk, Ljubljana,
Prešernova ulica 44, Radeckoga cesta 5.

Letetam se sprejme

inkasant

s kavalje. Plača po dogovoru.

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Stampa črne,

graver in izdelovatelj

Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovejšo fasono

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poproj Henrik Korn)

pokrivalce streh in klepar, vneljalec

strelododov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-

vanje vsakršnih kleparskih del ter po-

krivanje z angleškim, francoskim in

tuzemskim škrlilom z

asbest-cementnim škrlilom (Eternit) patent Hartsch

z izbočno in ploščnato opeko, tesno-

cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-

narska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišno in kuhinjska oprava. Postojljiva posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svoje bogate zaloge raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebnih, vseh del tolar (Nikolov)

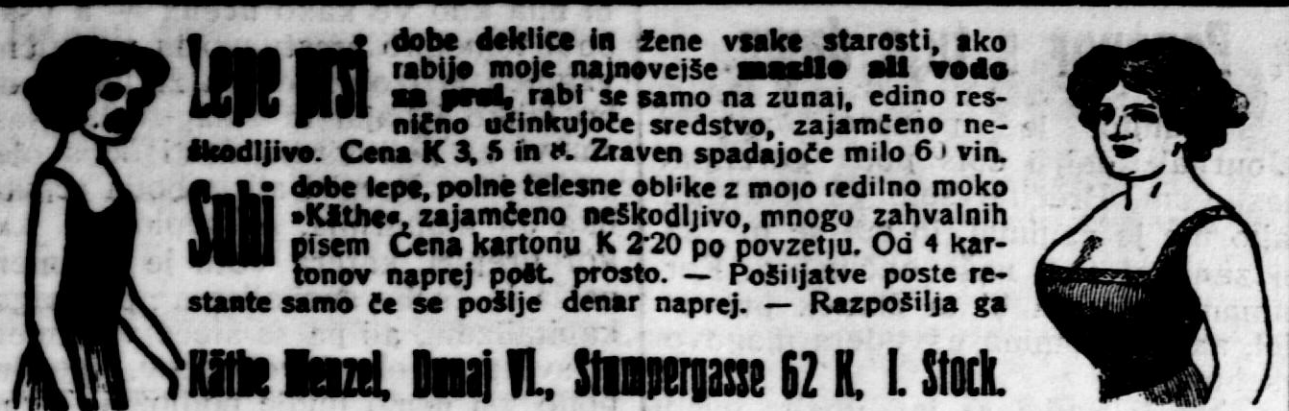
kakor tudi

umetelni openi po najnižji ceni.

Popravila pušk, samokresov in biciklov

točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštnine prosto.

Lepe pri

Subi

dobe deklice in žene vsake starosti, ako

rabijo moje najnovejšo maslo ali vodo

na pral, rabi se samo na zunaj, edino res-

nično učinkujoče sredstvo, zajamčeno ne-

škodljivo. Cena K 3, 5 in 6. Zraven spadajo mila 6 vin.

dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko

»Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih

pisem. Cena kartonu K 220 po povzetju. Od 4 kar-

tonov naprej pošt. prosto. — Pošiljatelj poste re-

stante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Heusel, Dunaj VI., Stumpfergasse 62 K. I. Stock.

Prodaj svoje**posestvo**

v mestu Črnomelj, obstoječe iz gostilne, znane pod imenom »Kožarjeva
gostilna«, ledenice, mesnice, gospodarskih poslopij, zasebne hiše z
velikim vrtom in dverščem ter s celim inventarjem, koncesijo itd.
Cena 60.000 kron. Potrebni kapital 30.000 kron.

Pobližje informacije dajeta moji pisarni

v Ljubljani, Strelška ulica 29, in v Črnomlju.**Jos. Lončarič, podjetnik.****Po Najv. pooblastitvi Njeg. c. in kr. apostol. Veličanstva.****42. c. kr. državna loterija**

za civilne dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežela.

Ta denarna loterija obsega 31.146 dobitkov v gotovini v

skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša

200.000 kron. 5268

Žrebanje bo javno na Dunaju, dne 22. januarja 1914. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zoll-
amtstrasse 5, no loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniš-
kih uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. — Srečka se
pošilja poštne prosto. — Od c. kr. gen. ravn. drž. loterij (oddelek za dobrodel. loterije).

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Aleš iz Razora Povest. Spisal

Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin.,

s pošto 20 vin. več.

Atila v Emoni. Romanca. Napisal

Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s

pošto 10 vin. več.

Brodkovski odvetnik. Ro-

man. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena

broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto

20 vin. več.

Cez trnje do sreče. Roman

Spisal F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez.

2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabeljene in oso-

bljene kratkecas-

nice. Zbral Tinec Hudaklin. Cena 1 K,

s pošto 10 v. več.

Gospod Zabar. Humoristično-sa-

tirične in resne

sličice iz sedanosti. Spisal Luigi Calco.

Cena broš. 80 v s pošto 10 vin. več.

Gospod Bucek. Humoristično-sa-

tirične in resne

sličice iz sedanosti. Spisal Luigi Calco.

Cena broš. 70 vin., s pošto 10 vin. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman.

Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K,

vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Lepi striček. (Bel-ami).

Roman Francoski spisal Guy de Mau-

passant. Prevel Oton Župančič. Cena

broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto

20 vin. več.

Ljubezen in junaštva stra-

bopetnega praporščaka.

Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin.,

vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Ljubezen Končanove ..

Klase. Zgodovinski roman. Spisal

Fr. Remec. Cena broš. 1 K

50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodo-

vinski

roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš.

1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Mali lord Roman za mladino in od-

rasje. Angleški spisal F.

H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez.

2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Mina. Socialen roman iz ljubljanskega

življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena

broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Najhujši sovražniki. Spisal

Rado

Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Narodni kataster Ko-

roške. Spisal Ante Beg. Cena 60 v,

s pošto 70 v

O dostojnosti. Spisal Rozman.

Cena 70 v, s pošto

80 vin.

O službeni pogodbi trgovskih

pomocni-

kov in drugih delojemalcev v podobnih

službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.

Obrtni red drž. zakonika št. 89 z

dne 16. avgusta 1907.

Cena 1 K, s pošto 20 vin. več.

Osnovni nauki o narod-

nem gospodarstvu.

Spisal Va-

lentin Žun

Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.

Opatov praporščak. Zgodo-

vinski

roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš.

1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge

slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši

cenik cele zaloge.

Pravljice za mladino s

slikami (Prevodi čeških in hr-

vaških pravljic.) Cena

vez. 5 K., s pošto 30 vin. več.

Prava in neprava ljube-

zen. Povest. Spisal Blaž Pohl. Cena

broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin.,

s pošto 20 v. več.

Premaganci Novela. Spisal Franc

Remec. Cena broš.

60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Rdeči smeh Ruski spisal Leonid

Andrejev, preložil Vla-

dimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin.,

vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več.

Rienzi zadnji tribunov.

Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal

Edward Lytton-Bulwer. Cena broš. 4 K,

vez. 5 K 20 v., s pošto 30 vin. več.

Sapho Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Dau-

det, prevel Oton Župančič. Cena broš.

2 K, vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Skri nost hiše št 47. Ro-

man

Angleški spisal I. Storer-Clouston. Cena

broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto

20 vin. več.

Skušnjave Tomaža Kr-

mežljavčka. zvezka. Cena broš. 2 K

40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal

Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s

pošto 30 v. več.

Stara devica. Povest. Spisal J.

Obлак. Cena broš.

60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Slovensko-nemška meja

na Koroškem. Spisal Ante

Beg. Cena broš.

1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Stiri ruske slike. (Clovek, Pevka

Hudournik in

Rendezvous.) Cena broš. 60 v., vez. 1 K

60 v., s pošto 10 v. več.

Uho in sluh Poljudno znanstvena

Čebelni med

iztrčan, z jamčeno prirodno pristen, akacijev ali lipov, razpošiljanje franko v pločevinastih škatlicah po 5 kg po povzetju za K 8-90. Preprodajalcem pošljemo vzorce in ponudbe. Izvoz medu (Erster ung. Bienenhonig-Export) **BALATONFOKAJAN**, (Ogrsko)

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K 3-42. Ilustrovan cenovnik i, zdravniški nasveti gratis in franko (zaprito) 30 h. **L. Singer** higienska manufaktura, Dunaj VI, Wiesingerstr. 8.

Zapomni si: prinesiti moraš samo cigaretni :: papir ali stročnice ::

„OTTOMAN“

in ne daj se zavajati z enako izgledajočimi ponaredbami slabejka- :: kovosti. ::

„SLAVIJA“

... vzajemne zavarovalna banka v Pragi. ... Rezervni fond K 60.780-720-16 — izplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304-25. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z veskozi slovansko-narodno upravo. Vas najesena daje: Cigar pisarne so v: Generalno zastopstvo v Ljubljani: v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Pazite na etiketo!

Nečistosti kože Pinosol

kakor ogrce, prišče, toščavost kože, hrapavo in razpokano kožo odstrani ki obsega zdravilne sestavine katrana izolirane in proste dišečih, barvovitih in epljivih snovi in ki je po opazovanjih graške dermatološke klinike učinkovitejši nego oficinalne vrste kotirana. Rabimo ga najbolje v obliki tekočega Pinosolovega mila (v steklenicah po K 1— in K 2-50 ki trajata dolgo.) Kdor je navajen trdih mil naj rabi

Pinosolovo boraksovo milo. (80 vinarjev) ali

Pinosolovo žveplenomlečno milo (90 vinarjev.) Proti kožnim boleznim in izpuščanjem priporočajo zdravniki gotovo 10%. Pinosolovo milo in Pinosolovo žvepleno milo. Za izmivanje glave proti izpadanju las, prhljaju itd. služi tekoče Pinosolovo milo za lase po K 1— in K 2-50 (dolgotrajna poraba.) V lekarnah, drogerijah, parfumerijah, izdelovalnice Pinosola G. Hell & Kohn, Opava, Dunaj I., Helfferstorferstrasse 11-13. V Ljubljani: drogerija B. Čvancara in Anton Kanc.

Glavni semenj za kože ter kožuhovino

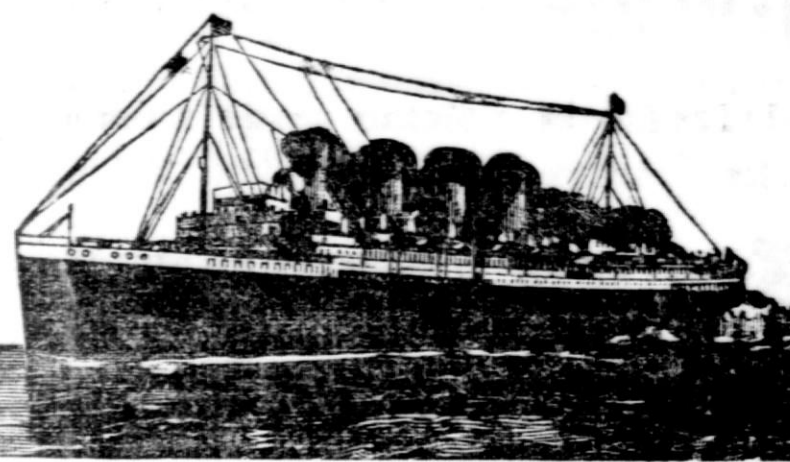
se bode vršil v ponedeljek, dne 26. t. m. kot navadno v skladiščih trdke „BALKAN“ trgov. špedicijske in kom. siške del. družbe na Dunajski cesti št. 33 na kar se gg. interesentje blagohotno opozarjajo; tozadevna pojasnila pismeno, ustmeno ali telefonično daje zgoraj omenjena družba brezplačno. Telefon št. 100.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Vetjavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobis edino pri 3439

Ed. Šmarda

oblastveno potovna potovna agencija

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiš. Kmetijske posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v sivo domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke za vse železnice, za proročane zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istota brez ceno

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v „Narodni knjigarni“ Prešernova ulica št. 7.

Zenitev

Disting. fino naobr. 22 l. sirota, vesele, ljubezne naravi, samostoina, 270.000 mark premoženja se želi poročiti z odlično misl. dobro situir. gospodom Diskr. z jamčeno in zaželjena. Reelni, direktni, neanonimni dop pod „Trautes Heim“, Hamburg, hauptpostl.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa 43

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K

zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jelenu“, drogerija A. Kanc in „Adrija“.

Ceno češko posteljno per'e.

Kilo sivega puljenega

K 2— boljšega K 2-40, polbelega K 3-60,

belega K 4-80, prima kakor puh mehkega

K 6—, veleprima K 7-20, najboljša

vrsta K 8-40. Puh siv K 6—, bel

K 12—, najfinejši prsi puh K 14-40.

Od 5 kg naprej franko. Zgotovljene

postelje iz gostonitega rdečega inleta,

pernica ali spodnja blazina 180x116 cm

à K 10—, 12—, 15—, 18—, 21—,

200x140 cm à K 13—, 15—, 18—,

21—, zglavnica 80x58 cm à K 3—,

3-50, 4—, 90x70 cm à K 4-50, 5-50,

6—, 3-delne žimnice za eno posteljo

K 27—, boljše K 33—. Razpošiljanje

franko po povzetju od K 10— naprej.

Zamena dovoljena, za neugajajoče

denar nazaj. Poizkušnje in cenovniki

franko.

Artur Woliner, Lobes 35 pri Pliznji

(Češko.)

R. WOLF

Devin-Buckau.

Podružnica:

Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Bruseli, Buenos Aires 1910, Reubaix,

Turin, Dresden 1911: 8 Grand Prix

Lokomobili z nasičeno in preogreto paro.

Originalna konstrukcija Wolf 10 800 k. s. 3249

Najizdatnejša poraba si'e za vse obrti.

V celem izdelanih okoli 1 milijon k. s.

Mične novosti plesnih in družabnih čevljev.

Alfred Fränkel kom. dr.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji.

Prodajalnica v Ljubljani: **A. SELJAK**, Stritarjeva ulica šte. 9.

20.000 parov tedenskega izdelka.

143

130 lastnih podružnic.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8.000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okrog 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **430** Kapje in prodaja srečke in vrednostne papirje :: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **440** :: :: vseh vrst po dnevnem kurzu. :: ::

Veleznanstvi

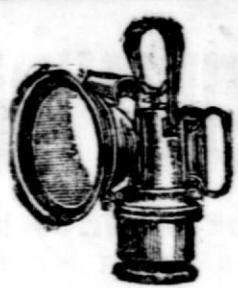
slikozor ~~z~~ slikozor

z mehančno izmenjavo slik. **Samo na gospode.** Zraven 50 velepikantnih fotografiranih posnetkov zastoj. Slike se sprico posebno ostrih okularjev vidijo posebno lepe in jako privlačne in to panoramo z mehančno promeno slik zaradi pikantnosti gospodje radikupujejo. Kompletna panorama s 50 fotografijami samo kren 3-50.— Edina razpošiljalnica, **diskretno po povzetju:** 1222 **M. Swoboda, Dunaj, III/2., Niesengasse 13-23.**

Proda se iz proste roke hiša štev. 60 v Zabukovci pri Celju.

2 njivi, 2 travnika, 3 pašniške parcele, vrt, hosta, sodnijska cenilna vrednost 25000 K, v hiši dobro ideoča gostilna in prostor za trgovino, pekarija, obsežne gospodarske shrambe, stiskalnice, ledenice, kozolci, lega ugodna, promet vsled bližine premogovnika velik, nadalje hiša št. 1 v Zabukovci z žago s stalno vodno silo, gospodarskimi poslopji, sušilnico za hmelj, travnik in njiva v sodnijski cenilni vrednosti s pritliklino vred 10000 K, istotako ugodna lega, proda se vsako posestvo posebej ali obe skupno.

Vpraša se v odvetniški pisarni **dr. V. Kučevca v Celju.**

Zahtevajte **gratis** in franko moj katalog o

električnih in acetilenskih svetiljakih

za vsako porabo. — Izborne električne **žepne svetiljke**, jasno sveteče, kompletne po K 2.—, 2-40, 2-80. — **Električne ročne svetiljke** v kovinskih skatlah po K 4.— in 5.—. — **Hišne svetiljke** v leseni skrinjici K 4-50.

Acetilenske ročne svetiljke

iz miedi, ponikljane, prav stanovitne, ki se porabi za višeco ali namizno svetiljko K 4.—, 5.—, 6.—. Po povzetju razpošilja

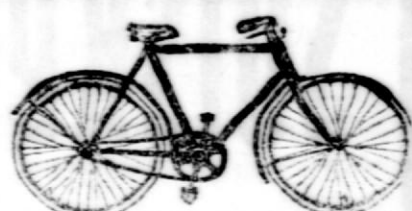
A. Weissberg,

razpošiljalnica Dunaj II, Untere Donaustr. 23.III. Hivaška korespondenca.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles

Šivalni stroji

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Najhitrejša
in najsigurnejša
voznja

v Ameriko

je z ekspresnimi cesar-
skimi brzoparniki:
„Kaiser Wilhelm II.“,
„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,
„Kronprinz Wilhelm“, „Kronprinzessin Cecilie“, in z največjimi brzoparniki
„Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. I V teh je pro-
stora za 2-4-6 oseb, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih
jedilnih dvoranah ob pograničnih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg
družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni **šotlani krov**, kopeli itd. Na krovu
im igra vsak drugi dan godba. — **Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in**
četrtak. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v prista-
nišču **brezplačno!** — Edino veljavno vozne listke za e parnike, kakor tudi za vse
proge ameriškanskih železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35
nasproti občeznano gostilno „pri Starom Tlačarju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: **Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada,**
Australija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija,
slaščičarna
in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg štev. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbanteve manuf. trgovine

priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,

kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene

zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dožnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA EBERL

črkostikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica štev. 6.

Električna sila.

Na debelo.

Na drobno.

Dober cen premog

vseh vrst prodaja

FRAN UHER, špediter

Ljubljana

Selenburgova ulica št. 4.

Samo zag. krojaške mojstre!

Za prihodnje spomladansko in poletno sezijo zahte-
vajte elegantne zbirke vzorcev samo od češke firme

Ekrt & Koška, Praga I

Representačna palača.

Dobavljanje sukna in krojaških potrebščin.

Najcenejši nakup.

68

Vzorci gratis in franko.

Naznanilo.

Veliki mesečni

živinski semnji v Sežani

so zopet odprti, in se bodo od 12. t. m.
dalje zopet redno vršili za vse parkljarje in
kopitarje.

Županstvo Sežana

Župan: F. Štolfa.

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katera tvrdka se zdaj glasi:

2093

Središnja prodaja ognjegovasnih brizgalnic in potrebščin
telovadn. orodja in avtomobilov d. a. o. j. Praga-Smichov
R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

Opozarjamo

da v sadnjem času razpošiljajo različne nemške tvrdke po svojem za-
stopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo
svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovansko tvrdko.

Nepremočljivost betonske in bologa spna malta.

Osušenje vlažnih zidov in prostorov.

Proti vremenu odporne stene, kamne lize dot in fasade z belim apnom povzroči samo

„STEARIT“

Nestopljen za
vsako novo stavbo.

Zahtevajte prospekt G od

kemične tvornice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Prodajna pisarna in zloga F. P. Vidic & Co. v Ljubljani.

PROTI žlezam, škrofljem

malokrvnosti, angl. bolezni, kožnim izpuščajem, vratnim in pljučnim boleznim, kašlju, za ojačenje slabotnih v razviku zaostalih otrok priporočam redno zdravljenje z mojim

Lahusenovim ribjim oljem

znanka „Jodella“.

Najučinkovitejša in najprejizboljšena ribje olje. Rado uživano in lahko prenosljivo. Letna poraba čez 100.000 steklenic. Priden samo v originalnih steklenicah po K 3-50 in 7- — z varstveno znamko „Jodella“ in tvorničarja lekarnarja VIII. Lahusen v Bremen. — Sveže se dobiva v vseh lekarnah v Ljubljani in okolici. Glavna zaloga v Ljubljani: lekarna Trakoczy.

„PFAFF“ Pozor!

Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfafl“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor Wallenrad, Fuch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana tužni kolodvor.

Odhod.

8-59 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Trst, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

9-52 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Toplice.

10-59 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

11-52 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

12-59 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

1-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

2-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

3-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

4-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

5-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

6-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

7-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

8-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

9-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

10-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

11-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

12-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

1-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

2-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

3-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

4-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

5-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

6-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

7-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

8-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

9-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

10-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

11-52 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

12-59 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših

otroških vozičkov

in navadne do najfinjših

žime.

M. Paklč

v Ljubljani.

Nezmanjšan naročnik se

pošlje s povzetkom.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in

snaženje oblek.

Apertura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Zakup restavracije

knez Karel Auerpergerovo kopališko uprave v Toplicah na Dolenjskem. Želi se znanje katerega slovanskega jezika.

141

CZUBA-COGNAC

Czuba Durozier & Cie
Distillerie française
Budafok

Ustanovljeno 1884.

Dobi se povsod.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajno gorilne vloge
(za uzidat v lončene peči)

varstvena

znanka

ceniki zastorj!

Do bavi nastavi se usakemu naznani jo.

Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z z.o.z. Wels

Gorenje Avstrijsko.

Citajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti se s srečko! **TURSKA SREČKA** je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest zrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobinki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanj izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 vinarjev in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje zrebanje se vrel 1. februarja 1914. 1 turška srečka in 1 arbska državna srečka iz 1. 1883 (glavni dobinki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov) z 9 zrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo K 5-.

1 turška srečka z 10 zrebanji vsako leto na mesečno 1 srečka ital. rdečega križa / sečne obroke po samo 6 kron. Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno 150

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani, št. 1. Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

ie proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vudna postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak tork popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

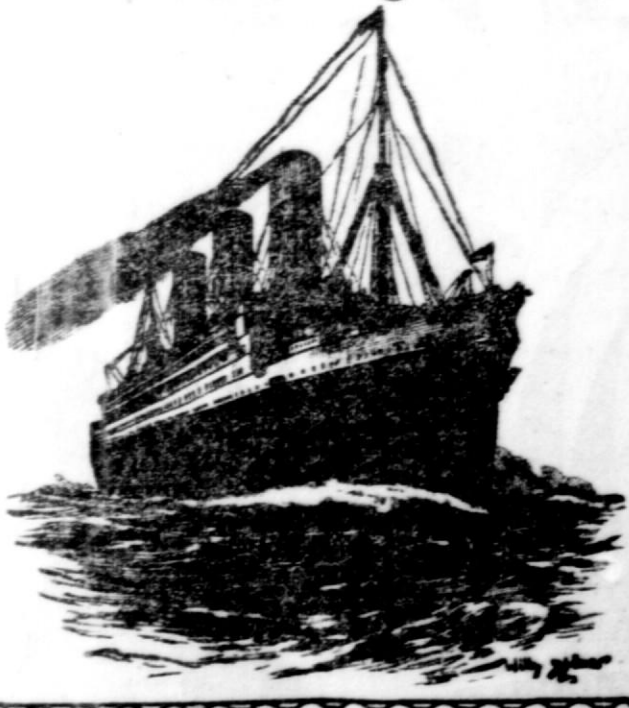

Anversa New York

Potniki v Ameriko!

Največji parnik na svetu je

„Imperator“.

Dolg je 920 celivjev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrugi dan muditi.

Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperator“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“: „Kaiserin Auguste Viktoria“ (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000

ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripeje v Hamburg. — Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG,

Ljubljana, Kolodvorska ulica,

velika številka 28.

2558

2558

2558

2558

2558

2558

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zaslize-

nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljša preizkušnja in mnogostransko priporočen trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krona.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijske specialitete.

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolnišniških blagajn.

Razpošiljo se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Prohážka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištva

za spalno in jedilno sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, čimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

C. Kr.
kmetijska družba
krmiljena v Ljubljani
(ustanovljena leta 1767)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki
nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da
bi udje imeli kakšne druge denarne obve-
znosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine.
Udje prejema družbeno glasilo „Kmetovka“ zastop.

„Kmetovka“
s priloge
„Kmetovka“
in
„Kmetovka“
(XXXI. letnik)

je najstarejši, najboljši in bogati s podobami
opisanimi kmetijski list v slovenskem jeziku, ki ne
eno manjka v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer
jim je kaj mar za gospodarski napredek. Izdaja v
obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina je
4 K na leto. Za vse kranjske kmetijske družbe zastop.
Posamezne številke zastop na ogled. 4744

Gospo-
darske
potreb-
ščine,

kakor sadno drevje, semena, umetna gno-
jila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr.
kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z
zajamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je
:: vsaka prevara izključena. ::

Naznanilo. Podpisani sem prevzel dobavo kruha (komisa) za domobransko vojaštvo v Ljubljani ter naznanjam slavnemu občinstvu, da se ta tečni, na francoski način na kvas izdelani kruh razprodaja tudi na drobno v mojih prodajalnah. Opozarjam obenem slavno občinstvo zlasti pa gg. gostilničarje in kavarnarje, da je pri meni dobiti vsak dan izvzemši nedelje in praznike ob 6. uri zvečer zadnje sveže pecivo.

Jean Schrey.

4703

Preporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne KOSTUME, Krasne PLAŠČE, NOČNE HALJE, KRILA. Fine **BLUZE**. Moderno JOPIKE, ZIMSKE PLAŠČE, BOE IN MUFE, PERILO.

Otroške oblekice in plašče za mladenke. Higienično perilo in druge potrebščine za neveste. Pošilja na izbiro tudi na deželo.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrirani ceniki zastop.

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinišne dekoracijske cvetlice za dvorane :: in balkone. ::

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana, Kolesijska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove. ::

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo :: točno in solidno. :: Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana. ::

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

:: **K 214,160.979.—.** ::

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

:: **K 70,882.911.—.** ::

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Silno rastoča raba
pristnega
Palma kavčukovega
podpetnika

temeljito dokazuje nedosežno
kakovost
in
priljubljenost.

leta 1910.

leta 1913.